

תשורה

משמחת נישואין של
משה אהרן וחי' מושקא שיחין
גולדשמיד
יום שלישי, כ"א אדר-ראשון ה'תשפ"ב

פתח דבר

אנו מודים לד' על כל הטוב אשר גמלנו, ובחסדו הגדול זיכנו בנישואי צאצאינו למזל טוב, בשעה טובה ומוצלחת, החתן הרב משה אהרן שי' עב"ג הכלה המהוללה חי' מושקא תחי', ביום השלישי שהוכפל בו כי טוב, עשרים ואחד ימים לחודש אדר-ראשון, ה'תשפ"ב.

התודה והברכה מובעת בזה לידידינו ומכירינו, אשר הואילו לשמוח אתנו יחדיו, ביום שמחת לבבנו, ולברך אותנו, ואת הזוג שיחיו, בברכת מזל טוב, וחיים מאושרים בגשמיות וברוחניות. לזיכרון טוב, ועל יסוד הנהגת כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע, בעת נישואי כ"ק אדמו"ר זי"ע והרבנית הצדקנית מרת חי' מושקא ע"ה, הננו בזה לכבד את כל הנוטלים חלק בשמחת לבבנו, מקרוב ומרחוק, בתשורה זו. בתשורה זו יבואו בס"ד:

(א) "הנני להביע ברכתי" – שיחות קודש וברכות כ"ק רבותינו נשיאינו, כ"ק אדמו"ר מוהרש"ב, כ"ק אדמו"ר מוהריי"צ וכ"ק אדמו"ר זי"ע, בקשר לשמחות הנישואין במשפחות החתן והכלה.

(ב) אגרות קודש – לקט אגרות קודש מכ"ק אדמו"ר מוהריי"צ ומכ"ק אדמו"ר זי"ע למשפחת החתן, אשר חלק מהם מתפרסם בתשורה זו לראשונה.

(ג) אגרות קודש – לקט אגרות-קודש מכ"ק אדמו"ר זי"ע למשפחת הכלה.

(ד) השליחות בטולוז – סיפורה של השליחות בטולוז שבצרפת, כפי שמסופרים ע"י זקני הכלה, הרה"ח ר' יוסף יצחק ומרת אסתר הדסה שיחיו מטוסוב, שלוחי כ"ק אדמו"ר זי"ע בטולוז מאז שנת תשל"ה.

(ה) "פניני רבי" – לקט בן ארבעים אמרות, עובדות וסיפורים מהרבי. סיפורים אלו נלקטו ונרשמו ע"י דוד החתן הרה"ח ר' זושא שי' וואלף, ותודתנו הרבה נתונה לו על כך.

תודתנו הרבה נתונה לדוד החתן הרה"ח ר' זושא שי' וואלף, ולחתנו הרה"ח ר' יוסף יצחק שי' ונקרט, על סיועם בעריכת "תשורה" זו.

הא-ל הטוב הוא יתברך, יזכנו אשר במהרה נשוב לראות באור פני מלך חיים, ולשמוע דברי אלוקים חיים מפיו הק', בקיום הייעוד ד"הקיצו ורננו שוכני עפר", בגאולה האמיתית והשלימה, וכ"ק אדמו"ר בראשנו, ו"שמחת עולם על ראשם".

משפחת חן
טולוז, צרפת

משפחת גולדשמיד
ירושלים, ארץ-הקודש

יום השלישי, כ"א אדר-ראשון ה'תשפ"ב
שבעים-ואחד שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר זי"ע
ימים הסמוכים לי"א ניסן ה'תשפ"ב, מאה ועשרים שנה להולדת כ"ק אדמו"ר זי"ע
טולוז, צרפת

יְהִי
לְהַבִּיעַ
בְּרַכְתִּי

”יתן השי”ת אשר ההתקשרות הנ”ל תהי’ בהצלחה”

החתן ובני משפחתו שיחיו מתייחסים, מצד הסבתא מרת אסתר תחי’ גולדשמיד, אל מרן החתם-סופר זצ”ל, ולחותנו הגאון רבי עקיבא אייגר זצ”ל.

וזהו סדר ייחוסם:

הגאון רבי עקיבא אייגר; חתנו מרן ה”החתם סופר”, הגה”ק רבי משה סופר-שרייבר; בנו מרן רבי אברהם שמואל בנימין סופר-שרייבר, בעל ה”כתב סופר”; בנו הר”ר יצחק לייב סופר-שרייבר מדרוהוביטש, בעל מחבר ספר ”סופר מהיר”, ונשיא כולל גליציה. הוא מכונה הריצ”ל; בנו הר”ר אברהם חיים דוד סופר-שרייבר, אשר אף הוא כאביו היה נשיא כולל גליציה; בנו הר”ר משה סופר-שרייבר, היה מראשי עסקני הציבור בבני-ברק, ושימש כסגן ראש העיר בני-ברק.

מרת אסתר גולדשמיד, זקנת החתן, הנה בתו של הר”ר משה סופר-שרייבר.

בהקשר עם שמחת הנישואין במשפחת גולדשמיד, צאצאיו של ה”חתם סופר”, אנו מביאים כאן את אגרת הקודש הבאה מכ”ק אדמו”ר הרש”ב, עם הרקע לאגרת זו.

אחד מגדולי ונכבדי החסידים של כ”ק אדמו”ר הרש”ב, היה הר”ר שמואל גורארי ז”ל.

הר”ר שמואל נולד בקרמנצ’וג שבאוקראינה לאביו הרב שניאור זלמן גורארי, בן הרב דוד גורארי ונכד הרב נתן גורארי - אבי שושלת משפחת גורארי הענפה.

הר”ר שמואל היה עשיר מופלג אשר תרם רבות לבית רבי, וזכה ל”קירובים” רבים מכ”ק אדמו”ר הרש”ב ובנו כ”ק אדמו”ר הריי”צ. בשנת תרע”ח הוא קנה חלק גדול מכתבי ה”גניזה החרסונית” והביאם במתנה לאדמו”ר הרש”ב שעבר על הכתבים ואישר את אמיתותם. הוא היה גם מנאמניו הגדולים של הרבי הרש”ב, וסייע לו בעניינים רבים.

לאחר הסתלקות אדמו”ר הרש”ב, ציווה עליה אדמו”ר הריי”צ למצוא את צוואתו של אביו בה הוריש לו את נשיאותו. ר’ שמואל עמל רבות להפצת צוואתו של הרבי הרש”ב, ועורר את החסידים להתקשר לרבי הריי”צ. כן הביא לו הרבי הריי”צ מטפחת משי של אביו.

הרבי הרש”ב התבטא אודותיו פעם, שכפי שהרבי סעדי’ גאון, הרס”ג, היה ”תיקון המוחין”, כך הרש”ג, ר’ שמואל גורארי, הוא ”תיקון המידות”.

ר’ שמואל נפטר בשבת קודש כ”ב אדר א תרפ”א, תוך כדי לימוד ”ליקוטי תורה”, ונקבר בתוך ציון אדמו”ר הרש”ב ברוסטוב, כפי שהתבטא עליו הרבי, ”עימי במחיצתי” [=במקום שאהיה אני, יהיה גם הוא]. כאשר העתיקו את הציון, העתיקו גם את קברו, ונשאר טמון לצד אדמו”ר הרש”ב. בשלהי שנת תרס”ח, בא בנו של הר”ר שמואל גורארי, הר’ איסר יהודה, בקשרי השידוכין, עם

בתו של הר"ר יצחק לייב סופר-שרייבר, הריצ"ל, נכדו של ה"חתם סופר".

ר' שמואל מיהר לדווח במברק לרבי הרש"ב, ששהה באותם ימים במקום המנוחה מארינבאד שבצ'כוסלובקיה, על שמחת שידוכי בנו עם בת הריצ"ל.

משקיבל הרבי הרש"ב את הידיעה המשמחת, שיגר הרבי, בה' אלול תרס"ח, אגרת לליובאוויטש אל בנו הרבי הריצ"צ ולמשפחתו, בו בישר להם על שמחת השידוכין במשפחת ידיד בית רבי עם משפחת היחס סופר-שרייבר. באגרת זו הרבי הרש"ב מתבטא בביטויי שמחה על שידוך מפואר זה, אשר "בעזה"י הוא ענין טוב ומוכשר ברוחניות ובגשמיות", וכי אחיה של הכלה "המה יראים ושלימים, גאר פיינע אידין ולומדים", ומשפחת הכלה בכלל "לפי הנראה איז א איידעלע משפחה בתכלית".

בהיות ששמחת נישואין זו הנחגגת כעת של משפחת גולדשמיד עם משפחת חן, הנה שמחת צאצאי הר"ר יצחק לייב סופר-שרייבר הנ"ל, אשר שמחת השידוכין במשפחתו המתוארת לעיל זכתה לברכותיו הקדושות של כ"ק אדמו"ר הרש"ב - הרי "דברי צדיקים קיימים לעד", וברור שברכות קודש אלו חלים בכל תקפם בשמחת הנישואין של נכד-נכדו, וכלשון קודשו של רבינו, "יתן השי"ת אשר ההתקשרות הנ"ל תהי' בהצלחה בכל פרט ברוחניות ובגשמיות, וידידינו . . שי יקבל מאתם נחת ועונג בכל פרט ברוחניות ובגשמיות".

לפנינו אגרת הקודש המלאה של כ"ק אדמו"ר הרש"ב, כפי שנדפסה באגרות הקודש שלו חלק ד עמוד שכ, אגרת א'כה:

ב"ה יום ג' ה' אלול תרס"ח לפ"ק

מ"ב [=מארינבאד]

בני יקירי שי' כלתי הצנועה והכ' תי

נכדותיי היקרות והנחמדות יחיו

ת"ל בעד החוה"ש כה לחי

בטח קבלת טע"ג מידידינו הרש"ג שי' מהשידוך אשר עשה למז"ט עבור בנו שי' עם בת הריצ"ל סופר ז"ל נכד החת"ס זצ"ל, ובעזה"י הוא ענין טוב ומוכשר ברו"ג . . בפה נמצאים אחי' של הכלה והמה יראים ושלימים גאר פיינע אידין ולומדים. גם בפה גיסה אולמאן הוא למדן נכון ויר"א (ולזה יש הרבה ספרים כערך ד' אלפים ח') ובד"כ משפחתם לפה"נ איז א איידעלע משפחה בתכלית. יתן השי"ת אשר ההתקשרות הנ"ל תהי' בהצלחה בכל פרט ברו"ג, וידידינו הרש"ג שי' יקבל מאתם נחת ועונג בכל פרט ברו"ג.

מכתבך העקספרעס קבלתי, דרשתי המכ' בשביל אחיו של הכלה הגי' ר' דוד סופר שי' שהוא בפה, והוא נשיא כולל עסטרייך וגאליצין באה"ק ועוסק בזה הרבה ורצונו לבנות בתים באה"ק בעד סכום הגון. אמנם אינו יודע בזה החוקים כלל, ושאלני ע"ז ואמרת לי כפי שנודע לי ממכתב מאני, ורצוני להראות לו המכ'.

שאלני באיזה מהד' ארצות יבנו או יקנו הבתים, ואמרת לי באשר יש להם ישיבה

ות"ת בצפת ע"ש החת"ס ז"ל אשר יסד אביו ז"ל, והיא תחת השגחתו, וראיתי המכ"מ מתמן אשר מפארים הישיבה וביותר הת"ת, ולזאת לפ"ד שצריך העיקר לראות בדבר צפת, ובמשך הזמן יראה בדבר שארי הארצות. ויש לקוות שבמשך זמן יהי מזה אי"ה טובה גם לישוב חברון ת"ו. ועוד אדבר אי"ה אתו בזה.

היום קבלתי מכתבך מיום ב'. ההתראות עם וואלף נחוצה היא. וצריכים להשתדל שלא יהי נצרך לעשות בשביל זה נסיעה בחורף הבע"ל. מה שתדברו כמו"כ בדבר ההתוועדות בטח תודיעני. גם מה שתדבר עם הרח"ע מס' תכתוב לי ג"כ. גם כמה יהי עוד בקראנץ.

בפה האתר קר וגשם בריבוי.

בדבר הגבול אצלי ג"כ בקירוב יותר על ווירבאלין ומסת' יעזור השי"ת. ובקשתי לכתוב לי משלומכם הטוב להחיות נפשינו.

ותקבלו החוה"ש והברכה מאדה"ש וייטיב לנו השי"ת הכוה"ח ברו"ג בתוך כו' כאוות נפשכם ואביך וחותנך וא"ז דו"ש מלוני"ח תכה"י.

שלום דובער

השתתפות הרבי הרי"צ בשמחת נישואי הגה"ח ר' נחום גולדשמיד ז"ל

הגה"ח הרב נחום גולדשמיד ז"ל, סבו-זקנו של החתן, בא בקשרי השידוכין עם זוגתו מרת חי' דבורה ע"ה, בתם של הרה"ח ר' יחיאל צבי (הירשל) ומרת טאוּיבא גורארי', בקיץ שנת תרצ"ז, בארץ-הקודש. חמיו הר' הירשל, היה מראשי חסידי חב"ד בפולין ומחברי הנהלת ישיבת "תומכי תמימים" בוורשה הבירה.

בימי ה"שבעה" על אדמו"ר הרי"צ אמר הרבי, כי בכדי להניח ד' זוגות תפילין יש צורך בגוף נקי ביותר, ובין הדברים אמר (תורת מנחם התועודיות חלק א עמוד 8):

"מצאתי נדפס שהרה"ח וכו' ר' הלל מפאריטש הניח ארבעה זוגות תפילין, ושהעידו לפני המחבר שבני ה"צמח צדק" הניחו ארבעה זוגות תפילין. כן היו גם בדורנו חסידים שנהגו להניח ארבעה זוגות תפילין, כגון הר' יצחק מתמיד, ר' צבי הירש גורארי, ועוד".

לאחר השידוך, נסעה הכלה חי' דבורה להשתתף בוועידת תנועת "בנות אגודת-ישראל" שהתקיימה בשלהי קיץ תרצ"ז במארינבאד שבצ'כוסלובקיה. משם המשיכה לוורשה שם התגוררה משפחתה, כאשר חתנה ר' נחום נשאר בארץ הקודש.

לאחר חודש תשרי תרצ"צ נסע החתן גם הוא לוורשה לקראת החתונה. חתונתם התקיימה ביום חמישי, י"ב טבת תרצ"צ, כאשר השמחה נערכה במלון 'זולברג' אשר בוורשה, מקום מגורי משפחת הכלה.

בעוד שהורי הכלה נכחו בשמחת נישואי בתם, הרי שהחתן היה אז יתום מאמו, מרת שפרה מרים ז"ל, שנפטרה עוד לפני בר-המצווה שלו. אביו, הר"ר יצחק ז"ל, השוחט של יקטרינוסלב, לא יכל לצאת את רוסיה, והוא נשאר בביתם שביקטרינוסלב, בסמוך למקום מגורי הורי כ"ק אדמו"ר זי"ע, כ"ק הגאון המקובל רבי לוי יצחק והרבנית הצדקנית מרת חנה שניאורסאהן זצ"ל.

כ"ק אדמו"ר הרי"צ, שהתגורר באותן השנים באוטבוצק שבפולין, המרוחקת כעשרים וחמש ק"מ מוורשה, הוזמן להשתתף במעמד החופה ובשמחת החתונה. תקוותם של בני המשפחה, ושל החתן והכלה, היה שהרבי הרי"צ יסדר בעצמו את הקידושין.

כמה סיבות היו לציפייה זו. ראשית, המחותן, אבי הכלה, הרה"ח ר' הירשל גורארי', היה מידידי בית רבי, אשר החזיק ותמך באותם השנים את כלכלת ישיבת "תומכי תמימים" בוורשה; זאת ועוד, החתן עצמו למד במחיצת כ"ק אדמו"ר הרי"צ ברוסטוב, בראשית שנת תרפ"ד. בהיותו ברוסטוב הוא אף קיבל רשות מיוחדת מהרבי הרי"צ לחזור מאמרי חסידות בהתאם לרמת השומעים.

זאת לצד עובדת היות החתן יתום מאמו וללא אביו - אלו הביאו לתקוות המשפחה שהרבי יסדר את הקידושין.

הרבי הריי”צ הגיע אל מקום החתונה, ויחד עם בני המשפחה והאורחים, המתינו לאורח נכבד נוסף שהיה אמור להשתתף בה - דוד הכלה רבי שמואל שלמה ליינער, האדמו”ר מראדזין הי”ד, שהיה אחיה של אם הכלה.

רבי שמואל שלמה מילא את מקומו של אביו, האדמו”ר רבי מרדכי יוסף אלעזר ליינער זצ”ל מראדזין. הוא היה בידידות גדולה עם כ”ק אדמו”ר הריי”צ, והיה גם בקי גדול בספרי תורת חב”ד, ופעמים רבות אף שוחח עם הרבי הריי”צ בתורת חב”ד.

אלא, שהמתנה לדוד האדמו”ר מראדזין התארכה שעה ארוכה ביותר, והרבי הריי”צ נאלץ לעזוב לאחר המתנה ממושכת.

רק לקראת השעה אחת בלילה הגיע האדמו”ר מראדזין, ואז נערכה החופה, כאשר האדמו”ר מראדזין סידר את הקידושין.

התברר, כי האדמו”ר מראדזין עסק בכל אותה עת בטיפול בבחור ישיבה בודד, חולה וחלש שהתארח בביתו, והוא נאלץ לקחת אותו לבית רפואה מקומי. רק משסיים את הטיפול בבחור בשעת חצות לילה – הגיע אל שמחת החתונה.

יומיים לאחר מכן, במוצאי שבת קודש פרשת ויחי, נערכה סעודת שבע ברכות, ולהפתעת ולשמחת בני המשפחה והחתן והכלה, הרבי הריי”צ הגיע להשתתף בשמחה. בכואו לשמחה אמר הרבי, אשר כיוון שהוא הגיע לחתונה אך לא נכח בחופה, תמורת זה הוא מגיע לשמחת השבע ברכות.

במהלך הסעודה ישב החתן כשמצדו האחד הסב הרבי הריי”צ, ומצדו השני הסב הדוד האדמו”ר מראדזין. הרבי הריי”צ שוחח רבות עם האדמו”ר מראדזין, כאשר החתן שישב ביניהם, עמד כל העת בכפיפת ברכיים, כדי שלא יישב יחד עם הרבי.

במהלך הסעודה נשא הרבי שיחת קודש בעניינה של שמחת חתן וכלה שלמטה, שהיא דוגמה לשמחת חתן וכלה שלמעלה. השיחה נדפסה במקורה בספר השיחות תרח”צ עמוד 281 ואילך, בחלקה באידיש ובחלקה בלה”ק. כאן תובא השיחה במלואה בלה”ק, כפי שתורגמה ע”י המו”ל.

לאחר השיחה, אמר הרבי הריי”צ מאמר חסידות, דיבור המתחיל ”אשר ברא ששון ושמחה”. היה זה דבר חידוש גדול, שכן גם באם אמירת שיחת קודש על ידי הרבי בעת השמחה היה דבר צפוי, אך אמירת מאמר חסידות בשמחת חתונה של אחד מהחסידים היה דבר לא שגרתי כלל. הייתה זו הפעם היחידה בה זכינו למאמר חתונה מאחד מרבתינו נשיאינו, שלא בעת חתונות בית רבי.

המאמר נדפס במקורו בספר המאמרים תרח”צ עמוד קפג ואילך, והוא מובא כאן במלואו.

השמחה הכי גדולה - נישואי הבן בדרך התורה והמצוות

משיחת מוצאי ש"פ ויחי תרח"ץ, על פי רשימת השומעים, מתורגם ללה"ק

א. כל הענינים שלמטה, הנה בזמן שבו הוא הענין למטה, באותו זמן מתעוררים הגילויים למעלה, כפי שאנו אומרים בראש השנה, זה היום תחילת מעשיך, הנה בכל ראש השנה הוא הגילוי, כמו כן בכל המועדים וזמני השמחה.

ב. השמחה הכי גדולה אצל יהודים היא נישואי בנו על פי דרכי התורה ומצוות, שזהו ענין חתן וכלה למטה. זהו משל על הענינים כפי שהם למעלה, הענין בנמשל, הקדוש ברוך הוא ותורה זהו חתן, כנסת ישראל זוהי כלה, על ידי שמחת נישואין על פי דרכי התורה ומצוות מתעוררת שמחה למעלה. השם יתברך יעזור שיהיה גילוי השמחה ביותר אצל כנסת ישראל.

ג. אדמו"ר הזקן סיפר לאחיו ר' לייב מיאנאוויטש (בעל המחבר ספר שארית יהודה) שכאשר הוא בא בפעם הראשונה למעזריטש, הרי הוא היה מליטא ועיקר ההתעסקות היתה בלימוד הנגלה, לא לקחה אותו בתחילה הדרך שראה שם.

פעם אחת ישבו החבריא קדישא של המגיד (התלמידים) בחדר שלפני חדרו של הרב המגיד, ודיברו ותיארו אודות העבודה של המלאכים העליונים.

אחד תיאר את העבודה של החיות הקודש עם הרעש גדול, ואחד דיבר ותיאר את העבודה של האופנים, אחד דיבר אודות עבודת השרפים ונותנים רשות זה לזה מהו הענין של הנתנת רשות ואודות האמירת קדוש שלהם, ואחד תיאר את העבודה של הספירות העליונות, ובפרטי המדריגות של עבודת הספירות.

ואמר אדמו"ר הזקן, שכל אחד מהם במה שהוא דיבר הוא אחז ומהקנאה הגדולה שהם קנאו את עבודת המלאכים והספירות פעלה שהם אחזו בכלות הנפש, ואילו הרבי לא היה נכנס באמצע, הם בודאי היו באים לכלות הנפש.

אבל פתאום נשמעו הפסיעות של הרבי (כידוע הרבי היה הולך על קביים והי' נשמע קולו בהילוכו), כל התלמידים השתתקו ונעמדו, והרבי ניגש והתיישב בראש השולחן, והתחיל לומר תורה, וזוהי התורה שאמר:

אנכי עשיתי ארץ ואדם עלי' בראתי, אנכי מי שאנכי שהוא נעלם ונסתר גם מהנאצלים היותר עליונים, הלביש עצמותו ית' בכמה מיני צמצומים להאציל הנאצלים ולברוא הנבראים, שרפים חיות ואופנים מלאכים ועולמות עד אין מספר, ובצמצומים עד אין שיעור, עשיתי ארץ הלזו הגשמית, ואדם עלי' בראתי האדם הוא תכלית הבריאה ובראתי בגימ' תרי"ג, הוא תכלית האדם, וכדאי' בפרדס בשם ספר הבהיר: אמרה מדת החסד לפני הקב"ה מימי היות אברהם בעולם לא

הוצרכתי אני לעשות מלאכתי שהרי אברהם עומד ומשמש במקומי. ומדת החסד אמרה זאת בקנאה כי נשמה בגוף כשהיא כמו מידת החסד דאצילות, זהו נעלה ממידת החסד.

לאחר התורה, הרבי קם והלך. זה עצר את התלמידים כולם מכלות הנפש.

וסיים הרה”ג הררי”ל בסיפורו, כי אדמו”ר הזקן אמר לו: שומע אתה לייב, מכל ההתפעלות של התלמידים שאחזו בכלות הנפש, לא התפעלתי וזה לא לקח אותי, התורה של הרבי שאמר וזה עצר אותם, מזה נהייתי חסיד. הררי”ל סיפר זאת עד כמה היתה ההפלאה של הרבי בהשגה.

ד. אבא – באחת השיחות שלו – דיבר אודות הכתוב בתניא פ’ י”ד ”ועוד שההרגל על כל דבר שלטון ונעשה טבע שני”, ואבא שאל הרי טבע ראשון הוא כל כך טוב, מה הוא עוד טבע שני. וענה שכאן טבע הוא למעליותא, כי הרי טבע הוא בריאה בידי שמים, אם כן הרי יש בזה המעלה (ונראה ה’ הכוונה וכפי ששמעתי ביחוד שהיתרון הזה כי בריאה בידי השם הרי בזה יש יותר העצמיות וע”כ דבר הבא בטבע הנה ההתעצמות בזה יותר אמיתי). וזה שאומר שם אח”כ שני ענינים ”וכשירגיל למאס את הרע יהי’ נמאס קצת באמת”, הנה אומרו באמת הוא לצד שנעשה טבע שני (היינו כי הרגל האדם בעצמו לא ה’ זה באמת אכן להיות כי נעשה טבע שני וטבע הוא כח הבריאה מה’ וע”כ המיאוס ע”י ההרגל נעשה מאוס קצת באמת), וכן אומר אח”כ ”וכשירגיל לשמח נפשו בה’ ע”י התבוננות בגדולת ה’ כו’ וכולי האי ואולי יערה עליו רוח ממרום”, הנה אומר רוח ואינו אומר נשמה (ונראה הכוונה להיות כי רוח הוא ענין המדות ושייך יותר לענין הטבעיות וכמעלת הטבע שנתבאר).

ה. סיפר כי אדמו”ר האמצעי ה’ אומר ברוך השם שהתנאים שלו היו בעת שהי’ כבר גדול והבין כבר חסידות שאמר אדמו”ר הזקן (כי היו רגילים לעשות תנאים אז עוד בקטנותן ביותר והתנאים שלו היו בעת שהי’ כבר בר הבנה), וגם אמר כי הסכים על זה השידוך שנגמר, כי היו הרבה הצעות ובחר בזה כששאלו ממנו מטעם כי השידוך הזה ה’ ממקום קרוב יותר (מיאנאוויטש) וממילא יוגמר בהקדם וישמע החסידות שעל התנאים בזמן מוקדם מכמו שהה בשידוך אחר וזה ה’ כל הכרעה שלו באיזה שידוך לבחור.

ו. בעת ההתוועדות הנ”ל (על חתונת דודו של כ”ק אדמו”ר, הר”מ הארענשטיין) אבא אמר: כל הנהנה מסעודת חתן ואינו משמחו כו’ ואם משמחו זוכה לתורה. הלשון זוכה הוא על דרך זוכה בגורל, אבל כדי לזכות בגורל, צריכים כרטיס הגרלה, כך גם כדי לזכות למדריגה זו של זוכה לתורה הרי זה גם על ידי ענין של תורה, וכל המשמח את החתן זהו על ידי תורה.

זה ה’ כעין הקדמה וטעם על אמירת המאמר שאמר, מתחיל אשר ברא ששון ושמחה).

השמחה צומחת מהקדושה

בהמשך לשיחת קודש זו של הרבי הריי”צ משמחת ה”שבע ברכות” של הרנ”ג שכבר נדפסה ב”ספר השיחות” תרח”ץ - לאחרונה נתגלה חלק חדש משיחה זו, מתוך רשימה שכתב בשעתו מזכירו של הרבי הריי”צ, הרה”ח ר’ יחזקאל (חאטשע) פייגיין הי”ד, שהשתתף אף הוא בשמחה זו

והעלה את הדברים בשעתו על הכתב באידיש.

תוכן הדברים שלפנינו שייכים לסיום אות ג' בשיחה זו, לפני תחילת אות ד'.
אנו מגישים אפוא ב"תשורה" זו חלק חדש זה, המתפרסם כאן לראשונה בלשון הקודש:

וזהו אחד הדברים שסיפר אז מכ"ק אדמו"ר הר' אהרן הגדול מקארלין זצ"ל: עצבות הרי אינה עבירה, אבל טמטום הלב שעצבות מכסה, העבירה הגדולה ביותר לא יכולה לכסות. מקווה הרי אינה מצוה, הרי בטלוהו לטבילתו, אבל את מה שמקווה מביאה לטוב, המצווה הגדולה ביותר לא יכולה להביא.

מה שאנחנו מדברים שצריכים שמחה, אין אנו מתכוונים שמחה של מצוה, כי שמחה של מצוה היא הרי מדריגה שאי אפשר לדרוש שכל אחד יהיה כזה בעל מדריגה, אלא אנו מתכוונים לא עצבות, פשוט יהודי שאינו מתהלך בשמחה מכך שהוא יהודי, הוא כפוי טובה לשמים, זה סימן שהוא אף פעם לא הגיע להכרה בברכה שלא עשני גוי... ומה הוא ממשש את עצמו האם הוא חסיד או לא, זו גאות, מה פתאום חסיד?! יהודי!

עצבות היא שאול תחתית רח"ל, מהו עצם ענין העצבות? עצבות פירושו שמגיע לי, חסר הן בגשמיות הן ברוחניות, כל זה הוא אני, מה פתאום חסר לי, העיקר הוא (איך שלא יהיה חסר) שאברהם אבינו ירצה להתחלף אתי, אני לא ארצה את מה שאברהם אבינו הוא צדיק עם מדריגות ואני אדם פשוט, וכשאני רוצה להתחלף עם אברהם אבינו שהוא יהיה אדם פשוט ואני יהפוך להיות בעל מדריגה אבל בשמים לא יתווסף שום דבר, רק לי שאני אהיה בעל מדריגה. וזה שוב אני ועצמי. ומה שבשבילי, לא רוצים להצטרך את זה ולא צריכים לרצות.

מרירות פירושו שבירת הלב ולא התחלתי כלום, כי לא יכולים לקבל לב ירא שמים בלי מסירת נפש, וזה פירושו שבכלל לא התחלתי, הרי זה היפך של עצבות, ויש לי את ההצטרפות שלי הרי שמחה כי לא מגיע לי כלום. על כן מרירות זה אכן טוב אבל ממרירות עד עצבות יש כחוט השערה וכל התורה היא כחוט השערה, והראי' נשחט רובו כשרה מחצה טריפה, כמה ממחצה עד רוב? משהו.

אברכים יעלו שמים ירדו תהומות, יש לו שבירה, זה יכול להיות בכלל ירדו תהומות וזה בכלל עצבות, הגם שאברכים צריכים לדעת בעבודה את החילוק, אבל אני אגיד לכם שאם היה לו חשבון של עצבות, זה סימן שאחר כך שוכבים לישון, לא יכולים לסבול את עצמו ואת הזולת בוודאי לא יכולים לסבול, כועסים, חריפים אצל עצמם, זה סימן שהיה חשבון של עצבות, אבל אחרי מרירות, לא נותן לישון, כי מהי מרירות, כך עוד לא התחלתי לעשות כלום, חוטפים ללמוד ולהתפלל, מרגישים שנהנים כשרואים יהודי ולא חריפים, אפס בעיני עצמם. אבל מכל מקום, המרירות הכי עדינה יש לה בכל זאת נגיעה לעצבות, והשמחה הכי פחותה צומחת מהקדושה. עד כאן.

מאמר דא”ה ד”ה ”אשר ברא ששון ושמחה” – ה’תרח”ץ

אשר ברא ששון ושמחה חתן וכלה, וצ”ל מהו”ע השבח בבריאת ששון ושמחה, ובמה משתנים נבראים אלו משארי הנבראים דעל אלו דוקא נותנים שבח והודאה מיוחדת אשר ברא ששון ושמחה. עוצ”ל הלא יש כמה אופני עליזה בשיר וזמרה כמ”ש אחרי כן גילה רינה והדומה, מפני מה מתחיל בהעליזות דששון ושמחה, ומה ההפרש ביניהם דשניהם הם כחות רוחניים, בדבר גשמי הרי כל דבר ודבר הוא מוגבל ומתואר בציורו טעמו ריחו וענינו, דאז הנה גם דברים שהם מסוג אחד הנה ציורם ותארים מורה על ההבדל שביניהם, אבל בדבר רוחני שאין הציור והתאר הגשמי תופס בו הנה גם בדברים שונים זה מזה כמו שכל ומדות או מחשבה והרהור כבד להגביל ההבדל ביניהם בעצם חומר מהותם.

והיינו דגם אם בענין מציאותם הנה מובן ומושג ההבדל שביניהם, דלא מיבעי בשכל ומדות דבמציאותם נרגש לא רק ההבדל אשר ביניהם כ”א גם ענין ההפכיות אשר בהם, דשכל מציאותו קרירות והתיישבות, ומדות מציאותם חמימות והתרגשות, והוא להיותם בסוג נבדלים, אלא דגם במחשבה והרהורי שהם בסוג אחד מובן ומורגש ההבדל שביניהם, דכ”ז הוא רק ענין מציאותם היינו פעולתם, דמפעולתם של השכל ומדות או המחשבה וההרהור אנו יודעין בענין מציאותם אבל בעצם חומר מהותם אינו ידוע לנו ההבדל גם בדברים שהם סוגים שונים, ובפרט בסוג אחד כמו הששון והשמחה שהם ענין אחד.

והנה בגוף ועצם ענין הששון ושמחה הוא מפני השמחה דחתן וכלה, אם כן הרי העיקר הוא החתן, וכלה דענין המצוה הוא אהבת ישראל, אשר לבד זאת שצריך לשמוח בשמחת חבירו הנה צריכים לשמוח בשמחה גדולה על אשר בני ישראל מתגדלים ומתרחבים כדיני התורה והמצוה, כמאמר כל הנהנה מסעודת חתן וכו’ ומשמחו זוכה לתורה, וכמאמר כיצד מרקדין לפני הכלה, א”כ לכאורה ה’ צריך להיות נוסח הברכה אשר ברא חתן וכלה שהם העיקר ואח”כ להזכיר את עליזה בששון ושמחה גילה רינה כו’ שהם הטפל ומסובב מסיבת שמחת חתן וכלה.

ב) אך הענין הוא, דהנה ששון ושמחה, עם היותם כח רוחני בכל זה הנה הם חלוקים לא רק בעצם חומר מהותם כ”א גם בענין מציאותם, והוא דששון הוא עליזת המשפיע, ושמחה הוא עליזת המקבל, דעליזת המשפיע הוא בדבר שחוץ ממנו, והיינו דשמחתו הוא בזה מה שהוא מגלה ומשפיע לזולתו, ועליזת המקבל הוא בזה מה שהוא מקבל בתוכו, וזהו ששון ושמחה, דעליזת הששון הוא תואר שמחת המשפיע ועליזת השמחה הוא תואר שמחת המקבל.

והענין הוא דהנה כל דבר השפעה איזה שתהי’ הנה באה ע”י השמחה דוקא, וכמו שאנו רואין במוחש בהשפעת השכל מהרב אל תלמידו שהוא ע”י השמחה דוקא דהנה בכללות ענין השפעת

השכל הרי יש בזה ד' סיבות, שהם ד' שמחות כלליות שהן המה הגורמים השפעת השכל והתגלותו, דהסיבה הראשונה היא אהבת המושכלות, דהנה מי שעוסק במושכלות ואוהב חכמה יש לו שמחה גדולה בהתגלות חכמה בכלל וגילוי החכמה האהובה לו בפרט, דהנה כל העוסק במושכלות הוא אוהב את החכמה מצד עצם מהותה העצמי, ויש לו שמחה גדולה בהתגלות החכמה ושמחתו בזה הוא מצד החכמה בעצמה, והיינו דלהיותו חכם ועוסק במושכלות, הנה גילוי חכמה איזה שתהי' גורם לו שמחה גדולה, ולכן הנה שמחה זו היא סיבה לגילוי החכמה בכלל וביותר לגילוי החכמה האהובה לו.

דהנה כל חכם וחכם יש לו איזה חכמה שהוא מסוגל לחכמה ההוא יותר מכמו לחכמה אחרת, דזה מסוגל לחכמת התכונה וזה לחכמת הרפואה, וכן הוא בחכמת התורה יש שהוא מסוגל לחכמת גלי' שבתורה, ויש שהוא מסוגל לחכמת פנימיות התורה, הרי אינו דומה שמחתו בגילוי החכמה שהוא מסוגל אלי' להגילוי חכמה בכלל, ולהיות כי השמחה היא סיבת הגילוי של חכמה לכן הנה יגדל הגילוי של החכמה שהוא מסוגל אלי' מכמו חכמה אחרת.

והסיבה הב' בגילוי החכמה הוא אהבת התלמיד, שיש לו להרב שמחה גדולה לגלות לו דבר חכמה ושכל, דכל המלמד את בן חברו תורה כאלו ילדו, לכן הנה שמחה זו היא סיבת גילוי החכמה שמשפיע לתלמידו.

ג) אמנם כל זה הוא ברב ותלמיד, ועם היות אשר הרב הוא שמח לגלות חכמה ושכל לתלמידו אשר משום זה באה השפעת הרב בסדר מסודר לפי אופן חושי כלי המקבל ועם זה באופן אשר ע"י השפעת הרב מתרחבים כלי המקבל.

דהנה בהשפעת השכל זה מה שהרב משפיע לתלמידו הרי אין זה מה שהרב מגלה לתלמידו רק שכל פרטי, כ"א אשר השפעת שכל הרב בהסוגיא הפרטית ההיא נעשית אצל התלמיד המקבל בנין אב להבין גם שכליים אחרים, דזהו"ע מה שע"י השפעות אלו הרי התלמיד מתלמד ללמוד בעצמו, דכל זה אינו דומה לשמחת הרב אשר ישמח במאד בהשפעתו לבנו כמ"ש רבנו נ"ע באגרת ט"ו והיא הסיבה הג' בהשפעת השכל דלהיותו שמח ביותר באהבת בנו לכן הנה יתגדל ויתרחב דבר ההשפעה.

והנה יש עוד סיבה בהשפעת השכל והוא מצד עצם עצמותו, דהנה ג' סיבות הנ"ל הנה הם מצד אהבת החכמה ואהבת המקבלים, וסיבה זו היא מצד עצם עצמותו, דהנה אופן התגלות ההשכלה הוא שבאה מכח המשכיל ועם היות דראשית הרגש ההשכלה הוא בכח החכמה היינו נקודת ההשכלה, אמנם זה דבר ברור דלא שכאן נמצאת הנה כאן היתה מתחלה, אלא שבאה בהמשכה נעלמת מכח המשכיל, ובאה להשגה דבינה דענינה לפרט את הנקודה להבינה ולהסבירה דזהו דכתיב והחכמה תחי' בעלי', דבינה נקראת בעלי' של החכמה, ולכאורה הרי העיקר הוא הנקודה דחכמה ובינה היא רק שמבארת ומסברת הפרטים שבהנקודה, ומפני מה נקראת בעלי' של החכמה.

אך הטעם הוא לפי דנקודת החכ' הנה בעצם מהותה כוללת בתוכה כמה אופנים שונים, וכמאמר שבעים פנים לתורה, לכל הנה הבינה נקראת בעלי' של החכמה להיותה מבארת ומסברת רק פרט אחד של נקודת החכמה ואח"כ באה ההשגה במחשבת השכל בהרהור ובדיבור בגילוי אל הזולת, אשר כל גילוי וגילוי מכל שכל והשכלה עושה חקיקה טובה בכל הכחות והתרחבות בכח המשכיל,

כמו שנראה בחוש בעוסקים במושכלות שמזדככים כלי מוחם ומתגדלים ומתרחבים כלי שכלם, וזהו הסיבה הרביעית בשמחת ההשפעה מצד עצם עצמותו להיות דע”י השפעה זו מזדככים כלי מוחו ומתגדלים ומתרחבים כלי שכלו.

ד) והנה כ”ז הוא שמחת המשפיע, דכל ענין שמחתו הוא בגילוי השכל שחוץ לעצמו, דהנה לא מיבעי בהג’ סיבות שהם ג’ שמחות בהשפעות שכלים שחוץ לעצמו, הנה אף גם בהסיבה הד’ שבעיקרו הנה השמחה היא מצד עצם עצמותו, אבל גם סיבה זו גורמת גילוי השכל אל הזולת, א”כ הרי כללות ענין השמחות הוא במה שחוץ לעצמו, משא”כ שמחת המקבל דשמחתו הוא על קבלת השפע.

דהנה כשם שההשפעה באה בסיבת השמחה הנה כמו כן הקבלה באה בסיבת השמחה, דקבלה אמיתית הוא שהדבר נקלט אצל המקבל בקליטה טובה שע”י הנה מתגדל ומתרחב אצלו הדבר ההוא, וכמו בהשפעת השכל הנה כאשר ההשפעה היא בקליטה טובה אצל המקבל אז הנה ע”י הבנת ההשכלה ההיא הנה נתוסף אצלו שכל, וקליטה בא ע”י השמחה דוקא.

ולכן הנה בשמע”צ אומרים זמן שמחתנו, דשמע”צ הוא זמן הקליטה דאז נקלט כל האורות והגילויים כללים דחדש השביעי לכן הנה אז אומרים זמן שמחתנו דקליטה בא ע”י שמחה, דבכדי לקבל דבר שיהי’ מזה צמיחה וגילוי הוא ע”י הבנה דוקא, דזהו”ע ג’ אופני התבוננות, הא’ היא התבוננות דלימוד, דכאשר לומד איזה השגה אלקית כמו בענין הב’ דעות דד”ע וד”ת הרי בהכרח שיביין וישיג כל פרטי הענין ההוא בפירושי יש ואין דד”ע, ואין ויש דד”ת, כמו שמישיג איזה סוגיא בגליא שבתורה והוא על ידי ההתבוננות בעת הלימוד דאז הנה הענין מתיישב במוחו.

והב’ היא ההתבוננות שקודם התפלה דענינה שההשגה תתישב בלבו, והג’ היא ההתבוננות בתפלה מה שגורם הקליטה, וכמו בזריעת הגרעין בארץ הרי בהכרח שירקב תחלה ואז יהי’ מזה הצמיחה בתוספות מרובה, וכהכלל הידוע דיש מיש הוא שקר, ובהכרח שיהי’ אין באמצע, הנה כמו”כ בכדי שיהי’ העבודה במדות טובות בפועל הוא ע”י ההתבוננות שבתפלה שפועל ועושה הרקבון שהוא ביטול ואיבוד הצורה הקודמת דאז נקלט בו דבר ההשגה ופועל ישועות בנפשו, וזהו דהבכ” שבתפלה הו”ע הרטיבה שפועל הרקבון, והתפלה עצמה היא בשמחה, להיות דהשמחה היא סיבת הקליטה.

ולכן הנה מקדים ששון ושמחה לחתן וכלה, דחתן וכלה הם פירוש וביאור על ששון ושמחה שהם עליזות משפיע ומקבל. וזהו אשר ברא ששון ושמחה שהם העליזות דחתן וכלה, ששון שמחת המשפיע, ושמחה שמחת המקבל.

ה) אמנם כ”ז בהמשל דבחתן וכלה שייך בהם לשון בריאה, אבל באמת אינו אלא משל בלבד והעיקר הוא הנמשל למעלה, כמארז”ל ביום חתונתו זו מ”ת, דהקב”ה נקרא חתן וכנס”י נקראים כלה, וחתן שהוא הקב”ה איך שייך בו ית’ הלשון בריאה אשר ברא כו’ חתן.

אך הענין הוא, דהנה כתיב אתם עדי נאום ה’ וגו’ לפני לא נוצר א-ל וגו’, והקשה בזהר איך שייך לומר השם ותואר יצירה בשם א-ל שהוא אחד מהו’ שמות שאינן נחקקין, והענין הוא דהנה המקור ושרש דאור וחיות אלקי מה שמאיר בעולמות הוא משם א-ל, דכתי’ כי ששת ימים עשה ה’ את השמים ואת הארץ וגו’ שהם מדות עליונות דהמדה הראשונה היא בחי’ חסד, וידוע דהשם שבמדת

תשורה משמחת נישואין גולדשמיד - חן

החסד הוא שם א-ל וכמ"ש כי חסד א-ל כל היום, דשם א-ל שבמדת החסד מאיר כל היום, וכתוב א-ל הוי' ויאיר לנו דע"י שם א-ל מאיר הגילוי דשם הוי'.

דהנה אמיתת ענין ההתהוות הוא משם הוי', דהוי' ל' מהוה והיו"ד דשם הוי' מורה על תמידיות ההתהוות ובמו ככה יעשה איוב מה שהוא עושה תמיד אלא שההתהוות בפועל הוא ע"י שם אלקים וכמ"ש כי שמש ומגן ה' אלקים דכשם שמגן ונרתק השמש מכסה על עצם השמש בכדי שיוכל להתקבל, הנה כמו כן שם אלקים מכסה על שם הוי' בכדי שיתקבל בנבראים, וכתב א-ל אלקים הוי' דיבר ויקרא ארץ, דבכדי שיהי' הדיבור והגילוי הוא ע"י שם א-ל.

אמנם ידוע דמה שנמשך להאיר ולהחיות את העולם אינו אלא זיו והארה בלבד, ולכן הנה כללות הבריאה נקרא יש מאין להיותו מזיו והארה בלבד, ומהאי טעמא הנה גם פרצוף א"ק נקרא אדם דבריאה דכללות להיות דפרצוף א"ק שרשו מבחי' מל' דא"ס, ובחי' מל' בכל עולם הוא הארה לבד ולהיות דהארה זו להוות ולהחיות העולמות הנה שרשה הוא משם א-ל לכן שייך תואר יצירה בשם א-ל. וזהו ל' בריאה בחתן, דחתן הוא נחות דרגא, והוא דהאור והחיות הנמשך מאתו ית' להוות ולהחיות את העולמות והנבראים הוא רק הארה לבד שייך בו לשון בריאה.

וזהו אשר ברא ששון ושמחה שהיא הברכה השביעית שבבינה, דענין השבח הוא לבד זאת אשר ברא גם למטה הענין דששון ושמחה שהם העליונות דמשפיע ומקבל שהם חתן וכלה, דכל השפעה וקבלה להיות בנין עדי עד הוא ע"י השמחה, הנה עוד זאת אשר ברא חתן וכלה למטה דע"י הנה מעוררים המשכת ההשפעה והגילוי בכל העולמות והמדריגות עד רום כל דרגין.

"לכם נכד בגשמי, ממוני נכד ברוחניות"

לאחר חתונתם, עלו הרה"ח ר' נחום וזוגתו מרת חי' דבורה גולדשמיד לארץ הקודש, והתיישבו בתל אביב. יחד עם זוגתו, הם ניהלו במשך כעשרים שנה את מוסדות חינוך "בית יעקב" בתל אביב, וכן מוסדות ליתומות ניצולי שואה.

כשנה לאחר נישואיהם, בב' אדר תרצ"ט, נולד בנם בכורם הגה"ח הרב מרדכי יוסף אלעזר שי' גולדשמיד. הוא נקרא על שם הסבא-רבא האדמו"ר רבי מרדכי יוסף אלעזר ליינער מראדזין.

בקיץ שנת תרצ"ט נסעה מתל אביב לוורשה שבפולין, מרת לאה קרסיק, זוגתו של הגה"ח הרב אליעזר קרסיק, רב קהילת חב"ד בתל אביב ויו"ר אגודת חסידי חב"ד בארץ הקודש באותם ימים, שהתגוררו בתל אביב.

מרת קרסיק הייתה בתם של הרה"ח ר' נתן ואסתר גורארי', ואחותו של הר"ר הירשל גורארי', חותנו של הרב נחום גולדשמיד. באותה שעה אביה הרב נתן לא היה בין החיים, והיא נסעה לבקר את אמה מרת אסתר, שהתגוררה בבית בנה וכלתה ר' הירשל וטאויבא גורארי' בוורשה.

לפני נסיעתה, הביאו לה אחייניה משפחת גולדשמיד תמונה של בנם התינוק מרדכי יוסף אלעזר בן החצי שנה, שתראה את התמונה בבית הסבא והסבתא בוורשה.

באותן שנים, כנסקר לעיל, התגורר הרבי הרי"צ באוטבוצק שבפולין. בחודש תמוז תרצ"ט הגיעה מרת טאויבא גורארי' אף היא לאוטבוצק, ובשהותה שם היא פגשה ברבי.

בפגישה זו הציגה מרת גורארי' לרבי הרי"צ את תמונת נכדה התינוק מרדכי יוסף אלעזר, וכשהרבי ראה את התמונה הוא התבטא עליו, כי הוא נכד רוחני שלו.

על פגישה זו כותבת הסבתא מרת גורארי' לבתה ולחתנה בתל אביב, במכתב מערב שבת קודש פרשת פנחס, ט"ז תמוז תרצ"ט. לפנינו המכתב במקורו באידיש, ובתרגום ללה"ק:

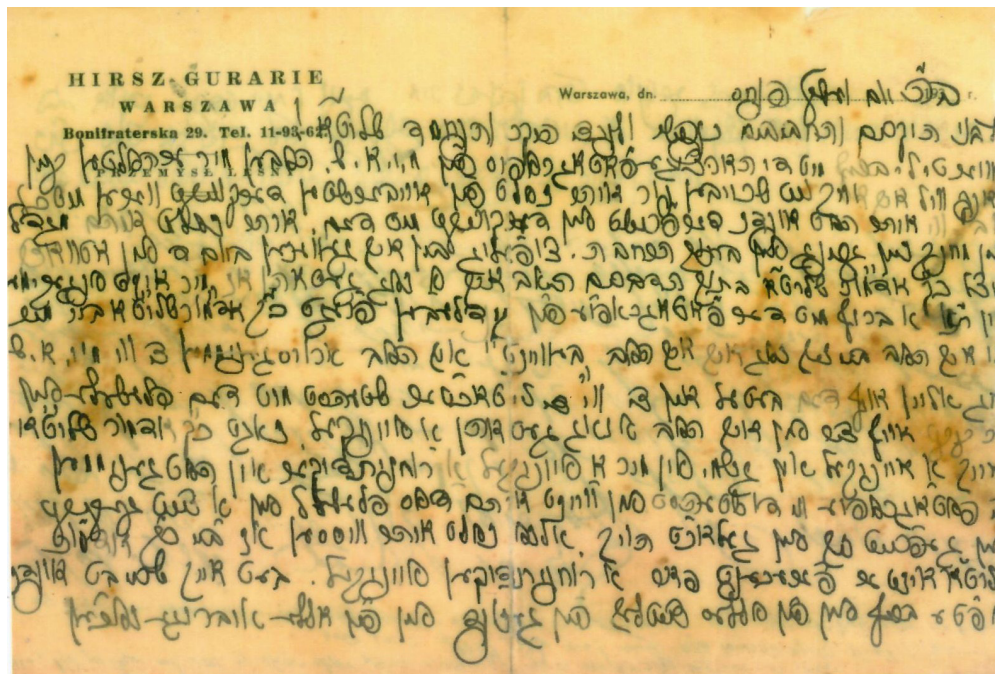
ב"ה. יום ועש"ק פנחס

לבני היקרים והחביבים כנפשי,

ולנכדי היקר והנחמד שליט"א

אייער ט.ל. בריף מיט די הארציגע פאטגראפיעס פון מ.י.א.ל. [=מרדכי יוסף אלעזר] האבן מיר ערהאלטן. קיין סאך וויל איך דאך ניט, שרייבן נאר איר זאלט פון אויבערשטען דערך וואכען אזוי ווי איר האט פארשאפט און דערקוויקט מיט דעם. איהר זאלט איהם מגדל זיין און מחנך זיין גרינג מתוך הרחבה.

צופעליג בין איך געווען אין אוטווצק אצל כ"ק אדמו"ר שליט"א. בתוך הדברים

האב איך א זאג געטאן, אז מיר אנגעקומען פון תל אביב א בריף מיט דער פאטאגראפיע פון גידלעבן. פרעגט כ"ק אדמו"ר שליט"א, צי איך האב בא זיך זאג איך איך האב געבראכט? איך האב ארויסגענומען די ווי מ.י.א.ל. ליגט אליין אויף די בעטל, און די ווי ער שטעהעט מיט דער פלעשעלע און ער קוקט אויף דיר.

ווען איך האב נאר [?] א אייניקל, זאגט כ"ק אדמו"ר שליט"א, אייך א אייניקעל אין גשמי, פון מיר א אייניקעל אין רוחניות. און האט גענומען די פאטאגראפיע ווי דו דו שטעהייסט פון וואנט איהם דאס פלעשל, און א צייט געקוקט, און געפרייעט זיך און געלאכט הויך.

אלזא זאלט איהר וויסען אז כ"ק אדמו"ר שליט"א אינט ער פארעכנט פאר א רוחניותדיקען אייניקעל. בעט אייך שרייבט [?] אפטע בריף פון אייער צושטאנד פון געזונד און פון אלע איבעריקע זאכען.

ב"ה יום ועש"ק פנחס

לבני היקרים והחביבים כנפשי,

ולנכדי היקר והנחמד שליט"א

את מכתבכם עם התמונות הלבביות של מ.י.א.ל. [=מרדכי יוסף אלעזר] קיבלנו. הרי אינני רוצה לכתוב לכם הרבה, רק שתקבלו מהשי"ת עונג כמו שגרמתם ועינגתם

אותנו בזה. שתגדלו ותחנכו אותנו מתוך הרחבה.

במקרה הייתי באוטבוצק אצל כ”ק אדמו”ר שליט”א. בתוך הדברים אמרתי שקיבלתי מתל אביב מכתב עם התמונה של [מוטלע?] שיחיה, שואל כ”ק אדמו”ר שליט”א האם יש לי אצלי? אני אומרת שהבאתי, הוצאתי את זו איך מ.י.א.ל. שוכב לבד על העריסה, ואיך הוא עומד עם הבקבוקון ומביט עלייך.

כאשר רק אמרתי נכד, אומר כ”ק אדמו”ר שליט”א, לכם נכד בגשמי, ממני נכד ברוחניות. ולקח את התמונה איך את עומדת ונותנת לו את הבקבוקון, והביט משך זמן, ושמח וצחק בקול.

ובכן שתדעו שכ”ק אדמו”ר שליט”א אמר שהוא מחשיב אותנו כנכד רוחני. מבקשת מכם לכתוב מכתבים תכופים ממצבכם בבריאות ומכל שאר הדברים.

”א רוסישע שבע ברכות”

זקני הכלה, הרה”ח ר’ מרדכי לייב ז”ל (בנו של החסיד איש מסירות הנפש הרב חיים דובער חן ז”ל) ותבדל”ח מרת ברכה תחי’ חן, נישאו בב’ דראש-חודש תמוז תשכ”ב.

בשבת ה’אויפרוף’ שלפני חתונתם, ש”פ שלח מברכים החודש תמוז, ערך הרבי התועדות קודש, ובין הדברים הרבי התייחס לשמחת הנישואין שלהם. כך מופיע ב’הנחה’ מהתועדות זו (תו”מ התועדות חלק לד עמוד 84):

לאחרי המאמר צוה כ”ק אדמו”ר שליט”א שכל אלו שבאו מרוסיא, בהזכירו גם אודות ה’אויפרופעניש” אצל בנו של אחד החסידים מפליטי רוסיא, יאמרו ”לחיים” עבור היהודים שנמצאים שם, בקשר לגאולה די”ב תמוז, וצוה לנגן ”ממצרים גאלתנו”, באמרו, שתהי’ זו התחלת הגאולה עבור כל שאר יהודי רוסיא, ועמד מלא קומתו ורקד על מקומו בשמחה רבה. ואחר כך צוה לנגן ”ופרצת”.

בשבת שלאחר מכן, שבת פרשת קרח תשכ”ב, ערך הרבי התועדות נוספת. בסיום ההתועדות נערך ב”בית חיינו” ”שבע ברכות” לזקני הכלה, והרבי התייחס לשמחה זו פעם נוספת (תו”מ התועדות חלק לד עמוד 100):

בסיום ההתועדות נערכו ”שבע ברכות” של בנו של אחד החסידים מפליטי רוסיא, ואחר כך אמר כ”ק אדמו”ר שליט”א: כיון שזהו ”א רוסישע שבע ברכות”, ינגנו ”ופרצת”. ואחר כך צוה לנגן - עבורם - הניגון ”כי בשמחה תצאו”, ועמד מלא קומתו ורקד על מקומו בשמחה רבה.

אייער הויז זאל זיין א "בית ועד לחכמים"

נישואיהם של זקני הכלה, הרה"ח ר' יוסף יצחק מרת אסתר הדסה (לבית אזימוב) מטוסוב שיחיו, שלוחי הרבי לטולוז, נערכו בראש-חודש אלול תשל"ג, בפאריז בירת צרפת, מקום מגורי משפחת הכלה.

שבועות אחדים לפני החתונה, בכ"א סיון תשל"ג, נכנסו החתן והכלה יחד, כפי הסדר באותם הימים, אל הקודש פנימה ל'יחידות', לקבל את ברכותיו והוראותיו הק' של הרבי לקראת החתונה. לאחר ה'יחידות', העלה הרב מטוסוב על הכתב מתוך הזיכרון את תוכן דברי הרבי אליהם. בקשר עם שמחת החתונה במשפחה, אנו מפרסמים את תוכן 'יחידות' זו ב"תשורה" שלפנינו בפרסום ראשון:

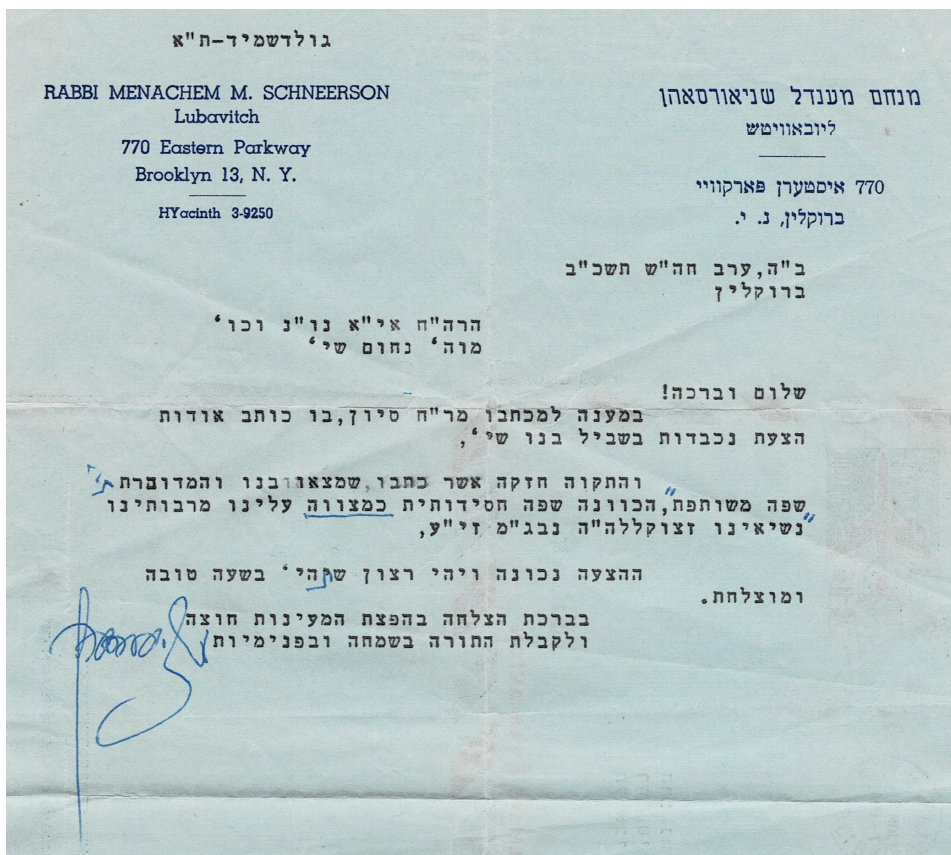
הרבי שאל: זאג איבער נאך אמאל דעם טאג פון דעם חתונה, והרבי רשם.

בהנוגע וואס דו פרעגסט וועגן די הכנות – זאלסטו לערנען די דינים הצריכים. און בנוגע צו התעוררות און חיזוק ביראת שמים, זאלסטו פרעגין בא זקני אנ"ש וואס צו לערנען צו ענייני התעוררות ביראת שמים, און די כלה. . די דינים הצריכים און פרעגין בא פרויען וועגן ענייני התעוררות ביראת שמים.

און די הכנות ביז די חתונה זאל'ן זיין אין א אידישען חסידישען אופן און בהצלחה, און די חתונה זאל זיין בשעה טובה ומוצלחת,

און דורך מאכן ליכטיק און ווארעם ארום אייך מיט, נר מצווה ותורה אור, וועט זיין ווארעם און ליכטיק בא אייך, לבנין עדי עד בדור ישרים יבורך על יסודי התורה והמצווה, און זאל זיין א גליקליכע און חסידישע הויז, און אייער הויז זאל זיין א "בית ועד לחכמים".

מכתב הרבי לסבו-זקנו של החתן, הגה"ח הרב נחום גולדשמיד, לקראת שידוכי בנו, סב החתן, הרב מרדכי יוסף אלעזר

בי"ה. ערב חג השבועות תשכ"ב

ברוקלין

הרה"ח אי"א נו"נ וכו'

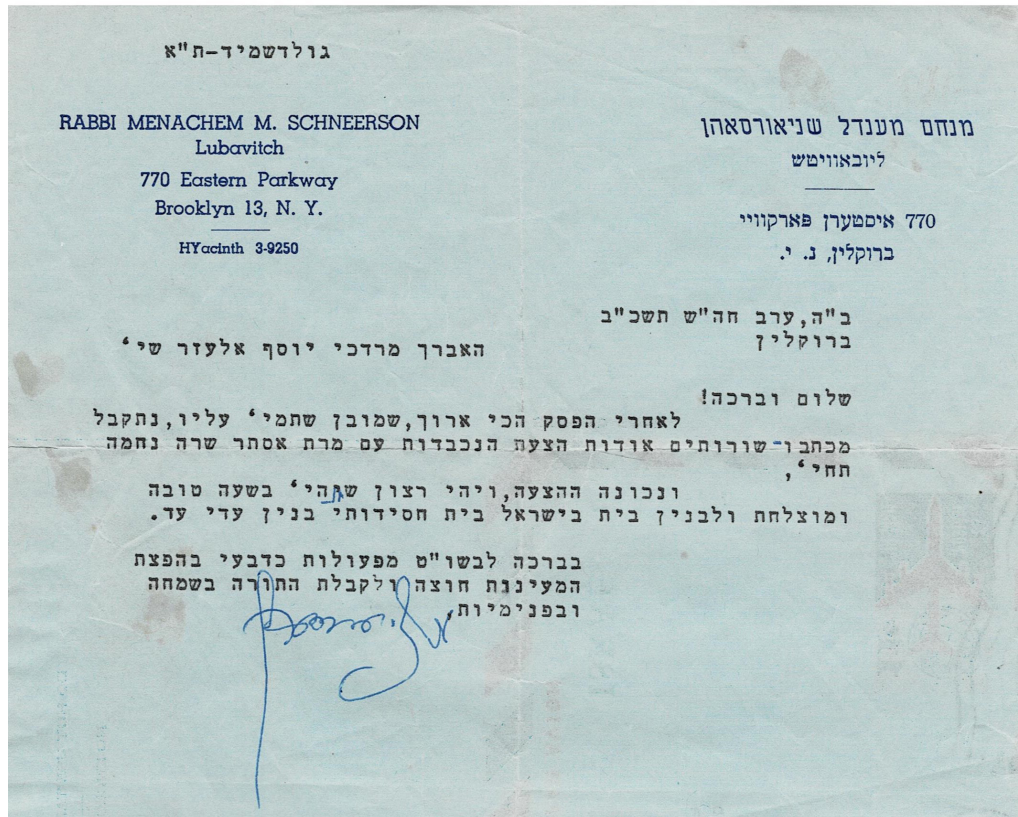
מו"ה נחום שי

שלום וברכה!

במענה למכתבו מר"ח סיון, בו כותב אודות הצעת נכבדות בשביל בנו שי, והתקוה חזקה אשר כתבו שמצאו בנו והמדוברת תי "שפה משותפת", הכוונה שפה חסידותית כמצווה עלינו מרבתינו נשיאינו זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע, ההצעה נכונה ויהי רצון שתהי' בשעה טובה ומוצלחת.

בברכת הצלחה בהפצת המעינות חוצה ולקבלת התורה בשמחה ובפנימיות

חייק

מכתב הרבי לזקנו של החתן, הגה"ח הרב מרדכי יוסף אלעזר גולדשמיד, לקראת שידוכיו

ב"ה, ערב חג השבועות תשכ"ב

ברוקלין

האברך מרדכי יוסף אלעזר שי

שלום וברכה!

לאחר הפסק הכי ארוך, שמוכן שתמי' עליו, נתקבל מכתבו-שורותים אודות הצעת הנכבדות עם מרת אסתר שרה נחמה תחי',

ונכונה ההצעה, ויהי רצון שתהיי בשעה טובה ומוצלחת ולבנין בית בישראל בית חסידותי בנין עדי עד.

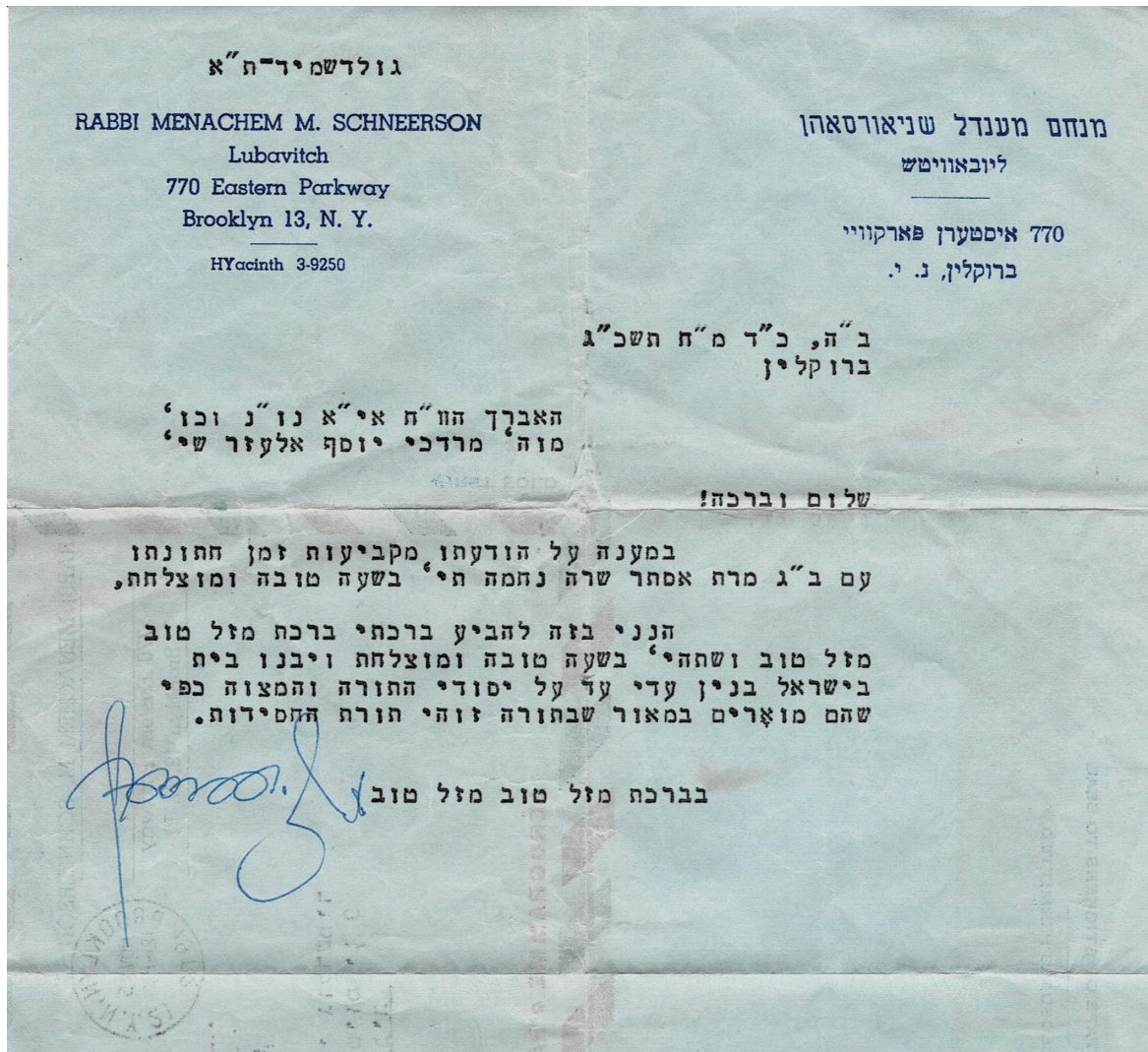
בברכה לבשו"ט מפעולות כדבעי בהפצת

המעין חוצה ולקבלת התורה בשמחה ובפנימיות

חיי"ק

”הנני להביע ברכתי”

גולדשמיד-ה"א

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, כ"ד מ"ח תשכ"ג
ברוקלין

האברך הו"ח אי"א נו"נ וכו'
מוה' מרדכי יוסף אלעזר שי'

שלום וברכה!

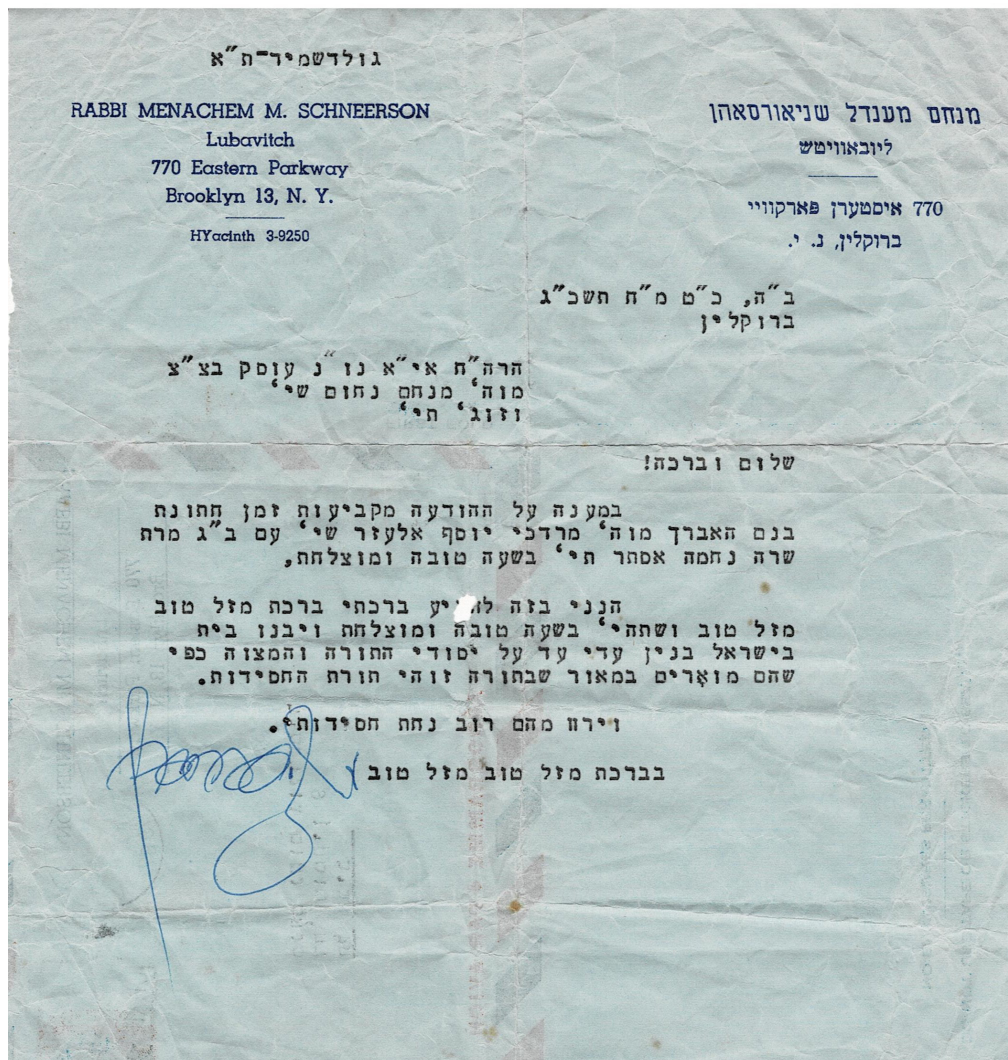
במענה על הודעתו מקביעות זמן חתונתו
עם ב"ג מרת אסתר שרה נחמה תי' בשעה טובה ומוצלחת,

הנני בזה להביע ברכתי ברכה מזל טוב
מזל טוב ושתהי' בשעה טובה ומוצלחת ויבנו בית
בישראל בנין עדי עד על יסודי התורה והמצוה כפי
שהם מוארים במאור שבתורה זוהי תורת החסידות.

Handwritten signature in blue ink.

בברכה מזל טוב מזל טוב

ברכת הרבי לרגל נישואי זקני החתן,
הגה"ח הרב מרדכי יוסף אלעזר ושרה נחמה אסתר שיחיו גולדשמיד

ברכת הרבי לזקני החתן, הגה"ח הרב מרדכי יוסף אלעזר ושרה נחמה אסתר גולדשמיד,
לרגל נישואיהם, אור לז' כסלו תשכ"ג

הבלין - ירוח"ן
 RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
 Lubavitch
 770 Eastern Parkway
 Brooklyn 13, N. Y.
 HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
 ליובאוויטש
 770 איסטערן פארקוויי
 ברוקלין, נ.י.

ב"ה, כח' מנ"א תשל"ב
 ברוקלין, נ.י.

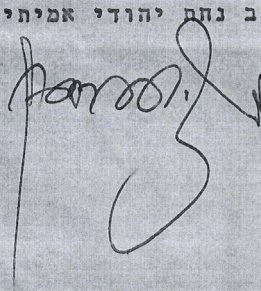
הרה"ח אי"א נו"נ וכו'
 מוה' דב אליעזר שי'

שלום וברכה!

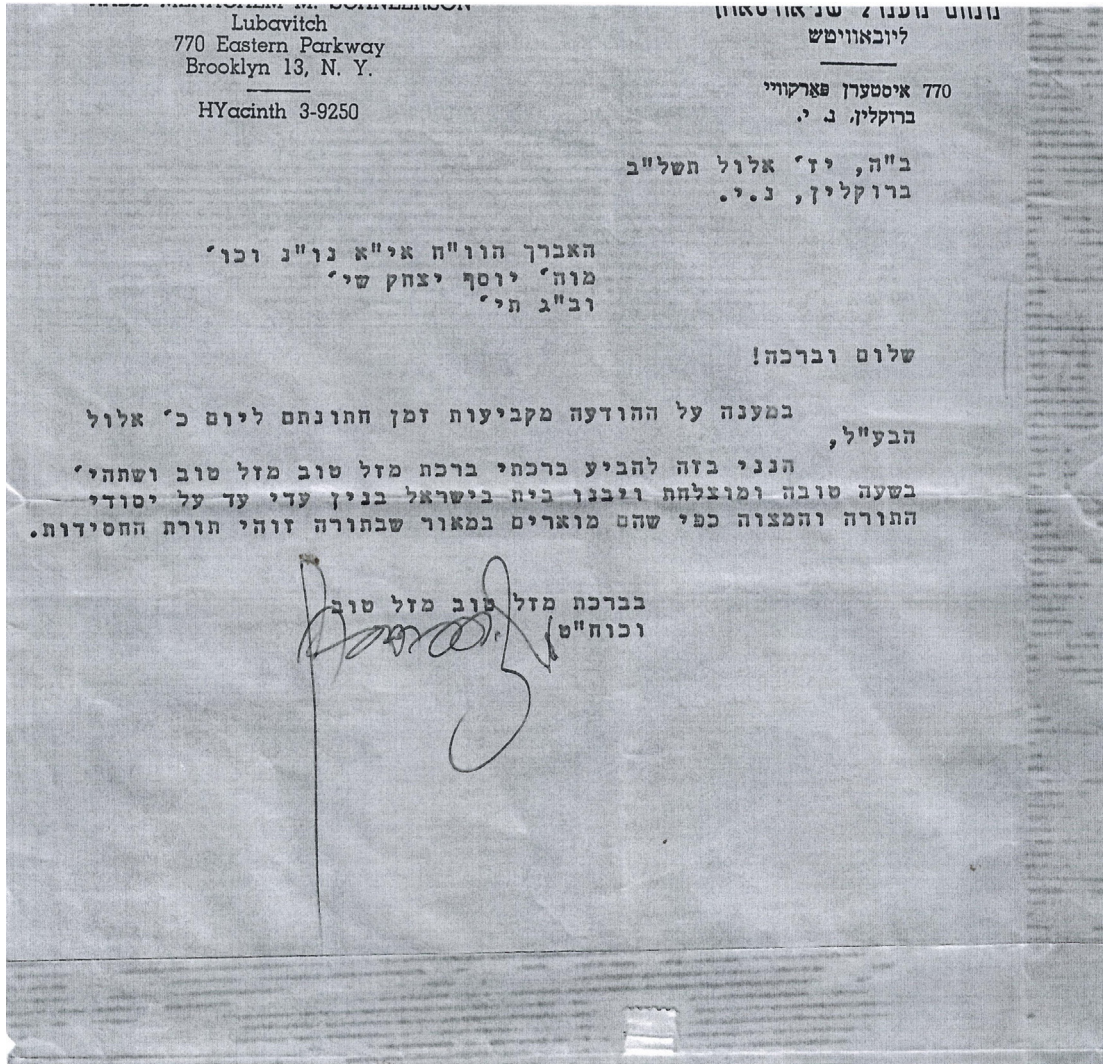
במענה על ההודעה מקביעות זמן חתונת בנם האברך
 מוה' יוסף יצחק שי' עם ב"ג מרת אידל גולדע הי' בשעה
 טובה ומוצלחת,

הנני בזה להביע ברכתי ברכת מזל טוב מזל טוב
 ושתהי' בשעה טובה ומוצלחת ויבנו בית בישראל בנין עדי
 עד על יסודי התורה והמצוה כפי שהם מוארים במאור
 שבתורה זוהי תורת החסידות.

ויררו מהם ומכל יו"ח שי' רוב נחת יהודי אמיתי
 חסידותי.

בברכת מזל טוב מזל טוב

ברכת הרבי לסבו-זקנו של החתן, הרה"ח ר' דב אליעזר ז"ל הבלין,
 לרגל נישואי זקני החתן, הגה"ח הרב יוסף יצחק הבלין ואיידל גולדא שיחיו הבלין

ברכת הרבי לרגל נישואי זקני החתן,
הגה"ח הרב יוסף יצחק הבלין ואיידל גולדא שיחיו הבלין

גולדשמיד - הבלין - בני ברק

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

בי"ה, ז' מ"ח תשנ"ג
ברוקלין, נ. י.

האברך הווי"ח אי"א נוי"נ וכו'
מוה' יעקב שי'
וב"ג תי'

שלום וברכה!

במענה על ההודעה מקביעות זמן חתונתם
ליום ר"ח כסלו הבע"ל,

הנני בזה להביע ברכתי ברכת מזל טוב מזל
טוב ושתהי' בשעה טובה ומוצלחת ויבנו בית
בישראל בנין עדי עד על יסודי התורה והמצוה
כפי שהם מוארים במאור שבתורה זוהי תורת
החסידות.

בברכת מזל טוב
מזל טוב
בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

מזכ"ר
י.ו.ס.ל.

ברכת הרבי לרגל נישואי הורי החתן שיחיו

מכתב מהרבי לאביה-זקנה של הכלה, הרה"ג וכו' ר' שלמה מטוסוב ע"ה, מיום י"ב אלול ה'שי"ת, בקשר לחתונתו ביום ח"י אלול [המכתב נדפס באגרות קודש חלק ג אגרת תשכה].

בסופו, לאחרי ההוראה בקשר לטבעת של זהב, נוסף בכתב יד קודש:

ולהעיר ממש"כ בסי' טעמי המנהגים מסי' חופת חתנים שנותנים הטבעת על האצבע, מפני שבמזמור י"ט: והוא כחתן גוי מזהב כוי, תיבת מזהב מכוונת לאצבע. עיי"ש.

[מועתק בזה הלשון ב"טעמי המנהגים": טעם שנוהגין להשים הטבעת באצבע הסמוך לאגודל, ידידוע הרמז האמור על מזמור השמים מספרים, דנזכר בו "והוא כחתן יוצא מחופתו", דכשתחיל למנות התיבות באצבעות ידך מפסוק "תורת ה' תמימה וגו'", בכל פעם יבוא תיבת שמו ית' באצבע, ולבסוף "הנחמדים מזהב", תיבת "מזהב" נופלת על האצבע, לרמז דכבר קדשוהו שמים ליתן בו טבעת הקדושין. חופת חתנים]

חנ-ברוקלין
 RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
 Lubavitch
 770 Eastern Parkway
 Brooklyn 13, N. Y.
 HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
 ליובאוויטש
 770 איסטערן פארקוויי
 ברוקלין, נ. י.

ב"ה, כ"ד סיון תשכ"ב
 ברוקלין

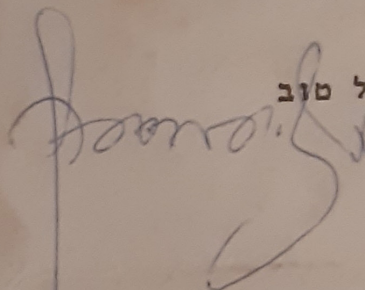
האברך הו"ח אי"א נו"נ כו'
 מו"ח, מרדכי לייב שי'
 וב"ג חי'

שלום וברכה!

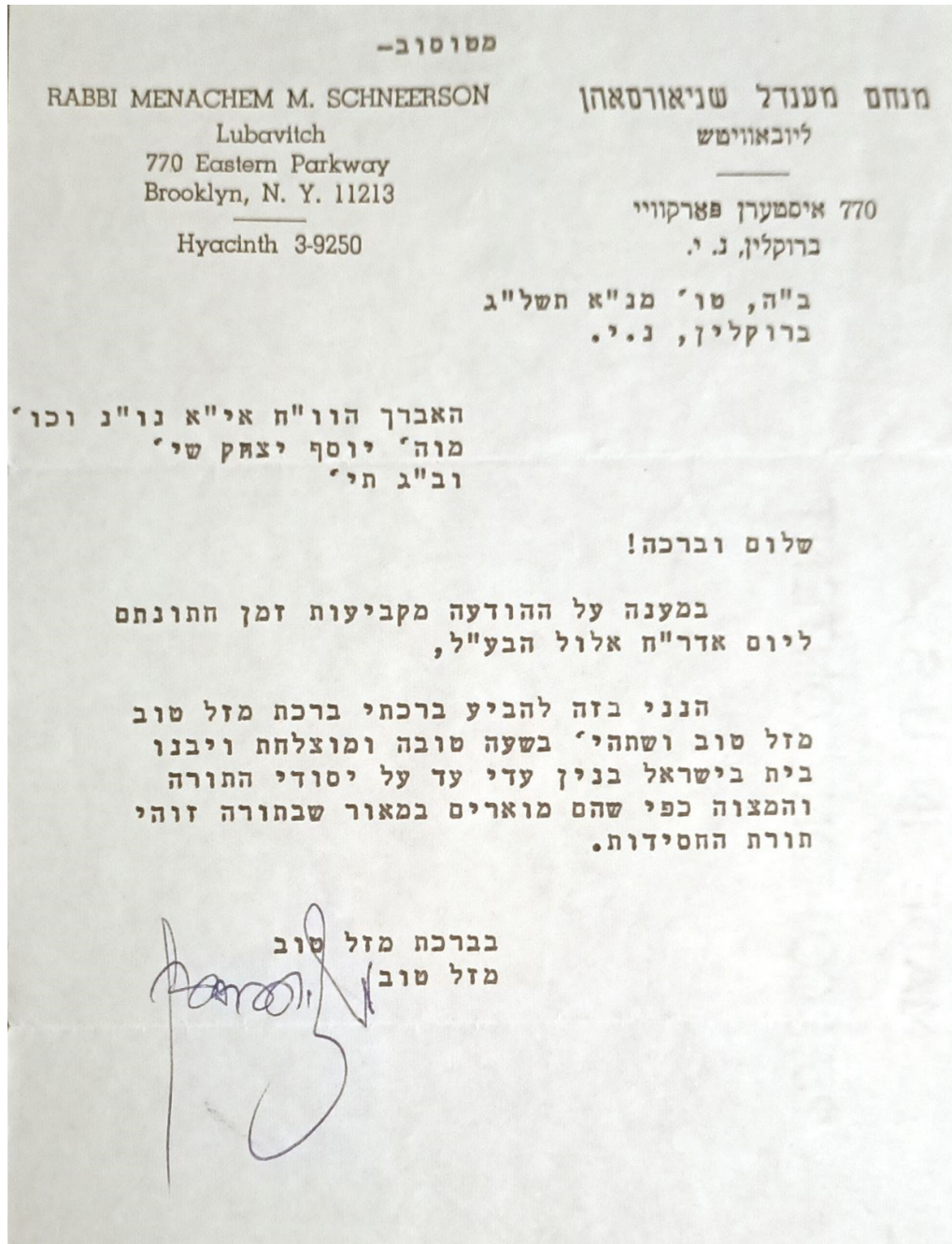
במענה על ההודעה מקביעות זמן
 חתונתם ליום ב', אדר"ח תמוז הבע"ל,

הנני בזה להביע ברכתי ברכת
 מזל טוב מזל טוב ושחתי' בשעה טובה ומוצלחה
 ויבנו בית בישראל בנין עדי עד על יסודי
 התורה והמצוה כפי שהם מוארים במאור שבתורה
 זוהי תורת החסידות.

בברכת מזל טוב
 מזל טוב

ברכת הרבי לרגל נישואי זקני הכלה, הרה"ח ר' מרדכי וברכה חן,
 לרגל חתונתם, ב' דראש-חודש תמוז תשכ"ב

ברכת הרבי לרגל נישואי זקני הכלה, הרה"ח ר' יוסף יצחק ואסתר הדסה שיחיו מטוסוב,
לרגל חתונתם, ראש-חודש אלול תשל"ג

אגרות קודש
למשפחת החתן

חלק מאגרת-קודש שכתב כ"ק אדמו"ר הרי"צ, בתקופת מגוריו בריגא בירת לטבי, אל הנערה חיי דבורה גורארי, בתם של הרה"ח ר' יחיאל צבי וטאויבא גורארי:

...כי כל אדם עליו החובה מוטלת לפעול ולעשות לטובת זולתו ע"פ הכרה אמיתית ביראת אלקים אשר קבל בחנוכו לטוב, ולא אפונה אשר בחנוכה בבית אבי שיי קלטה אל קרבה בושם התורה והמצווה ע"פ דרך הסלולה ומיוסדת ביראת אלקים מבלי נטות הצדה מחוקי האלקי המפורשים בשלחן ערוך.

ואם מוצאת היא בעצמה שיש לה אותו הכשרון וחוזק הרוח האמיתי הנחוץ לזה, אזי ראוי להביא דבר זה בחיים באי המערכות של "בית יעקב", ואם עדיין יחסר לה דבר מה, הנה ע"י התחברותה עם בנות גילה יראות האלקי באמת בודאי ימולא חסרון זה.

כל איש צריך להתחשב עם מצב ב"ב ומצד הוריו שיי, ועלי לדעת כי כל צעד באורח חיי נוגע לבריאות אביה ואמה יחיו, ולמצב אחי ואחיותי יחיו, וגורלם בידה הוא, נוסף על גורלה היא בעצמה, ואשר על כן צריכה לפלס מעגלותי באורח חיים למעלה מכל הזיות.

תני עצמך להדרכת אביך שיחיי החפץ בטובתך באמת בגשמיות ורוחניות, ויצליח לך השי"ת ותסדרי ארחות חייך כפי עצתו והדרכתו, וטוב יהי לך בחומר ורוח. והשי"ת יחזק לבך ודעתך לקבל את האמת ויזמין לך את ב"ג בקרוב, ותחיי חיי אושר ע"פ יסודי התורה והמצוה.

המברךך

[חיי"ק]

יוסף יצחק שניאורסאהן

ליובאוויטש

וסני. ריגא - לטביא.

ב

כי כל אדם עליו החובה מוטלת לפעול ולעשות לטובת זולתו
ע"פ הכרה אמיתית ביראת אלקים אשר קבל כחנוכו לטוב, ולא אפונה אשר
כחנוכה בבית אבי' שי' קלטה אל קרבה כושם התורה והמצוה ע"פ דרך הסלולה
ומינסדה ביראת אלקים מבלי נטות הצדה מחוקי האלקי' המפורשים בשלחן
ערוך.

ואם מוצאת היא כעצמה שיש לה אותו הכשרון וחזק הרוח
האמיתי הנחוצ לזה, אזי ראוי להכיא דבר זה בחיים בא' המערכות של
„בית יעקב“, ואם עדיין יחסר לה דבר מה הנה ע"י התחברותה עם בנות
גילה יראות האלקי' באמת בודאי ימולא חסרון זה.

כל איש צריך להתחשב עם מצב כ"ב ומצב הוריו שי' ועלי' לדעת
כי כל צעד באורח חיי' נוגע לכריאות אבי' ואמה יחיו ולמצב אחי' ואחיותי'
יחיו, ונורלם בידה הוא, נוסף על גורלה היא כעצמה, ואשר על כן צריכה
לפלט מעגלותי' באורח חיים למעלה מכל הזיות.

תני עצמך להדרכת אביך שיחי' החפץ בטובתך באמת בגשמיות
ורוחניות, ויצליח לך השי"ת ותסדרי ארחות חייך כפי עצתו והדרכתו
וטוב יהי' לך בחומר ורוח.

והשי"ת יחזק לבך ורעתך לקבל את האמת ויזמין לך את כ"ג
בקרוב ותחיי חיי אושר ע"פ יסודי התורה והמצוה.

המנכ"ך,

ב"ה, כי סיון, תש"א

ברוקלין

ידידי וו"ח אי"א מוה"ר נחום שי' גולדשמיד

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מט' אדר העבר - אשר קבלתיו זה עתה - נהניתי לקרא את מכתבו הארוך והמסודר על אדות מצב לימוד דא"ח בתל אביב. אמת הדבר כי הלימוד העקרי הוא לימוד עיוני ועם התלמידים שיי הקשישים צריכים ללמוד בעיון, אבל אי"א לבטל גם את הלימוד הרגיל, ובפרט לבע"ב צריכים להשתדל יותר ללמוד עניני עבודה הנותנים חיות בקביעות עתים לתורה ומעוררים לתשובה ולקיום המצות מעשיות בחיות דיראת שמים ותקון המדות בריחוק הרעות וקנין הטובות, וכהכלל הידוע אז מען לערנט איז גוט, ואופני הלימוד אינם אלא פרטים שיכולים להחליפם בכל עת.

נהניתי לשמע מקביעות עתים ללימוד דא"ח שעזר לו השי"ת ליסד, יישר חילו ויצליח בכל הדרוש לו ולב"ב יחיו בגשם וברוח.

ומ"ש אשר בעזה"י אפשר הי' לסדר עוד איזה אגודות לימודי דא"ח, אלא שהמחסור הוא באנשים שירצו ושיוכלו להסביר למקבלים היותר קטנים, הנה האמת הגמור הוא - כנראה במוחש - כי ת"ל אין חסרים לא רוצים להתענין בזה ולא יכולים להסביר, אלא שחסרה האחדות בין אנ"ש והעיקר בין תלמידי התמימים יחיו כמבואר בד"ה החלצו רנ"ט, והיא מחלה ישנה האוכלת ר"ל בכל פה כל הלקה טובה מאנ"ש ומשחרת פניהם הרוחנים של תלמידי התמימים יחיו. והשי"ת יחוס וירחם עלינו ועל כללות אנ"ש ותלמידי התמימים ותלמידי תו"א בתוך כאחב"י שי' להאיר עינינו ולהעיר לבותינו לעבדו ית' בלבב שלם.

ישמור השי"ת אותו ואת ב"ב יחיו בתוך כלל אנ"ש וכלל אחב"י שי', וישפיע עליהם שפעת חיים וברכה מרובה בגשמיות וברוחניות

הדו"ש ומברכו

יוסף יצחק

יוסף יצחק שניאורסאהן

ליובאוויטש

ב"ה, כ"סיון, תש"א

ברוקלין

ידידי ור"ח אי"א מזה"ר נחום שיגולדשמיד

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מט'אדר העבר-אשר
 קבלתיו זה עתה-נהניתי לקרא את מכתבו הארוך
 והמסודר על אדות מצב לימוד דא"ח בתל אביב
 אמת הדבר כי הלימוד העקרי הוא לימוד עיוני
 ועם התלמידים שי'הקשישים צריכים ללמוד בעיון
 אבל א"א לבטל גם את הלימוד הרגיל, ובפרט לבע"ב
 צריכים להשתדל יותר ללמוד עניני עבודה הנותנים
 חיות בקביעות עתים לתורה ומעוררים לתשובה
 ולקיום המצות מעשיות בחיות דיראת שמים ותקון
 המדות בריחוק הרעות וקנין הטובות וכהכלל
 הידוע אז מען לערנט איז גוט, ואופני הלימוד
 אינם אלא פרטים שיכולים להחליפם בכל עת.
 נהניתי לשמע מקביעות עתים ללמוד דא"ח
 שעזר לו השי"ת ליסד, יישר חילו ויצליח בכל
 הדרוש לו ולב"ב יחיו בגשם וברוח.
 ומ"ש אשר בעזה"י אפשר הי' לסדר עוד
 איזה אגודות לימודי דא"ח, אלא שהמחסור הוא
 באנשים שירצו ושיוכלו להסביר למקבלים היותר
 קטנים, הנה האמת הגמור הוא-כנראה במוחש-כי
 ת"ל אין חסרים לא רוצים להתעניין בזה ולא
 יכולים להסביר אלא שחסרה האחדות בין אנ"ש
 והעיקר בין תלמידי התמימים יחיו כמבואר בד"ה
 החלצו רנ"ט והיא מחלה ישנה האוכלת ר"ל בכל
 פה כל חלקה טובה מאנ"ש ומשחרת פניהם הרוחנים
 של תלמידי התמימים יחיו. והשי"ת יחוס וירחם
 עלינו ועל כללות אנ"ש ותלמידי התמימים
 ותלמידי תו"א בתוך כאחב"י שי' להאיר עינינו
 ולהעיר לבותינו לענדו ית'בלבב שלם.
 ישמור השי"ת אותו ואת ב"ב יחיו בתוך
 כלל אנ"ש וכלל אחב"י שי' וישפיע עליהם שפעת
 חיים וברכה מרובה בגשמיות וברוחניות.

הדו"ש ומנרכו,

אגרות קודש אדמו"ר הרי"צ, אגרת א'תסא

בי"ה, י"ב אדר, תש"ה

ברוקלין

אל מרת ח. ד. תחי' גולדשמיד

ברכה ושלוש!

במענה על כתבה מכ"ו טבת, טוב מאד שלקחה על עצמה עבודת יסוד המוסד החדש סמינריום למלאכה, אבל ידידי בעלה שיי אי אפשר לו להתערב בזה, כי הוא בעזה"י צריך למלאות את תפקידו באגודת חב"ד והדומה בחנוך הכשר לנערים.

אתענין לדעת בפרטיות יותר מהות המורות והתלמידות של ביה"ס וגן ילדים בית יעקב שתחת הנהלתה, פרטיות ההוצאה על שכירות המורות, שעות עבודתן ואיזה אחריות מוטלת עליהן. אם יש דברי דפוס ותמונות - בבקשה לצרף.

בדבר ההצעה ליסד באה"ק ת"ו "בית רבקה" או "בית שרה", הנה בשעה זו עדיין אי אפשר לי לענות ע"ז, אבל הייתי חפץ לקרא הצעה מפורטת בענין הזה, כמה ילדות יכולות להתחנך בגן ילדות אחד, כמה מדריכות ומחנכות צריכות להיות בגן ילדות אחד, כמה תעלה ההסתדרות ומשכורת המדריכות, ובאיזה שפה מדברים אם רק עברית או גם אידיש, כן בהנוגע להסתדרות בית רבקה ובית שרה.

יחזק השי"ת את בריאות ידידי בעלה שיי ואת בריאותה ואת בריאות בי"ב יחיו, ויגדלון לתורה חופה ומעש"ט מתוך פרנסה בהרחבה, מתוך הרבצת תורה ביראת שמים ובהתעסקות בחנוך הכשר.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

מזכיר

RABBI I. SCHNEERSOHN
OF LUBAWITZ
 770 EASTERN PARKWAY
 BROOKLYN 13, N. Y.
 SLOCUM 6-2919

יוסף יצחק שניאורסאהן
ליובאוויטש
 ב"ה, י"ב אדר, תש"ב
 ברוקלין

אל מרת ח.ד. תחייג'גודשמיד
 ברכה ושלום!

במענה על כתבה מכ"ו שבת, טוב מאד שלקחה
 על עצמה עבודת יסוד המוסד החדש סמינריום למלאכה,
 אבל ידידי בעלה ש"אי אפשר לו להתערב בזה, כי הוא
 בעזה"י צריך למלא את תפקידו באגודת חב"ד והדומה
 והדומה בהנוך הכשר לנערים.

אתענין לדעת בפרטיות יותר מהות המורות
 והתלמידות של ביה"ס וגן ילדים בית יעקב שתחת
 הנהלתה, פרטיות ההוצאה על שכירות המורות, שעות
 עבודתן ואיזה אחריות מוטלת עליהן. אם יש דברי
 דפוס ותמונות-בבקשה לצרף.

בדבר ההצעה ליסד באה"ק ת"ו "בית רבקה"
 או "בית שרה", הנה בשעה זו עדיין אי אפשר לי
 לענות ע"ז, אבל חייתי הפץ לקרא הצעה מפורטת
 בענין הזה, כמה ילדות יכולות להתחנך בגן ילדות
 אחד, כמה ממדריכות ומחנכות צריכות להיות בגן ילדות
 אחד, כמה תעלה ההסתדרות ומשכורת המדריכות, ובאיזה
 שפה מדברים אם רק עברית או גם אידיש, כן בהנוגע
 להסתדרות בית רבקה ובית שרה.

יחזק השי"ת את בריאות ידידי בעלה שי
 ואת בריאותה ואת בריאות ב"ב יחיו ויגדלו לתורה
 חופה ומעש"ט מתוך פרנסה בהרחבה, מתוך הרבצת
 תורה ביראת שמים ובהתעסקות בהנוך הכשר.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
 מזכיר מ. אגרות

אגרות קודש אדמו"ר הרי"צ, אגרת ב'תרמט

אגרות קודש כ"ק אדמו"ר הרי"צ, אגרת ב'תשמג

ב"ה. ר"ח אלול, תש"ה

ברוקלין

אל מרת דבורה תחי' גולדשמיד-גורארי'

ברכה ושלום!

במענה על מכתבה אודות יסוד בתי למוד לנערות בסדר מסודר, מסרתי את הצעתה לחתני הרב רמ"מ שליט"א שניאורסאהן ולידי"נ הרב חזקוני, העוסקים ביסוד בתי למוד לנערות, להתענין בשאלה זו, ואני הנני עוסק למצא את האמצעים הדרושים לזה, והנני בתקוה להשי"ת אשר בעתיד הקרוב יעזרנו גם בזה, והנני מברכה בברכה כתיבה וחתימה טובה.

והנני מברכה בברכה כתיבה וחתימה טובה

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

ח. ליבערמאן, מזכיר

RABBI I. SCHNEERSOHN
OF LUBAWITZ
770 EASTERN PARKWAY
BROOKLYN 13, N. Y.
SLOCUM 6-2819

יוסף יצחק שניאורסאהן

ליו ב' צווייטש

ב"ה, ה' אדר, תש"ז
ברוקלין

ידידי ווי"ח אי"א הרב מוה"ר נחום שיי גולדשמיד
שלום וברכה!

במענה על כתבו אשר ילידיהם, בנם מרדכי
יוסף אליעזר ובתם שפרה מרים אסתר יהיו חלושים
במחלת הקאקליוש, בטח כבר הוקל להם, ובודאי
שומרים להמנהג כהוראת הרופא, והשי"ת ישלח להם
רפואה ויגדלום לתורה חופה ומעש"ט מתוך שקידה
בלימוד ומתוך פרנסה בהרחבה בגשמיות וברוחניות.

הדו"ש ומברכם

ב"ה, ה' אדר, תש"ז

ברוקלין

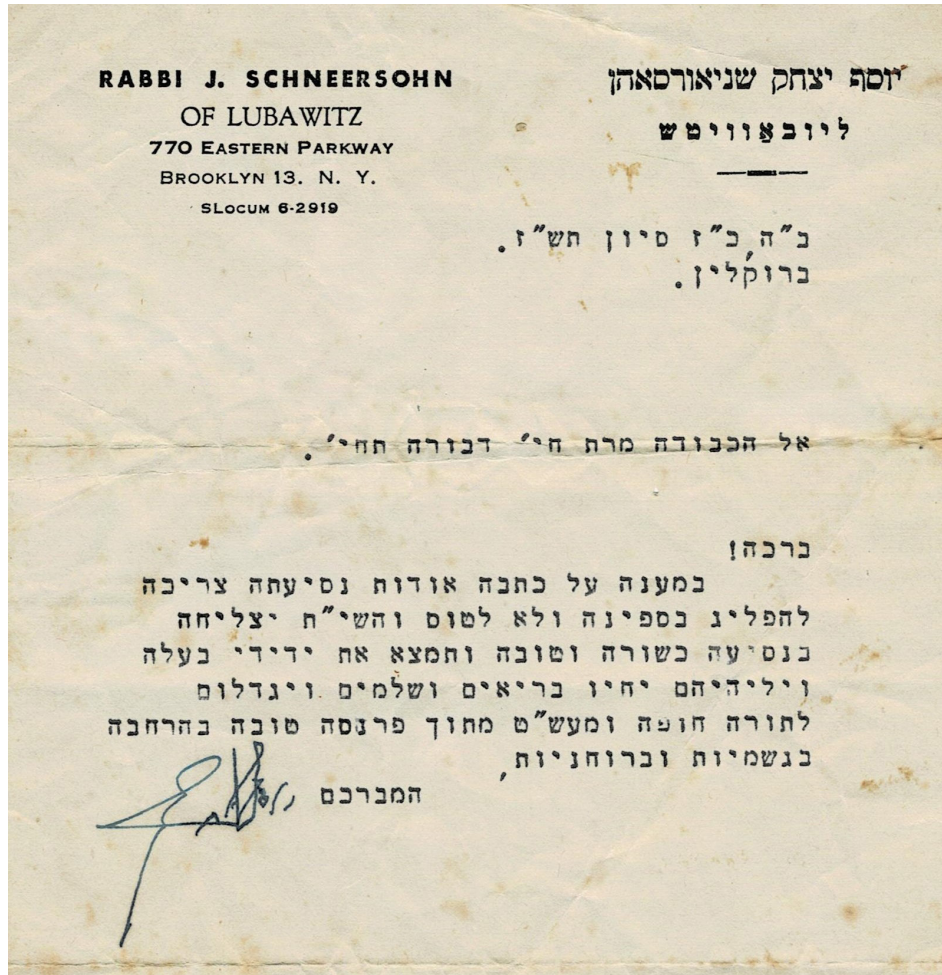
ידידי ווי"ח אי"א הרב מוה"ר נחום שיי גולדשמיד

שלום וברכה!

במענה על כתבו אשר ילידיהם, בנם מרדכי יוסף אלעזר ובתם שפרה מרים אסתר
יחיו, חלושים במחלת הקאקליוש [=שעלת], בטח כבר הוקל להם, ובודאי שומרים
להתנהג כהוראת הרופא, והשי"ת ישלח להם רפואה ויגדלום לתורה חופה ומעש"ט
מתוך שקידה בלימוד ומתוך פרנסה בהרחבה בגשמיות וברוחניות.

הדו"ש ומברכם

חי"ק

ב"ה, כ"ז סיון תש"ז

ברוקלין

אל הכבודה מרת חיי דבורה תחי'.

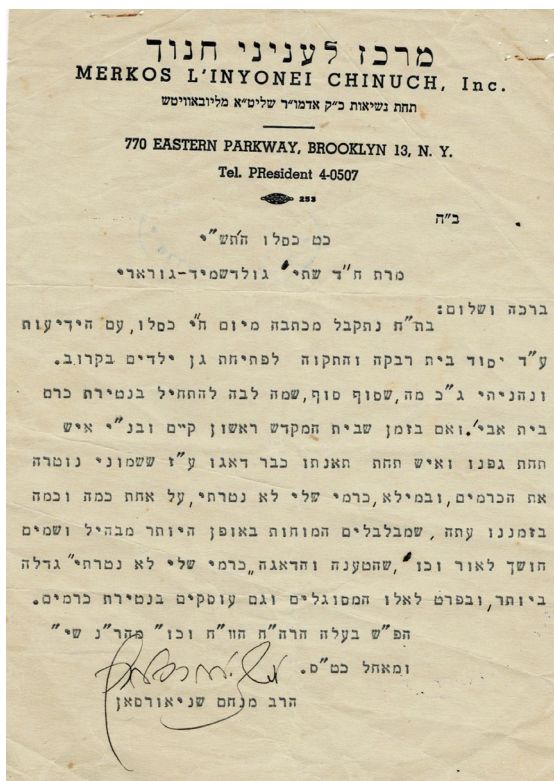
ברכה!

במענה על כתבה אודות נסיעתה, צריכה להפליג בספינה ולא לטוס.

והשי"ת יצליחה בנסיעה כשורה וטובה ותמצא את ידידי בעלה וילידיהם יחיו בריאים ושלמים ויגדלו לתורה חופה ומעש"ט מתוך פרנסה טובה בהרחבה בגשמיות וברוחניות.

המברכם

חייק

אגרת ג'תקנ

ב"ה. כ"ט כסלו ה'תש"י

מרת ח"ד שתי גולדשמיד-גורארי

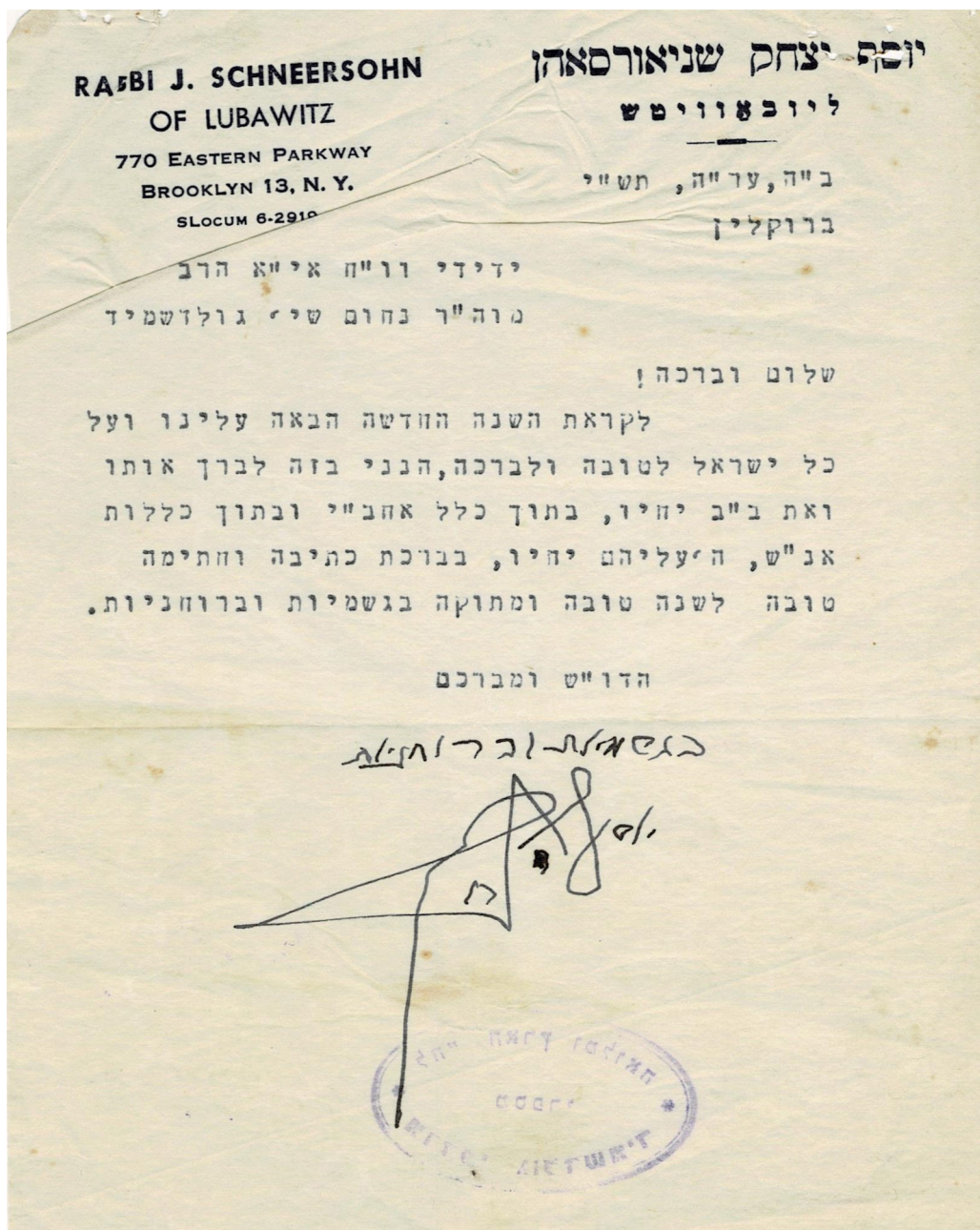
ברכה ושלוש!

בת"ח נתקבל מכתבה מיום ח"י כסלו, עם הידיעות ע"ד יסוד בית רבקה, והתקוה לפתיחת גן ילדים בקרוב.

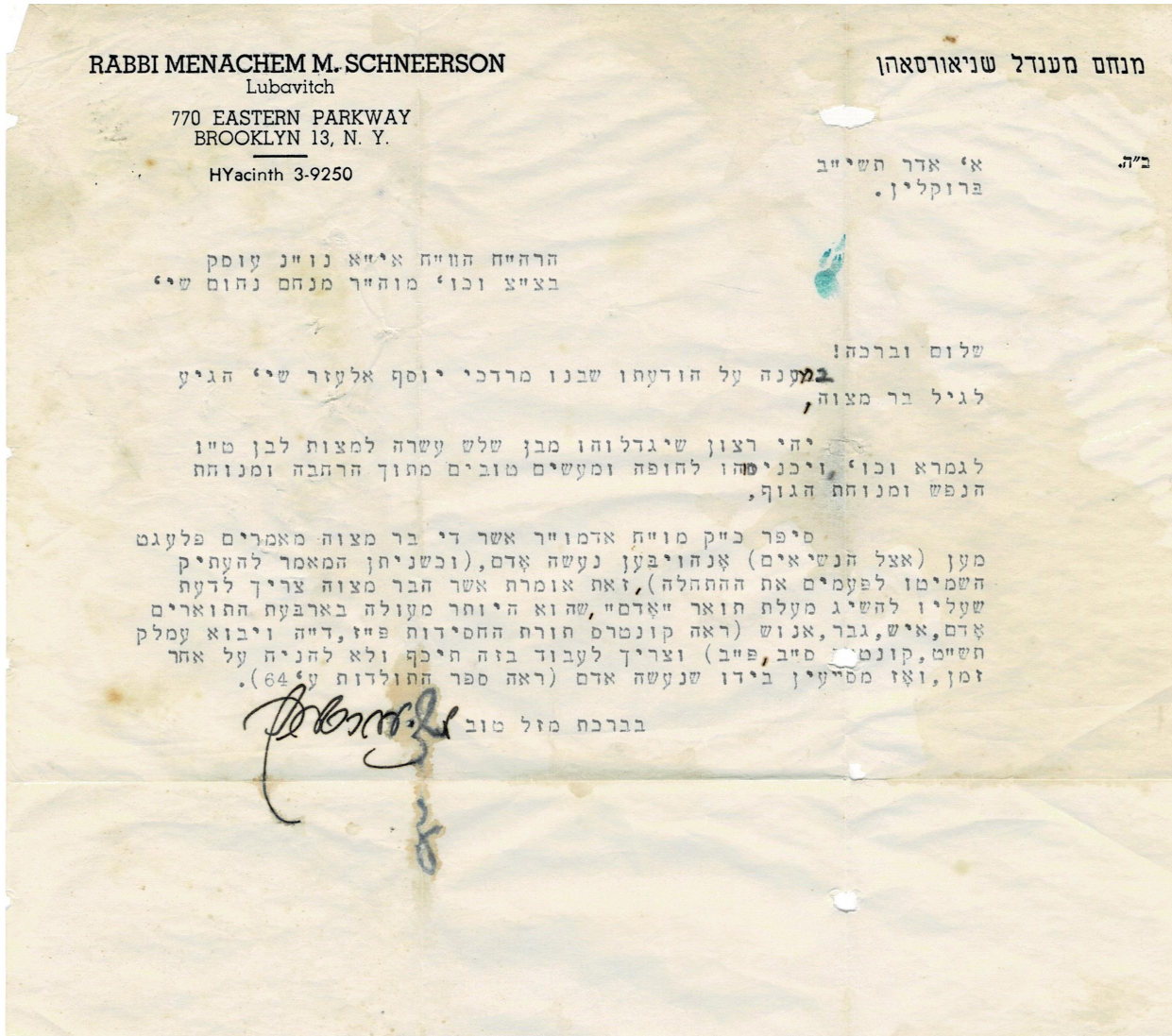
ונהניתי ג"כ מה, שסוף סוף שמה לבה להתחיל בנטירת כרם בית אביי. ואם בזמן שבית המקדש ראשון קיים ובניי איש תחת גפנו ואיש תחת תאנתו כבר דאגו ע"ז ששמוני נוטרה את הכרמים, ובמילא, כרמי שלי לא נטרתי, על אחת כמה וכמה בזמננו עתה, שמבלבלים המוחות באופן היותר מבהיל ושמים חושך לאור וכו', שהטענה והדאגה, כרמי שלי לא נטרתי" גדלה ביותר, ובפרט לאלו המסוגלים וגם עוסקים בנטירת כרמים.

הפ"ש בעלה הרה"ח הו"ח וכו' מהר"י ש"י ומאחל כט"ס

הרב מנחם שניאורסאהן

מכתב ברכה מהרבי הרי"צ לסבו-זקנו של החתן הגה"ח הרב נחום גולדשמיד
לקראת ראש השנה תש"ו

ברכת הרבי לרגל בר המצווה של הגה"ח הרב מרדכי יוסף אלעזר שי' גולדשמיד

בי"ה, כ"ג כסלו תשי"ג
הרבנית מרת חיי דבורה תחי'
ברכה ושלוש!

זה עתה נתקבל מכתבה מי"ג כסלו, כן נתקבל מכתבה הקודם אף כי באיחור זמן קצת, ובנוגע להצעתה בענין המוסד לילדים שפתחה בבני ברק, אם המל"ח – מרכז לענייני חנוך – מוכן לקבלו שירשם על שמו ולהעמיד שם מפקח וכו' ויקח על עצמו אחריות מסוימת למלאות החסר בהתקציב. הנה לאחר הבירור, אינני רואה עדיין איש המתאים ושעתותיו בידיו לפקח וכו', ובמילא, לעי"ע עכ"פ, אי אפשר להמליח לקבל הצעה הנ"ל.

ב) ת"ח על מה שכותבת לי בנוגע לאחדות מבנות אני"ש בהכפר. ואשתדל לעשות בזה לשפור המצב, ובטח גם להבא תודיע בעניינים כמו אלו. ות"ח מראש.

ג) כיון שמזכרת במכתבה מה שאמרתי לה מכבר ע"ד העבודה בכרם חב"ד ש"כרמי שלי – שלא יעבדו בו אחרים – לא נטרתי", הרי בטח תקח חלק פעיל בעבודת אגודת נשי ובנות חב"ד באה"ק ת"ו, אשר יש כר נרחב לפעולות ועבודה בזה. וכבר כתב כ"ק מו"ח אדמו"ר באחד ממכתביו (נדפס בספר קיצורים והערות לתניא עמוד קכ"ב) אשר ישנו פסק בית דין של מעלה, אשר בכל ענין של תורה יראת שמים ומדות טובות תהי יד מקושריו (של רבינו הזקן) והולכי בעקבותיו על העליונה.

בברכת הצלחה

חיי"ק

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 EASTERN PARKWAY
BROOKLYN 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקווי
ברוקלין נ. י.

בי"ה, כ"ג כסלו תשי"ג
ברוקלין.

הרבנית מרת חיי' דבורה חיי'

ברכה ושלום!

זה עתה נחקבל מכתבה מי"ג כסלו, כן נחקבל
מכתבה הקודם אף כי באיחור זמן קצת, ובנוגע להצעתה בענין
המוסד לילדים שפחתה בבני ברק, אם המלי"ח = מרכז לעניני חנוך =
מוכן לקבלו שיוורשם על שמו ולהעמיד שם מפקח וכו' ויקח על
עצמו אחריות מסוימת למלאות החסר בהתקציב. הנה לאחר הברור,
אינני רואה עדיין איש המתאים לשעתו בידו להפקח וכו',
ובמילא, לע"ע עכ"פ, אי אפשר להמלי"ח לקבל הצעה הנ"ל.

(ב) הי"ח על מה שכוחבה לי בנוגע לאחדות מבנות
אניש בהכפר, ואשתדל לעשות בזה לשפור המצב, ובטח גם להבא
תודיע בענינים כמו אלו. ות"ח מראש.

(ג) כיון שמזכרת במכתבה מה שאמרתי לה מכבר
ע"ד העבודה בכרם הבי"ד קברמי שלי - שלא יעברו בו אחרים - לא
נמרת, הרי בטח תקח חלק פעיל בעבודה אגודה נשי ובנות הבי"ד
באה"ק ת"ו, אשר יש כר נרחב לפעולות ועבודה בזה, וכבר כתב
כ"ק מו"ח אדמו"ר באחד ממכתביו (נדפס בספר קיצורים והערות
לתניא עמוד קכ"ב) אשר ישנו פסק בית דין של מעלה, אשר בכל
ענין של תורה יראה שמים ומדות טובות תהיי' יד מקושריו
(של רבינו הזקן) והולכי בעקבותיו על העליונה.

בברכה הצלחה

RECEIVED
BY RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
11/13/53

בי"ה, כי אדר תשט"ו

ברוקלין.

האברך מרדכי יוסף אלעזר שי

שלום וברכה!

בעתו קבלתי מכתבו בו כותב שסידר לימוד חסידות משעה 6-7 בבקר, ואף שמובא בכ"מ מעלת לימוד פנימיות התורה קודם התפלה, בכ"ז מובן שאין להסתפק בלימוד הנ"ל בלבד, וצריך להיות עוד לימוד נוסף בפנימיות התורה גם בלילה. ובכללות כמו בלימוד נגלה דתורה, הרי גם בלימוד פנימיות התורה, מהנכון שיהי' שיעורים אחדים למיגרס ושיעורים אחדים לעיונא במקום שלבו חפץ. והשי"ת יזכהו ויצליחו ללמוד פנימיות התורה נשמתא דאורייתא בשופי, שזה יוסיף בהחיות דלימוד תורת הנגלה ובקיום המצות.

בברכת הצלחה בכל הנ"ל,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

א. קווינט, מזכיר

אגרת ג'שסב, ונשלמה על-פי צילום האגרת

בי"ה, כ"ד תמוז תשט"ו

ברוקלין.

האברך מרדכי יוסף אלעזר שי

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מכ' תמוז, בו כותב אודות מדת העצלות ושואל מהו העצה לזה. - הנה ילמוד בעיון תניא ריש פרק מ"א עכ"פ עד התיבות לפני המלך (שם עמוד ב) וידע זה בע"פ, ומזמן לזמן יעבור על זה אם בדבור או עכ"פ במחשבה, וכשיתבונן אפילו בפירוש הפשוט של שורות אלו יספיק זה לגרש העצלות כלה.

ומ"ש שיש אומרים שלוקח מחסידות רק החיצוניות ולא הפנימיות, הנה מובן שגם זה טוב מאשר לא לקחת גם החיצוניות, והוא ע"ד האמור במסכת מנחות פרק ח' משנה ה' השלישי שבראשון הוא שוה להראשון שבשלישי, ובפרט שכיון שמכיר שעדיין לא לקח הפנימיות הרי בודאי לא ינוח ולא ישקוט ויתייגע ביגיעת נפש ויגיעת בשר לנגוע גם בפנימיות ו[א]ח"כ עד שייה' סו"ס יותר מנגיעה בעלמא, והעצה לזה הוא הלימוד בשופי והנהגה בהדרכת תורת החסידות מבלי לחכות עד שיוכל להסביר לעצמו או עד שתהיי הנחה (אפלייג) טובה אצלו בזה.

לפלא שאלתו אם ילמוד תניא עם אברכים ובחורים, כי באם יש לו הזדמנות להפיץ המעינות חוצה הרי מהו הספק, וצריך להזדרז בזה כמרז"ל חטוף ואכול חטוף ושתה ואם לא עכשיו אימתי, ואם בצדקה גשמית אמרו שנעשים מוחו ולבו זכים אלף פעמים ככה עאכו"כ בצדקה גשמיות ורוחניות גם יחד.

בברכה לבשו"ט בכל הני"ל,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א, מזכיר

נ.ב. לפלא שאינו מזכיר ע"ד ההתועדויות דימי חג הגאולה י"ב וי"ג תמוז, גאולתנו ופדות נפשנו, ומה שנתוסף לו ע"ז בהימים שלאחרי ההתועדות, ובטח ימלא בהקדם בהזדמנות הקרובה.

גולדשמיד=בני ברק

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקווי
ברוקלין, נ.י.

ב"ה. כד' תמוז תשס"ו
ברוקלין

האברך מרדכי יוסף אלעזר שי'

שלום וברכה!
במענה על מכתבו מכ' תמוז, בו כותב, אודות מדת העצלות ושואל מה העצה לזה. = הגה ילמוד בעיון תניא פרק מא' עכ"פ עד התיבות לפני המלך (שם עמוד ב'), וידע זה בע"פ, ומזמן לזמן יעבור על זה אם בדבור או עכ"פ במחשבה, וכשיתבונן אפילו בפירוש הפשוט של שורות אלו יספיק זה לגרש העצלות כלה.

ומ"ש שיש אדמור"ם שלוקח מהחידושים רק הסיפורים ולא הפנימיות, הנה מובן שגם זה טוב מאשר לא לקחת החידושים, והוא ע"ד האמור במסכת מנחות פרק ה' מטנה ה' השלישי שבראשון הוא שיהא להראשון שבשלישי, ובפרט שכיון שמכיר שעדיין לא לקח השנימיות-הרי בודאי לא ינוח ולא ישקוט ויחייגע ביגיעת נפש ויגיעת בשר לנגוע גם בפנימיות, וסג"ב עד שיהי' סג"ס, יותר מנגיעה בעלמא, והעצה לזה פ"א הוא הלימוד בשופי והנהגה בהדרגת תורת החסידות מבלי לחכות עד שיוכל להסביר לעצמו או עד שיהי' הנחה (אפלי"ג) שובה אצלו בזה.

לפלא שאלתו אם ילמוד תניא עם אברכים וצדיקים, כי באם יש לו הזדמנות להפיץ המעיינות חוצה, הרי מהו הספק? וצריך להזדרז בזה, כמרו"ל חטוף ואכול חטוף ושתה, ואם לא עכשיו אימתי, ואם בצדקה גשמית פטרו שנעשים מוחו ולבו זכים אלה פעמים ככה-עאכו"כ בצדקה גשמיות ורוחניות גם יחד.

בברכה לבשו"ט בכל הנ"ל
בשם כ"ק אדמו"ר שלישי"א
M. Schneerson
מזכ"ר

נ.ב.
לפלא שאינו מזכיר ע"ד התועדות דימי חג הגאולה יב' ויג' תמוז-גאולתנו ופדות נפשנו, ובה שנתוסף לו ע"ז בהימים שלאחרי התועדות, וכשה ימלא בהקדם בהזדמנות הקרובה.

אגרת ג'תרסת, ונשלמה על-פי צילום האגרת

בי"ה. י"ז מ"ח תשט"ז

ברוקלין

הרה"ח ווי"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ

מו"ה נחום שי

שלום וברכה!

עוד בשנה שעברה וגם השתא מקבל הנני תלונות על כמה פרטים בבית הספר אשר בתל אביב, ובכל השטחים - ברמת לימודי חול ועוד יותר ברמת לימודי קדש ואפילו בעניינים דיראת שמים. וכיון שמזכירים באיזה מהמכתבים אשר גם לו דיעה בהנהגה וכו', מטובו להודיעני עד כמה אמת בתלונות הנ"ל, והעיקר מה היא הסיבה שאין משתדלים לתקן. ובפרט שצריך להתחרות עם בתי ספר אחרים וכו', וההקדם וכל המפרט בהנ"ל - הי"ז משובח.

בברכה ובתודה מראש.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

א. קווינט, מזכיר

גולדשמיד - ת"א

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקווי
ברוקלין, נ.י.

ב"ה יז' מ"ח תשס"ז
ברוקלין

הרה"ג וו"ח אי"א נו"נ עוסק
בצ"צ מוה" נחום שי'

שלום וברכה!

עוד בשנה שעברה וגם השתא מקבל הנני תלוונות על כמה פרטים בבית הספר בית יעקב אשר בתל אביב, ובכל השטחים-ברמת לימודי חול ועוד יותר ברמת לימודי קדש ואפילו בענינים דירת שמים. וכיון שמזכירים באיזה מהמכתבים אשר גם לו דיעה בהנהגה וכו', מטובו להודיעני עד כמה אמת בתלוונות הנ"ל, והעיקר מה היא הסיבה שאין משתדלים לתקן, ובפרט שצריך להתחרות עם בתי ספר אחרים וכו'. וההקדם וכל המפרט בהנ"ל-ה"ז משובח.

בברכה ובתודה מראש

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

א.ק.וו.י.
מזכיר

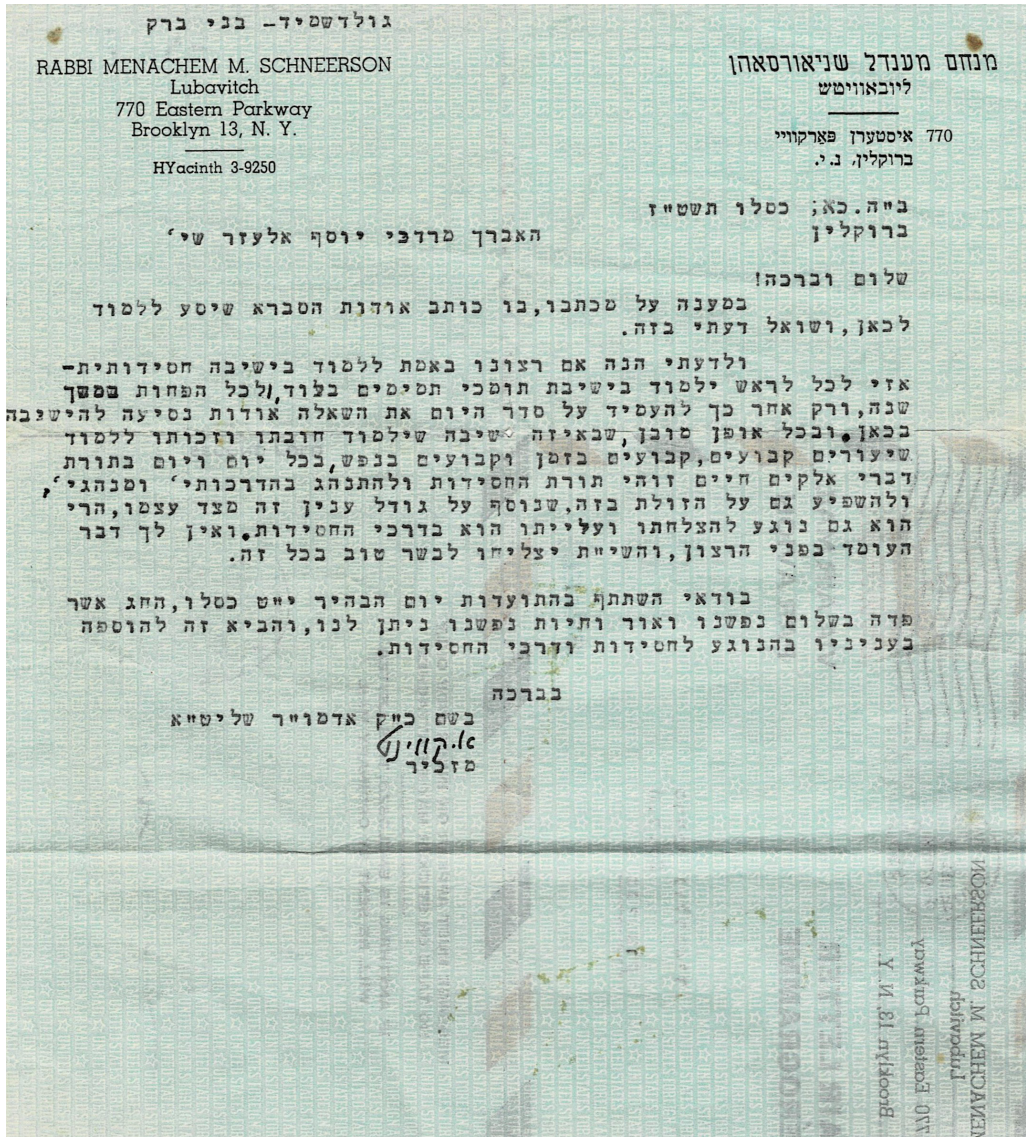
ב"ה, כ"א כסלו תשט"ז
ברוקלין
האברך מרדכי יוסף אלעזר שי
שלום וברכה!

במענה על מכתבו, בו כותב אודות הסברא שישע ללמוד לכאן, ושואל חוות דעתי
בזה.

ולדעתי הנה אם רצונו באמת ללמוד בישיבה חסידותית - אזי לכל לראש ילמוד
בישיבת תומכי תמימים בלוד, ולכל הפחות במשך שנה, ורק אחר כך להעמיד על סדר
היום את השאלה אודות נסיעה להישיבה בכאן. ובכל אופן מובן, שבאיזה ישיבה
שילמוד חובתו וזכותו ללמוד שיעורים קבועים, קבועים בזמן וקבועים בנפש, בכל יום
ויום בתורת דברי אלקים חיים זוהי תורת החסידות ולהתנהג בהדרכותי ומנהגי,
ולהשפיע גם על הזולת בזה, שנוסף על גודל ענין זה מצד עצמו, הרי הוא גם נוגע
להצלחתו ועלייתו הוא בדרכי החסידות, ואין לך דבר העומד בפני הרצון, והשי"ת
יצליחו לבשר טוב בכל זה.

בודאי השתתף בהתועדות יום הבהיר י"ט כסלו, החג אשר פדה בשלום נפשנו ואור
וחיות נפשנו ניתן לנו, והביא זה להוספה בענינינו בהנוגע להחסידות ודרכי החסידות.
בברכה,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
א. קווינט, מזכיר

אגרת ג'תתקע, ונשלמה ע"פ צילום האגרת

בי"ה, כ"ד ניסן תשט"ז
ברוקלין
הרה"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ
מו"ה נחום שי
שלום וברכה!

זה איזה פעמים שבמענה על עצתי להכניס בת לבית יעקב דת"א, קיבלתי מענה שלילית, שאין הסדרים מתאימים שם וכו' וכו'. ואתעניין לדעת אם יש בדבר זה אמת, ואז הרי פשוט שמוכרח לתקן ככל האפשרי ובהקדם האפשרי, ואם אין כל קורטוב של אמת בדבר, צריך הי' לשלול הקלא הנ"ל, כיון שכנראה מהמכתבים שקבלתי, נתפשט בחוגים שונים, וכיון שנמצא בפנים ובודאי גם דיעה לו בהנהלת הענינים ולזוגתו חי' – בטח יתענינו במרץ הדרוש בעמין של חינוך על טהרת הקודש, ות"ח אם יודיע הפרטים בזה.

זה מכבר כתבתי שבטח אם ידוע לו עוד פרטים ע"ד פטירת אביו ע"ה, יודיע גם זה. בברכה לבשו"ט בענינים הכללים ובענינים הפרטים, ומובן אשר כרם חב"ד לכל לראש, כיון שזוהי מצוה שא"א לעשותה ע"י אחרים משא"כ מצוה שאינה בבחי' כרמי שלי דוקא, וכמובן גודל החילוק בזה ממרז"ל, שאפילו חפצי שמים - היינו מצות, אינם שוים לדבר אחד מדברי תורה, ולכן מצוה שאפשר לעשותה ע"י אחרים כו', אבל באם אי אפשר לעשותה ע"י אחרים, לא רק ששוה, אלא גם דוחה. ולתמי' גדולה על כו"כ מאנ"ש שאין מתבוננים בזה אף שישנם כמה הוראות מנשיאינו בכגון דא, ע"פ הנ"ל הוא ג"כ פס"ד גלוי בתורת הנגלה.

בברכה, בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

א. קווינט, מזכיר

מהראוי הי' לעשות גם לפני משוה"ד בקבי"ע בלימוד דא"ח עם מר ראובן שי הלמן ובקירובו בכלל.

גולדשמיד-ת"א

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYac'nth 3-9250

מונחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה. כד' ניסן תשס"ז
ברוקלין

הרה"ח אי"א נוי"כ כו'
מוה' נחום שי'

שלום וברכה!
זה איזה פעמים שבמענה על עצתי להכניס בת לבית יעקב
דתיא, קבלתי מענה שלילית, שאין הסדרים מתאימים שם וכו' וכו'
ואתענין לדעת אם יש בדבר זה אמת, ואז הרי פשוט שמוכרח לתקן ככל
האפשרי ובהקדם האפשרי, ואם אין כל קורטוב אמת בדבר, צריך הי' לשלול
הקלא הנ"ל, כיון שכנראה מהמכתבים שקבלתי, נתפשט בחוגים שונים, וכיון
שבמצא בפנים ובודאי גם דיעה לו בהנהלת הענינים ולזוגתו תחי' - בשה
יתענינו במרץ הדרוש בענין של חינוך על שהרת הקדש, ות"מ, אם יודיע
הפרטים בזה.

זה מכבר כתבתי, שבשח אם יתן ע"מ לו עוד פרטים ע"ד אביו
ע"ה, יודיע גם זה.

בברכה לבשו"ט בענינים הכלליים ובענינים הפרטים, ומובן
אשר כרם חבי"ד לכל לראש, כיון שזוהי מצוה שא"א לעשותה ע"י אחרים,
משא"כ מצוה שאינה בבחי' כרמי שלי דוקא, וכמובן גודל החילוק בזה
סמרו"ל, שאפילו חפצי שמים - היינו מצות, אינם שוים לדבר אחד מדברי
תורה, ולכן מצוה שאפשר לעשותה ע"י אחרים, כו' אבל באם אי אפשר
לעשותה ע"י אחרים, לא רק ששוא, אלא גם דוחה, ולתמי' גדולה עלי כו"כ
מאנ"ש שאין מתבוננים בזה, אף שישנם כמה הוראות מנשאנו בכגון דא,
וע"מ הנ"ל הוא גייכ פס"ד גלוי בתורת הנגלה.

בברכה

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
מזכ"ר

מהראוי הי' לעשות גם לפנים משוה"ד בקב"ע בלימוד דא"ח עם מר
ובן שי' הלמן ובקירובו בכלל.

אגרת ד"ר, ונשלמה על פי צילום האגרת

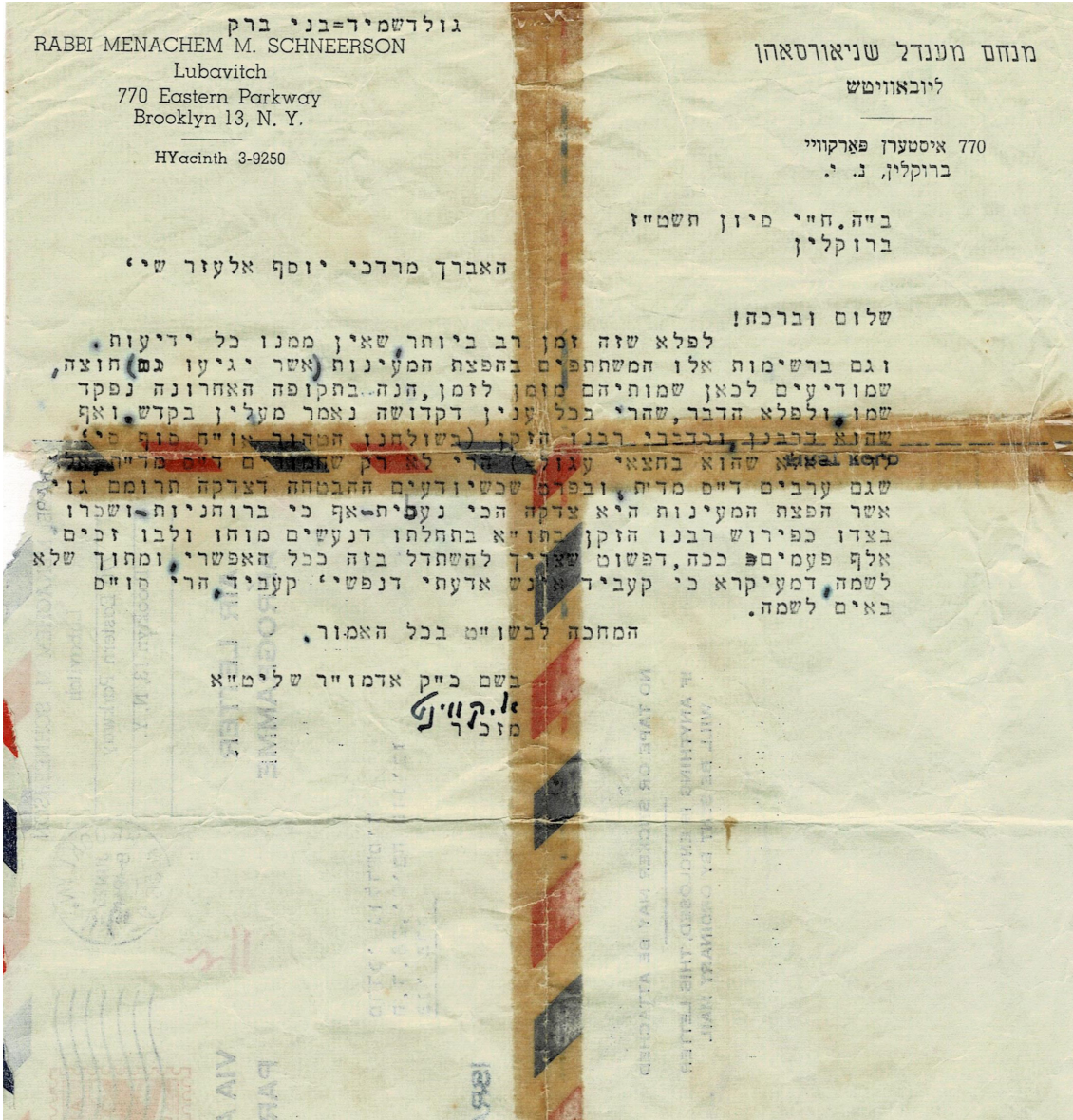
בייה, חיי סיון, תשט"ז
ברוקלין
האברך מרדכי יוסף אלעזר שי
שלום וברכה!

לפלא שזה זמן רב ביותר, שאין ממנו כל ידיעות, וגם ברשימות אלו המשתתפים בהפצת המעינות (אשר יגיעו גם) חוצה, שמודיעים לכאן שמותיהם מזמן לזמן, הנה בתקופה האחרונה נפקד שמו. ולפלא הדבר, שהרי בכל ענין דקדושה נאמר מעלין בקדש.

ואף שהוא דרבנן, וכדברי רבנו הזקן (בשולחנו הטהור או"ח סוף סי' ל"ד - אלא שהוא בחצאי עגול -) הרי לא רק שחמורים ד"ס מד"ת, אלא שגם ערבים ד"ס מד"ת, ובפרט שכשיודעים ההבטחה דצדקה תרומם גוי אשר הפצת המעינות היא צדקה הכי נעלית - אף כי ברוחניות - ושכרו בצדו כפירוש רבנו הזקן בתו"א בתחלתו דנעשים מוחו ולבו זכים אלף פעמים ככה, דפשוט שצריך להשתדל בזה ככל האפשרי. ומתוך שלא לשמה, דמעיקרא כי קעביד אינש אדעתי דנפשי קעביד, הרי סו"ס באים לשמה. המחכה לבשו"ט בכל האמור, בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א א. קווינט, מזכיר

אגרות קודש למשפחת החתן

אגרת ד'תנט, ונשלמה ע"פ צילום האגרת

בי"ה, כ"א טבת תשי"ז
ברוקלין
הרה"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ
מו"ה נחום שי'
שלום וברכה!

במענה על מכתבו ממוצש"ק, ותוכנו המצב בענין הבית שלהם שבזכרון מאיר
שהמוסד אשר בו אינה מכסה הוצאותיו וכו' ועתה מזדמן קונה מתאים.

והנה אינו מזכיר במכתבו מהי תכנית הקונה לשמושו בבית זה לשיקנה אותו,
שכיון שכותב שהבנין מתאים רק למוסד ולא לדיוור פרטי, הרי הגבלה זו חלה גם על
הקונה, ומובן שבאם דעתו שיהי' שם מוסד חינוך נגד התורה הרי, מלבד שיש בזה
שאלה דמסייע ידי כו', מתוסף פרט המחמיר שאלה זו, שבבנין זה עצמו נמצא עד עתה
מוסד חינוך כדבעי והכתבת והבית ימשיכו ההורים שאין זמנם פנוי להתבונן אם חל
שינוי בהחינוך בבית זה עצמו או לא. ואפילו אם ישנה השם - לא תמיד מספיק זה.

באם אין מקום לחשש האמור ועוד הוא העיקר שאין בשו"א היכולת לעשות
המוסד חי נושא את עצמו, ומה טוב בשטח החינוך הכשר, שבתקופתנו זהו הצלת
נפשות ממש, אז יש להתענין בענין מכירתו הנ"ל.

לפלא שבמכתבו אינו מזכיר כלל אודות פעולותיו בהפצת המעינות חוצה וניצול
כשרונותיו אשר חננו השי"ת בהם בשטח זה. ואף שאמרו רז"ל שלא ברא הקב"ה
בעולמו דבר אחד לבטלה, מובן שבהנוגע לאלו שאין בחירתם חפשית, בטוחים
שמנוצלים הם מתאים לתפקידם, משא"כ באיש הישראלי שעליו נאמר הן האדם הי'
כאחד ממנו (עיין לקו"ת אמור לח, ב) אפשר שיעברו ימים חדשים ועוד יותר - שלא
בהתאם למרז"ל הנ"ל בהנוגע לבע"ח. וד"ל.

בברכה לבשו"ט,

מ. שניאורסאהן

גולרשמיר=ת"א
 RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
 Lubavitch
 770 Eastern Parkway
 Brooklyn 13, N. Y.
 HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
 ליובאוויטש
 770 איסטערן פארקוויי
 ברוקלין, נ.י.

ב"ה. כ"א טבת תשי"ז
 ברוקלין

הרה"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ
 מוה' נחום ש"י

שלום וברכה!

במענה על מכתבו ממוצש"ק, וחוכנו המצב בענין הבית
 שלהם שבזכרון מאיר בני ברק, שהמוסד אשר בו אינה מכסה הוצאותיו וכו'
 ועתה מזדמן קונה מחאים.

והנה אינו מזכיר במכתבו מהי תכנית הקונה בשימוש בבית
 זה לשיקנה אותו, שכיון שכותב שהבנין מחאים רק למוסד ולא לדירור
 פרטי, הרי הגבלה זו חלה גם על הקונה, ~~אשר~~ מובן שבאם דעה שיהי'
 שם מוסד חינוכי-נגד התורה הרי, מלבד שיש בזה שאלה דמסיע ידי כו',
 מתוסף פרט המהמיר שאלה זו שבבנין זה עצמו נמצא עד עתה מוסד
 חינוך כדבעי והכתבה והבית משיכו ההורים שאין זמנם פנוי להתבונן
 אם חל שינוי בהחינוך בבית זה עצמו או לא, ואפילו אם ישנה השם-לא
 המיד מספיק זה.

באם אין מקום לחשש זה האמור ועוד והוא העיקר שאין לה
 גיכולה לעשות המוסד חי נושא את עצמו, ומה טוב בשטח החינוך הכשר,
 שבתקופתנו או הצלה נפשות ממש, אז יש להתעניין בענין מכירתו הנ"ל.

לפלא שבמכתבו זה אינו מזכיר כלל אודות פעולותיו
 בהפצת המעיינות חוצה וניצול כשרונותיו אשר חננו השי"ח בהם בשטח זה.
 ואף שאמרו רו"ל לא ברא הקב"ה בעולמו דבר אחד לבטלה, מובן שמה
 שבהנוגע לאלו שאין בהירחם חפשיה, ~~שענין~~ בטוחים שמנוצלים הם מחאים
 לחפקידם, משא"כ באיש הישראלי שעליו נאמר הן האדם הי' כאחד ממנו
 (ע"ן לקו"ת ~~אחר~~ לת"ב) אפשר שיעברו ימים חדשים ועוד יותר-שלא
 בהחאם למרו"ל הנ"ל בהנוגע לבעי"ה וד"ל.

בברכה
 ז"מ

MENACHEM M. SCHNEERSON
 BROOKLYN, N. Y.

אגרת ה'נז, ונשלמה על-פי צילום האגרת

ביה, חיי מ"ח תשי"ח
ברוקלין
מרת חי' דבורה תחי'
ברכה ושלוס!

מאשרים קבלת מכתבה מי"א חשון, ומובן שפליאה סיוס מכתבה שבקשר לנשי
חבי"ד אינה רואה למעשה מה שיש לה להוסיף או לעשות.

והלא כל הארץ הקדושה לפני נשי חבי"ד, כי בעניני קדושה ככל שיהי המצב טוב,
תמיד יש מקום לעשות ולהוסיף, כיון שקדושה אין סופית היא וכו', אבל ידוע מאמר
חז"ל אין צועקין על העבר, וכיון שממשיכה שתתבונן לדעת מה שתוכן לעשות בזה
במה שנוגע לבא, הנה זהו העיקר מה שנוגע עכשיו.

ויהי רצון שהנ"ל יביא להרחבת פעולות נשי ובנות חבי"ד בכמה וכמה שטחים, כיון
שהכרח השעה הוא, ואין לך דבר העומד בפני הרצון.

בברכה,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א, מזכיר

גולדשמיד=ת"א
 RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
 Lubavitch
 770 Eastern Parkway
 Brooklyn 13, N. Y.
 HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
 ליובאוויטש
 770 איסטערן פארקוויי
 ברוקלין, נ. י.

ברית, ח"י מ"ה תשי"ח
 ברוקלין

מרת ח"י דבורה ח"י

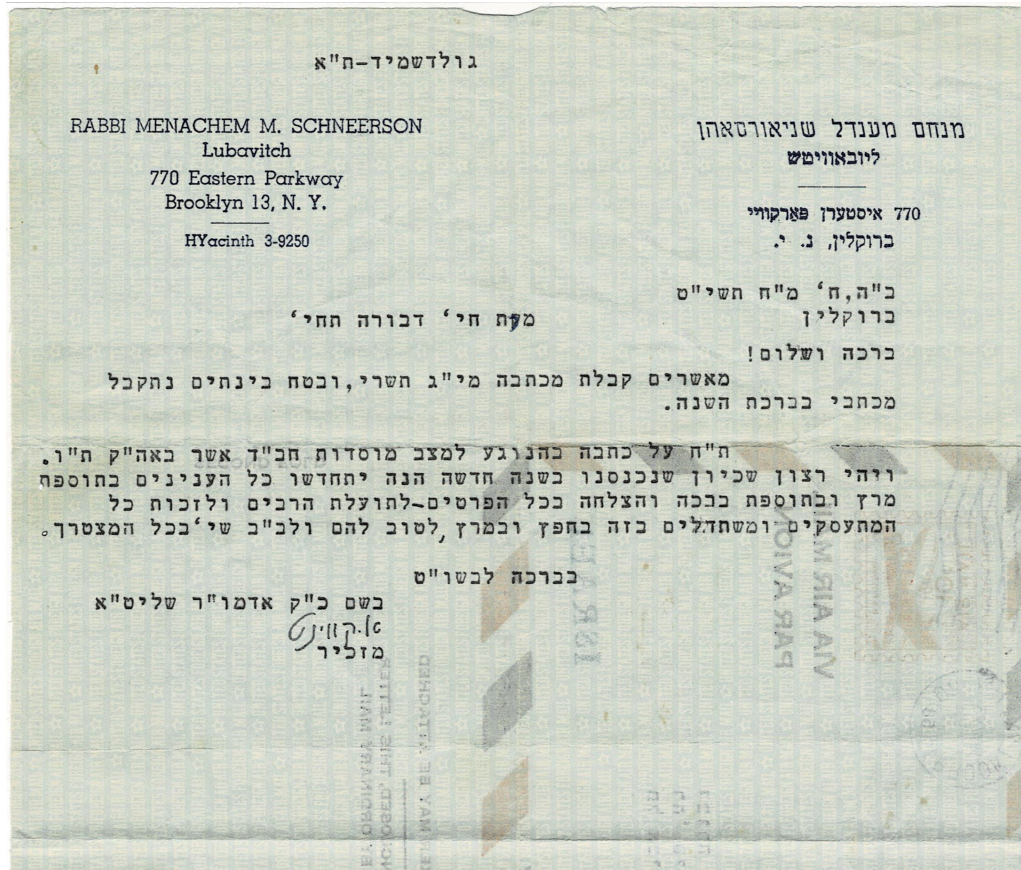
ברכה ושלוש!
 מאשרים קבלה מכתבה מי"א חשון, ומובן שפליאה
 סיום מכתבה שבקשר לנשי חבי"ד אינה רואה למעשה מה שיש לה
 להוסיף או לעשות,

והלא כל הארץ הקדושה לפני נשי חבי"ד, כי בעניני
 קדושה ככל שיהי' המצב טוב, חמ"ד יש מקום לעשות ולהוסיף,
 כיון שקדושה אין סופית היא וכו'. אבל ידוע מאמר חז"ל אין
 צועקין על העבר, וכיון שממשיכה שתחבונן לדעה מה שתוכל
 לעשת בזה במה שנוגע להבא, הנה זהו העיקר מה שנוגע עכשיו.

ויהי רצון שהנ"ל יביא להרחבת פעולות נשי
 ובנות חבי"ד בכמה וכמה שטחים, כיון שהכרה השעה הוא, ואין לך
 דבר העומד בפני הרצון.

בברכה
 בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
 א. ק. ז. י.
 מזל"ר

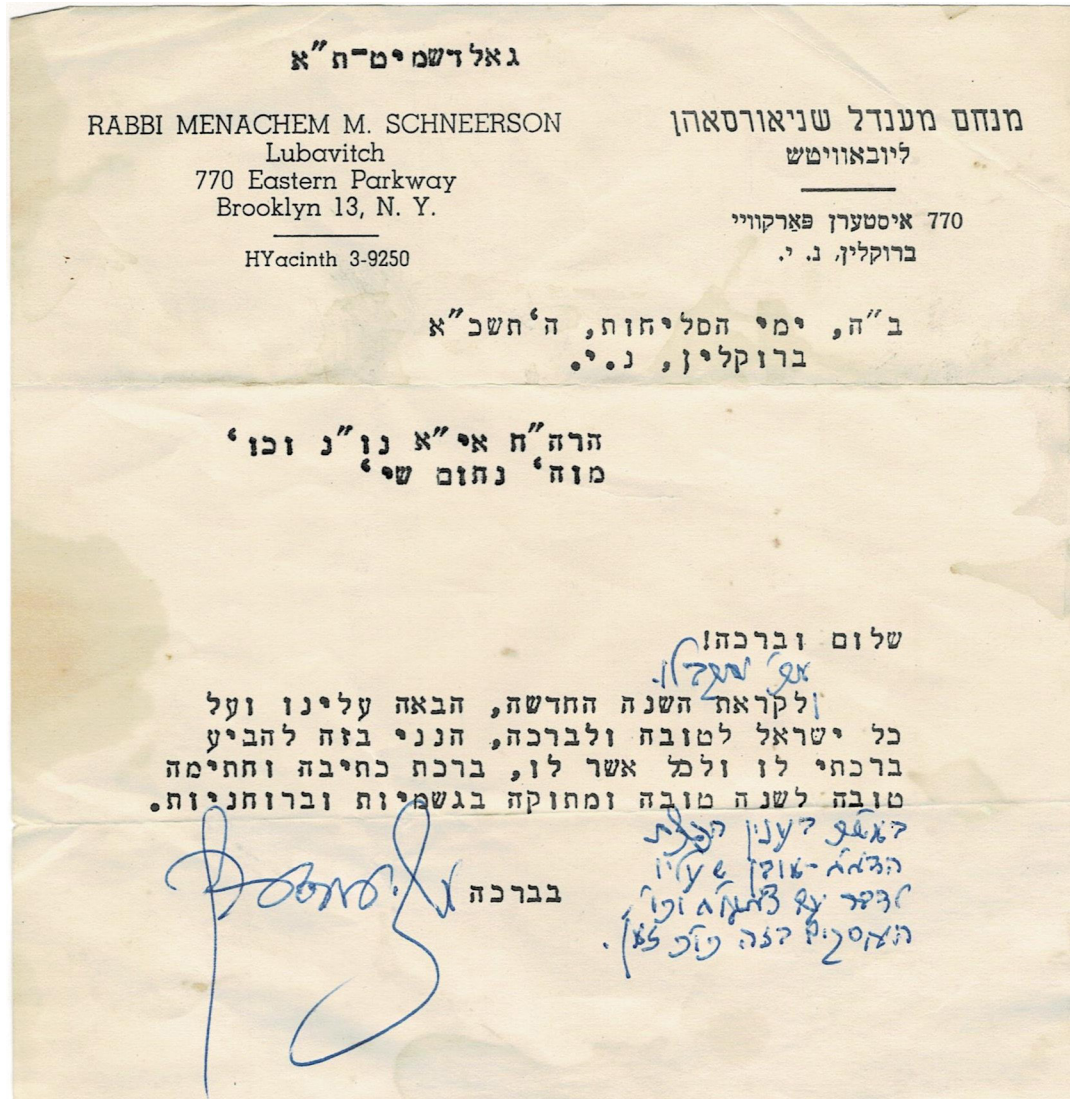
אגרת ה'תתנה, ונשלמה על-פי צילום האגרת

בי"ה. חי מ"ח תשי"ט
ברוקלין
מרת חי דבורה תחי
ברכה ושלום!

מאשרים קבלת מכתבה מ"ג תשרי, ובטח בינתים נתקבל מכתבי בברכת השנה.
ת"ח על כתבה בהנוגע למצב מוסדות חב"ד אשר באה"ק ת"ו. ויהי רצון שכיון שנכנסנו בשנה חדשה הנה יתחדשו כל הענינים בתוספת מרץ ובתוספת ברכה והצלחה בכל הפרטים - לתועלת הרבים ולזכות כל המתעסקים ומשתדלים בזה בחפץ ומרץ, לטוב להם ולב"ב שי' בכל המצטרך.

בברכה לבשו"ט
בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
א. קווינט, מזכיר

מכתב ברכה מהרבי לרב נחום גולדשמיד לקראת ראש השנה תשכ"ב.
בראש האגרת הוסיף הרבי בכתי"ק: **מל' נתקבלו.**
בשולי האגרת הוסיף הרבי בכתי"ק:
במש"כ בענין הפצת הדא"ח -
מובן שעליו לדבר עם צאגו"ח וכו' העוסקים בזה כו"כ זמן.

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

זנחם זענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקווי
ברוקלין נ. י.

ב"ה, ימי הגאולה, יב"ג המז, ה'תשכ"ה
ברוקלין, נ. י.

הו"ח א"א נו"נ כו' מן"ה
מרדכי יוסף אלעזר שי

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו מיום ה' המזז והפ"נ המצו"ב שיקרא בעת רצון עה"צ הק' ובעמדתו בימי גאולה כ"ק מן"ה ארסו"ר ממאסרו על הפצת היהדות החדשה (הנגלה והחסידות) ומצותי, המצוה מהו"ן מסירה נפש ומבלי התחשב עם כל מונע ומעכב ומנגד,

אשר גאולתו או הייתה, כדברי בעל הגאולה, גם גאולה, כל מחבבי תורתנו הק', שומרי מצוה, וגם אח אשר בשם ישראל יכונה, כל בל איש שבא (מבלי התחשב עם מצבו הפרטי בשמירה וקיום המצוה) לבו המים עם ד' ותורתו,

יהי רצון אשר זכרון הגאולה ופרשת המאסר וסיבתם אשר קדמו לה - יעוררו את כל אחד ואחד לפעולות גדולות (בכמות ובאיכות) בהפצת היהדות לכל פרטי, מבלי התחשב עם הקושיים וההגבלות שמבית ומחוץ - כהוראת פרשת השבוע כלביא וכארי - ועד כדי מסירה נפש (מסירה הרצון) בעבודה זו,

וכתבתי חז"ל תבא למחר (פועל יוצא - היינו גם לטחור אחרים) מסייעין לו הרבה סלמעת - יהי ה' אליקו עמו וישראל (כפלל גם אח אשר בשם ישראל - רק - יכונה, כנ"ל) עושה חיל,

עדי אשר יקום מקרא כפשוטו וקם שבט מישראל (זה מלך המשיח) ויקרא כל בני שם (ומשלו מים עד ים) וישראל עושה חיל.

בברכה תג הגאולה

זה ניתוסף ע"י קנ"ל וצ"ל
זה התקדמות לענין הפעילות
הפעולה הזאת?

ימי הגאולה: פרשת המאסר (בהלקו) ראה לקו"ד ליקום לר"ל (לקו"ד ה"ד).
מאסרי דא"ה דימי הגאולה - בקונטרס יד (פ"ה) הקונטרסים ה"א). כדברי בעל הגאולה: במכתבו להג"ה ימים אלו בפעם הא' (נרשם בס' המאסרים חש"ה ע' רסג). וראה ג"כ ס' המאסרים חש"ה ע' רפז. כלביא וכארי: ראה רש"י בלק (כג, כד) ובתנחומא. ועפ"ז חומת דרו"ל בברכות יב, סע"ב. מסירה נפש תרצו"ה תו"א לו, ב' וכתבתי חז"ל: יוסא ספ"ג, נה"ב ה"ה ל"י בעזרי (דיום הגאולה - יב, המזז הרפ"ז). יהי ה' כנולל גם בו: ראה ג"כ רש"י בלק (כג, כא) ובלקו"ח בלק (עב, א) עמו דישראל. ושם שבתי: רמב"ם הל' מלכים רפ"א. וראה ג"כ רמב"ן כאן. ומשלו: יב"ג זכרי' ס"ה. וישראל עושה חיל: ראה זהר כאן.

מכתב כללי-פרטי מ"ימי הגאולה י"ב-י"ג תמוז ה'תשכ"ה"

הווי"ח אי"א נו"נ כו' מו"ה
מרדכי יוסף אלעזר שי
שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו מיום ה' תמוז והפ"נ המצו"ב שיקרא בעת רצון עה"צ הק'.
מה ניתוסף ע"י בנר מצוה ותו"א - מכל ההסברות להעדר הפעילות בהפצת המעינות?

אגרות קודש למושפחת החתן

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ.י.

ב"ה, ערב ש"ק פ"א בא אל פרעה, ה'תשכ"ט
ברוקלין, נ.י.

ה'ת"ה אי"א נו"נ כו" מו"ה
מרדכי יוסף אלעזר שי"י

שלום וברכה!

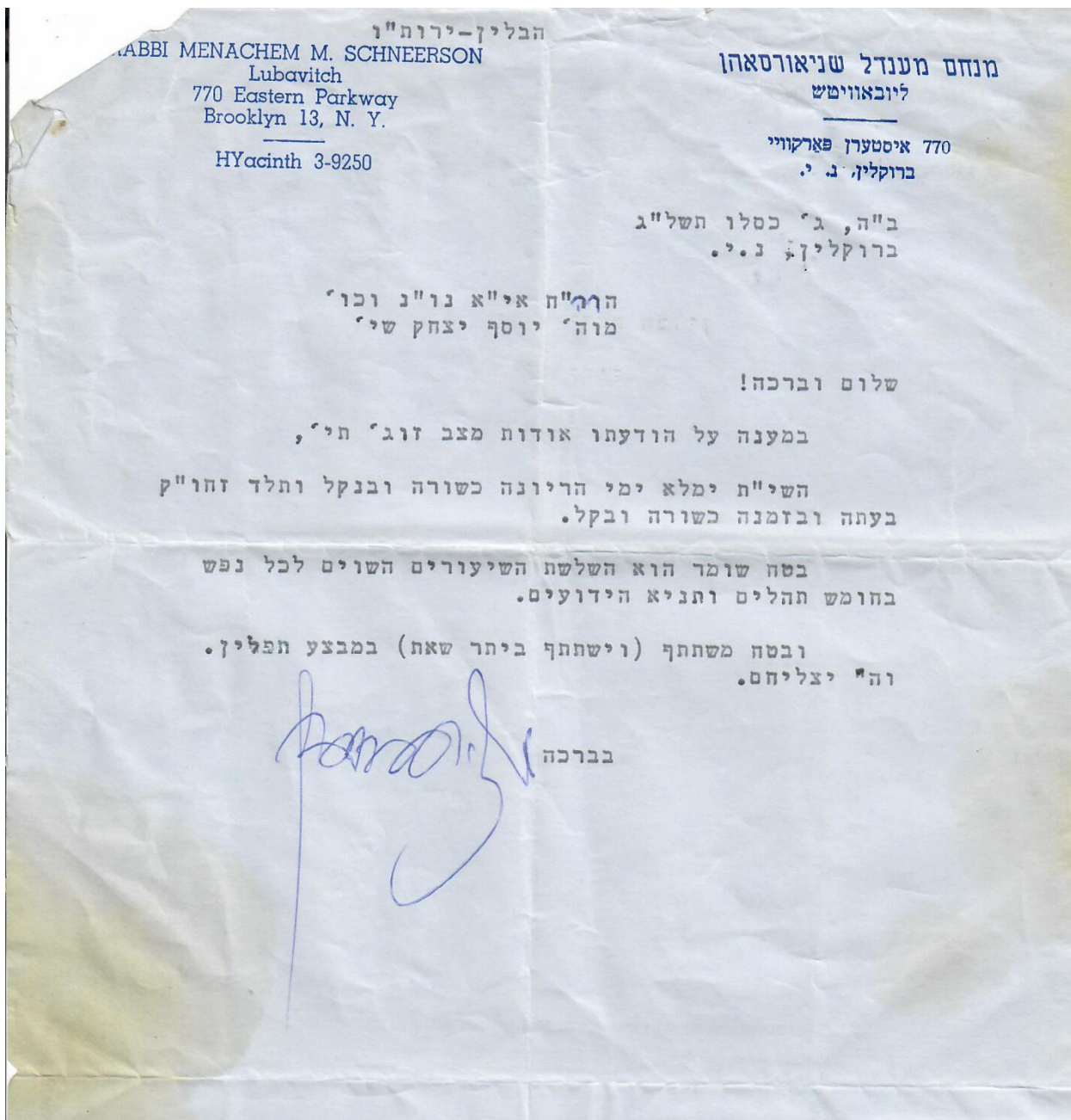
מאשר הנני קבלת המכתב ^{בני} ממוצש"ק ויגש,
ובעמדנו ימים ספורים לפני יום העשירי בשבט, יום ההילולא של
כ"ק מו"ה אדמו"ר ונשען על מחז"ל אין מזרזין אלא המזורזין,
הנני לעורר ע"ד התחזקות והוספה בהליכה בדרך ישרה אשר הורנו
מדרכיו ונלכה באורחותיו
במעשה בפועל בשלשת הדברים (הקווין) שעליהם העולם עומד - כולל
העולם קטן זה האדם - חורה ועבודה (תפלה) וגמ"ח,
ביחד עם התשובה - שאז המעשים טובים ומאירים,
ובלשון הרמב"ם שאז מקבלין אותן (המצוה שעושה) בנחת ושמחה כו"
ולא עוד אלא שמהאויס להם,
שגם התשובה צ"ל בכאו"א וכמחז"ל להיות כל ימיו בחשובה (עילאה),
להוציא ולהעלות נפשו האלקית מגלותה להשיבה אל בית אבי"י (כל ימיו
בתיים חיתו בעוה"ז) שתהא כלולה ומיוחדת בו ית"ע ע"י שישים כל מגמתו
וחפצו בתורה ומצוה,
כי המעש"ט שעושה משיבין (נפשו שהיא) חלק ה' למקורא ושרשא דכל
עלמין.

זאת בעבודת ה' במילי דשמיא ובמילי דעלמא ידועים דברי נשיאנו
בעל ההילולא אשר מסוגל הוא היום הזה להתקשר בעץ החיים כו" להושע
בבני חיי ומזוני רויחי.

דברת אג' הויתר גא' יציר אלה
בברכת הצלחה ולהתעוררות פעילות
בתורה ועבודה וגמ"ח ובאופן דגדל
והולך

ערב ש"ק: שייך לתשובה (ראה אגה"ת ספ"י). ש"ק פ"א בא: שנה ה'תש"י -
נסתלק כ"ק מו"ה אדמו"ר. אין מזרזין: במדב"ר פ"ז, ז. (עד"ז מכות
כג, א). בדרך. באורחותיו: אגה"ק סי' זך. ולהעיר מזח"ב רשו, רע"א.
זח"ג ס"פ קדושים. לקו"ת שה"ש (יב, ב). בשלשת הדברים (הקווין): וי"ל
שאלו הן ג' הדברים "אמונה ויראה ואהבה" שבאגה"ק הנ"ל (והביאור).
ועפ"ז מובן סדרן שבאגה"ק. שעליהם. וגמ"ח: אבות פ"א מ"ב. וראה לקו"ת
שלח מט, ב. ד"ה על ג"ד ה'ש"ת. כולל. האדם: לפירוש הראשון בפרישה
(ריש שח"מ) אדרבא עיקר כוונת המשנה להאדם. העולם קטן זה האדם:
הנחומא פקודי ג. ועבודה (תפלה): שבמקום קרבן תיקנוה (ברכות כו, א).
וצע"ק מתענית (כז, ב) סדר קרבנות דוקא) ונקראת עבודה (תענית ב, א.
רמב"ם הל' תפלה בתחלתן. סהמ"צ מ"ע ה. רבנו יונה באבות (ס). שאז.
ומאירים: לקו"ת (שמע"צ פה, א. שה"ש י, ז, ג). ובלשון הרמב"ם: הל'
השובה פ"ז ה"ז. וכמחז"ל: שבת קנג, א. בתשובה (עילאה): ראה אגה"ת
ספ"י א. תניא פל"א (מ, סע"א). וברמב"ם הל' תשובה (פ"ז ה"ב) מדבר בתשובה
על חטא. ועפ"ז מובן מה שמביא הכתוב בכל עת יהיו בגדיך לבנים ולא
מחז"ל כל ימיו בחשובה. כן מבואר דיוק הל' בשבת (ס) וצ"ל שלמה אמר
(ולא כל' הרמב"ם הוא ששלמה אמר) ומה שהובא גם סיום הכתוב ושמן על
ראשך לא יחסר (והרמב"ם השמיטו) - עיין תניא פל"ה וספנ"ג. להוציא.
עלמין: ראה תניא פל"א. זאת בעבודת כו": ראה אגה"ק סו"ס זך. דברי
נשיאנו: במכתבו ליום ההילולא של אבין כ"ק אדנ"ע (קונטרס ג'). להתקשר
בעץ החיים כו" רויחי: י"ל דשיין בפרט לתשובה - המשיבה למקורא כו"
ומוציאה מגלות והגבלות כו". בבני חיי ומזוני: בג' הקווין - דעת
חכמה בינה (מאו"א ב' ס"ז). הובא ונתבאר בביאורו"ז להצ"צ פ" וירא).

מכתב "כללי-פרטי" מהרבי אל הגה"ח הרב מרדכי יוסף אלעזר גולדשמיד, מה' שבט תשכ"ט.
בשולי הגליון הוסיף הרבי בכתי"ק: העושה בהפצת המעיונות? הפ"נ יקראו עה"צ.
לפני החתימה הוסיף הרבי בכתי"ק: בברכת מז"ט להולדת הבן יעקב שליט"א.
תיבות אלו כתב הרבי בהקשר ללידת אבי החתן שי', אשר נולד כחודשיים קודם לכן,
בראש-חודש כסלו תשכ"ט.

מכתב ברכה מהרבי' לטב החתן הגה"ח הרב יוסף יצחק הבלין, לאחר ההודעה אודות ההריון עם אם החתן

אגרות קודש למושפחת החתן

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
Hyacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ.י.

ב"ה, מוצאי שבת, ב' דר"ח אדר ראשון
שנה השביעית, ה'תשל"ג.
ברוקלין, נ.י.

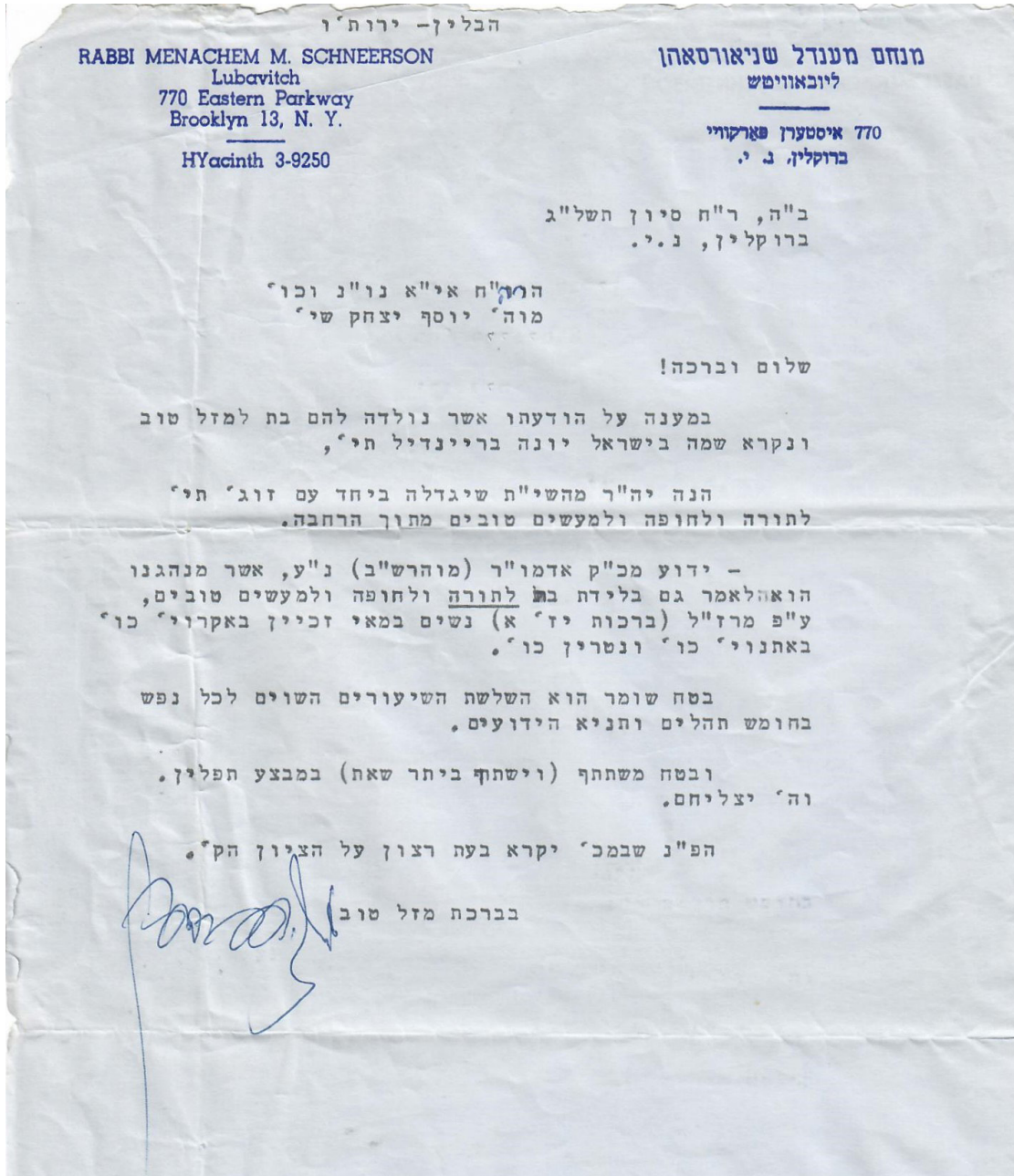
הרב"ה אי"א נו"נ כו'
מו"ה יוסף יצחק שי

שלום וברכה!

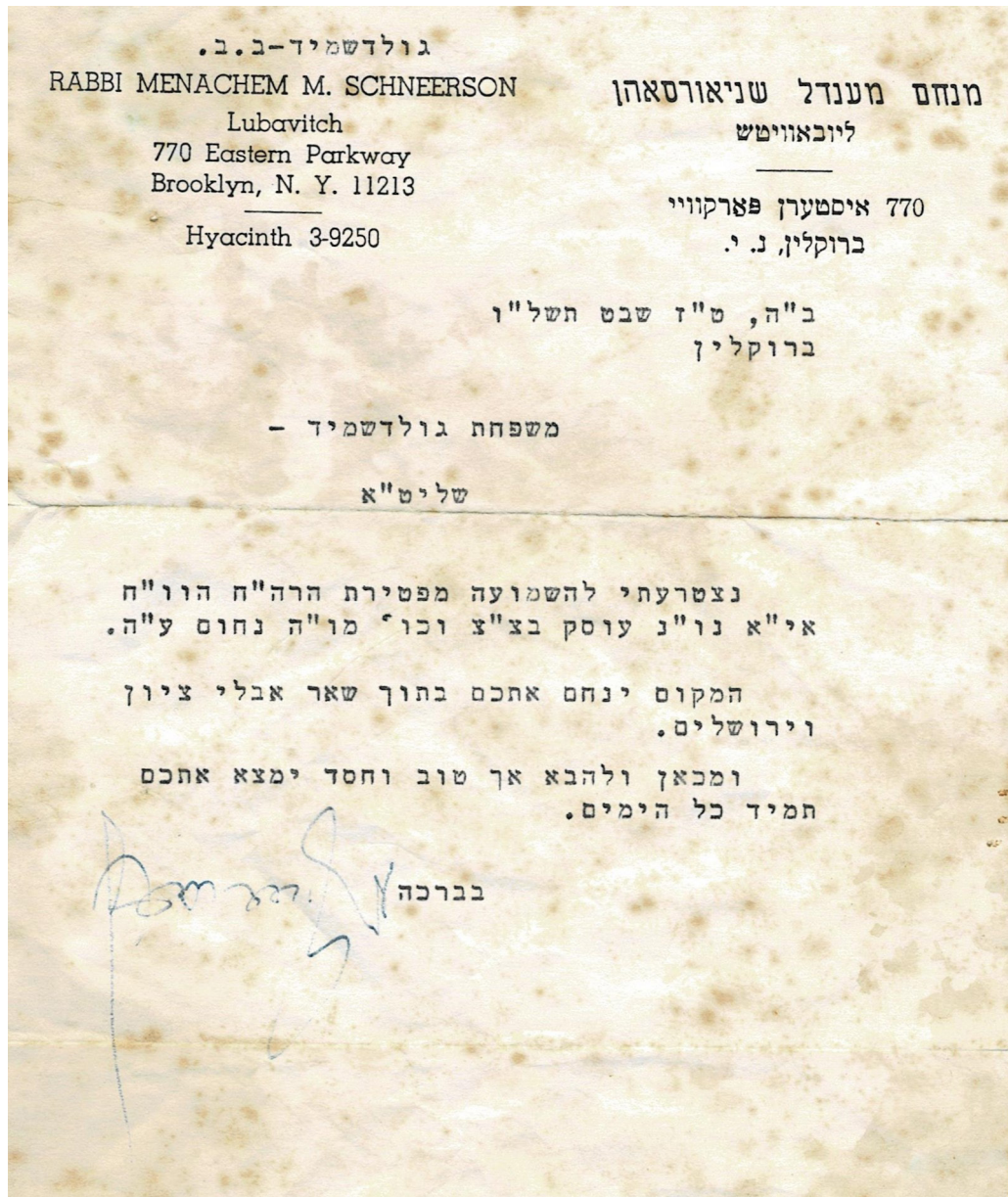
מאשר הנני קבלת המכתב מכ"ד טבת וכן הפ"נ ליו"ד שבט שיקראו עה"צ הק".
כבר נדבר כמה פעמים במשך השנה ע"ד נקודה המיוחדת של שנה זו -
שחוכנה וכמה מעניני קשורים ביום השבת:
כל השנה כולה - שנה השביעית - עלי' נאמר שבת שבתון ירי' לארץ
שבת להוי',
ראש השנה, שבו נידונים ונקבעים מאורעות כל ימי השנה - חל להיות
בשבת,
ר"ה לרא"ה אשר הנחילנו אבותינו הק' זצוקלה"ה נ"ע זי"ע והיא
היא תורת הבעש"ט ז"ל - יס כסלו - חל להיות בשבת,
יום הסתלקות של נשיא דורנו - כ"ק מו"ח אדמו"ר - יו"ד שבט - חל
להיות בשבת,
ובהיותה שנה מעוברת - הרי ראש ותחלת חדש העבור - חל להיות בשבת.
והנה ענין העיבור בכללותו - שעל ידו משלימים את החסר (במספר הימים -
ביחס לשנת החמה) במשך שנים שעברו וגם מוסיפים כמה ימים על ימי שנת החמה.
ענין יום השבת הוא - מנוחה ועונג וכמש"נ וקראת לשבת עונג וכל פעולות
האדם בו ועניניו ה"ה מתוך עונג ובאופן דעונג.
ויה"ר שכהנ"ל יעורר את כאו"א, בתוככי כלל ישראל, ועד שיצליח למלאות
את כל החסר במשך כל ימי חייו ולהשלימו ולהוסיף עליו, הלוך והוסיף ואור
וע"פ הציווי להלך אחר מדותיו של הקב"ה שמהם: וצדקתך אלקים עד מרום
גו' ומתהומות הארץ גו',
להאיר בעניני מרום (תומ"צ) ובעניני תהום (עוה"ז הגשמי והחומרי ממש
סאיך תחתון למטה ממנו),
ולעשות כ"ז מתוך מנוחה ועונג אמתיים,
עדי נזכה בקרוב ממש לגאולה האמתית והשלימה עלי' נאמר: בשובה ונחת
תושעון.

בברכה שהשי"ת ימלא הריון זוג' תי' כשורה
ובנקל ותלד זח"ק בעתה ובזמנה כשורה ובקל
ובברכה - בקשר ליום ההולדת - לשנת הצלחה
בגו"ר

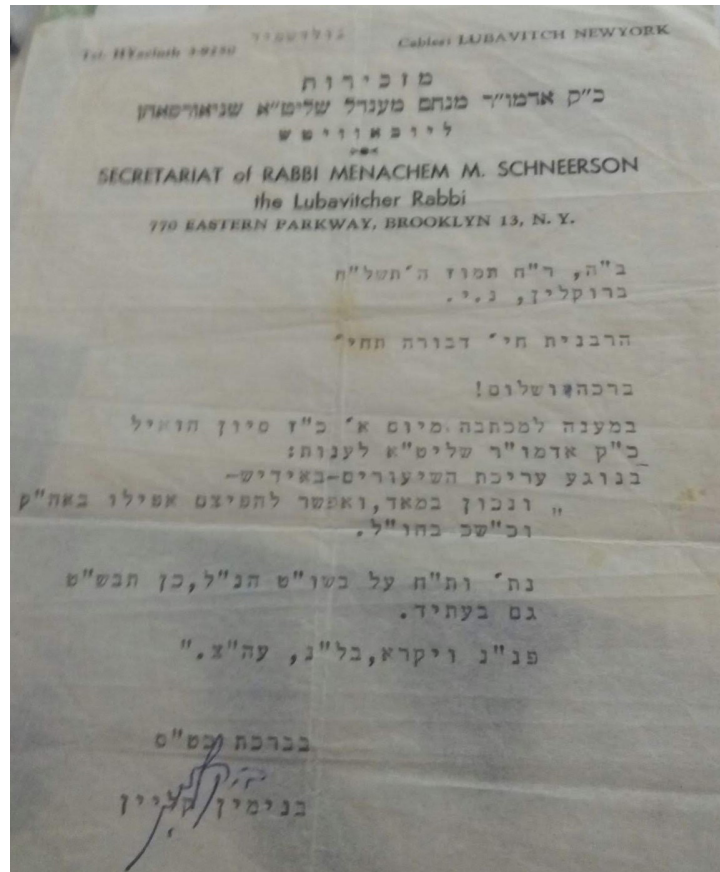
מכתב "כללי-פרטי" מהרבי לסב החתן הגה"ח הרב יוסף יצחק הבלין, מב' דר"ח אדר ראשון תשל"ג. בשולי
הגליון כתב הרבי פעם נוספת, בקשר להודעה אודות ההריון עם אם החתן:
בברכה שהשי"ת ימלא הריון זוגי תי' כשורה ובנקל ותלד זחוי"ק בעת ובזמנה כשורה
ובקל, ובברכה - בקשר ליום ההולדת - לשנת הצלחה בגו"ר
(יום ההולדת של סב החתן הוא בכ"ח טבת)

מכתב ברכה מהרבי לזקני החתן, לרגל לידת אם החתן

אגרת תנחומין למשפחת גולדשמיד על פטירת הגה"ח הרב נחום גולדשמיד ז"ל, ב"ג שבט תשל"ו

ב"ה. ר"ח תמוז ה'תשל"ח

ברוקלין נ.י.

הרבנית חיי דבורה תחיי

ברכה ושלוש!

במענה למכתבה מיום אי כ"ז סיון, הואיל כ"ק אדמו"ר שליט"א לענות:

בנוגע עריכת השיעורים - באידיש -

"ונכון במאד, ואפשר להפיצם אפילו באה"ק וכש"כ בחו"ל.

נתי ות"ח על בשו"ט הנ"ל, כן תבשי"ט גם בעתיד.

פנ"נ ויקרא, בל"ג, עה"צ."

בברכת כט"ס

בנימין קליין

גולדשמיד- בני ברק

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
Hyacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ.י.

ב"ה, ה' מ"ח תשמ"ב
ברוקלין, נ.י.

האברך יעקב שי'

שלום וברכה!

במענה על ההודעה ע"ד הכנסו בקרוב
לגיל מצות,

הנה יה"ר מהשי"ת אשר מבין שלש עשרה
למצות יגדל לבן חמש עשרה וכו' כפסק המשנה
(אבות פרק ה'), ויוסיף התמדה ושקידה בלימודו
בתורה, בתורת הנגלה וכן בתורת החסידות ויהדר
בקיום המצות. והשי"ת יצליחו להיות חסיד ירא
שמים ולמדן.

בברכה

מכתב ברכה מהרבי לרגל בר המצווה של אבי החתן,
לאחר שאביו הודיע לרבי אודות בר המצווה

גולדשמיד - בני ברק
RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מנזם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, כח" מ"ח תשמ"ב
ברוקלין, נ. י.

האברך יעקב שי

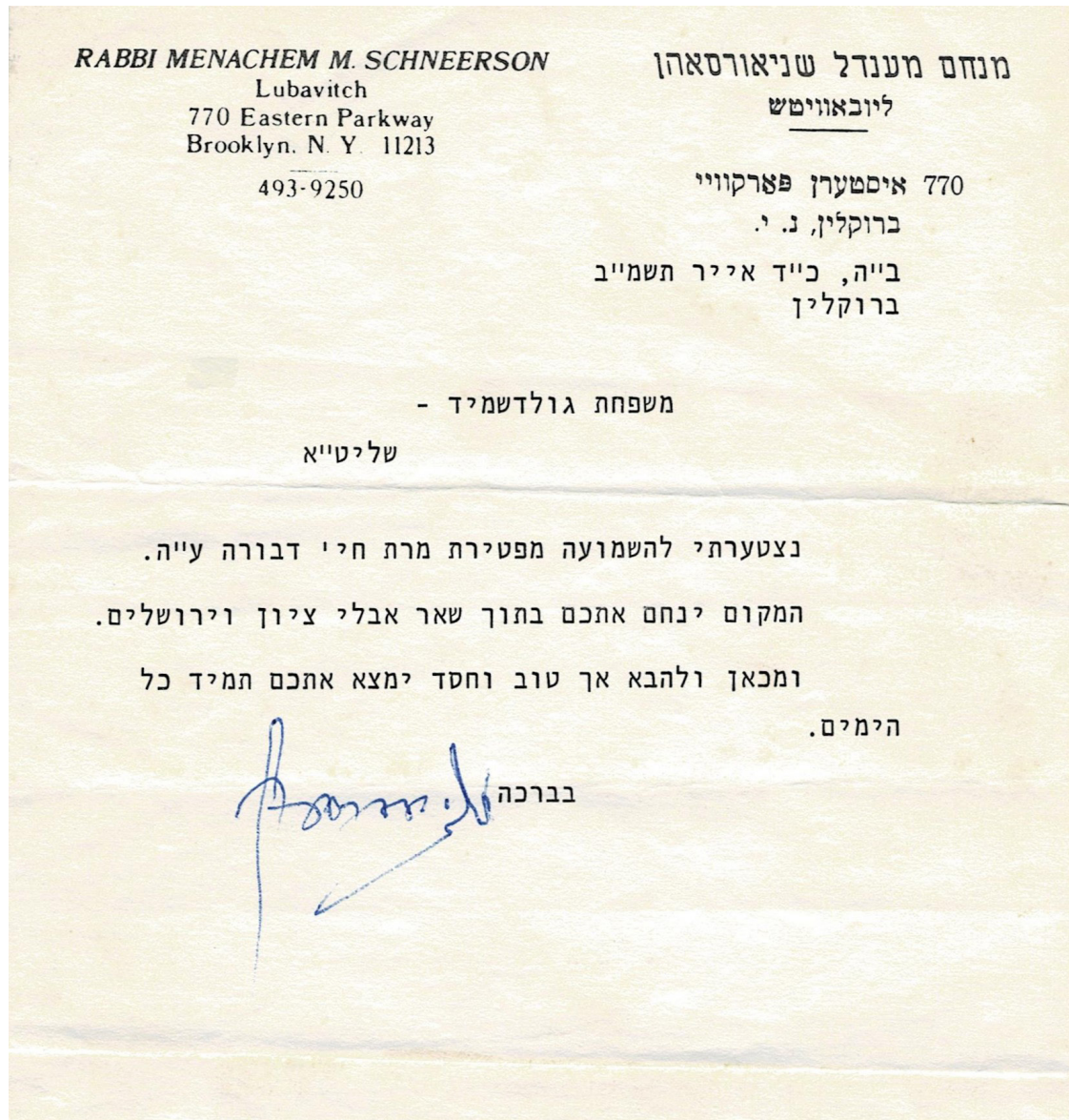
שלום וברכה!

במענה על ההודעה ע"ד הכנסו לגיל
מצות,

הנה יה"ר מהשי"ת אשר מבין שלש עשרה
למצות יגדל לבן חמש עשרה וכו' כפסק המשנה
(אבות פרק ה'), ויוסיף התמדה ושקינה בלימודו
בתורה, בתורת הצגלה וכך בתורת החסידות ויהדר
בקיום המצות. והשי"ת יצליחו להיות חסיד ירא
שמים ולמדן.

בברכה

מכתב ברכה נוסף מהרבי לרגל בר המצווה של אבי החתן

מכתב תנחומין מהרבי לאחר פטירת הסבתא-רבא של החתן, מרת חי' דבורה גולדשמיד ע"ה

מכתב ברכה מהרבי לרגל בת המצווה של אם החתן

אגרות קודש
למשפחת הכלה

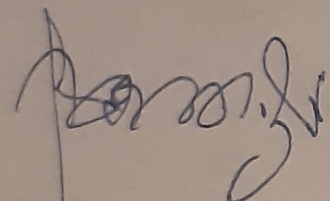
חן - ברוקלין
RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
Hyacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ.י.
ב"ה, ג' תמוז תשל"ב
ברוקלין, נ.י.

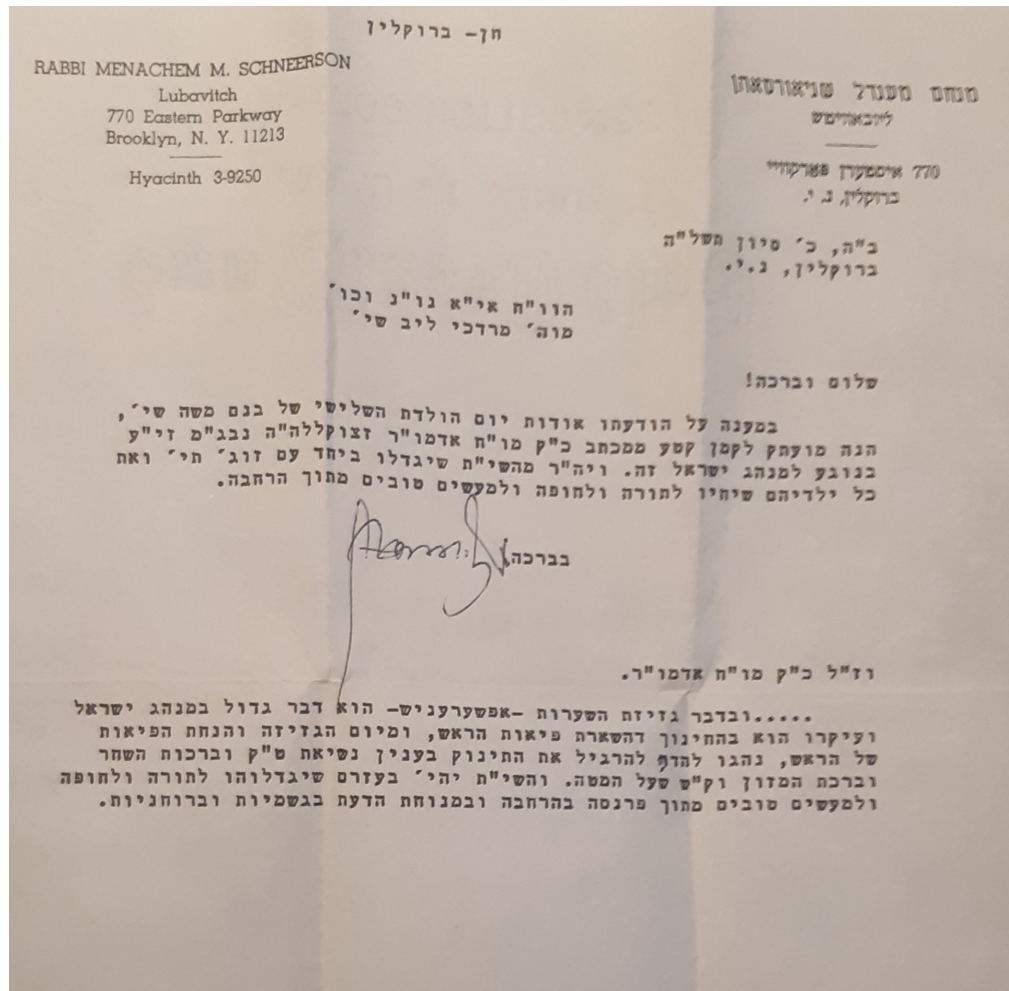
הו"ח אי"א נו"נ וכו'
מוה' מרדכי ליב שי'

שלום וברכה!
במענה על הודעתו אשר נולד להם בן
למזל טוב,
הנה יה"ר מהשי"ת שיכניסוהו לבריתו
של אברהם אבינו, וכשם שיכניסוהו לברית כן
יכניסוהו לתורה ולחופה ולמעשים טובים, ויגדלו
ביחד עם זוג' תי' ואת כל ילדיהם שיחיו מתוך
הרחבה.

בברכת מזל טוב

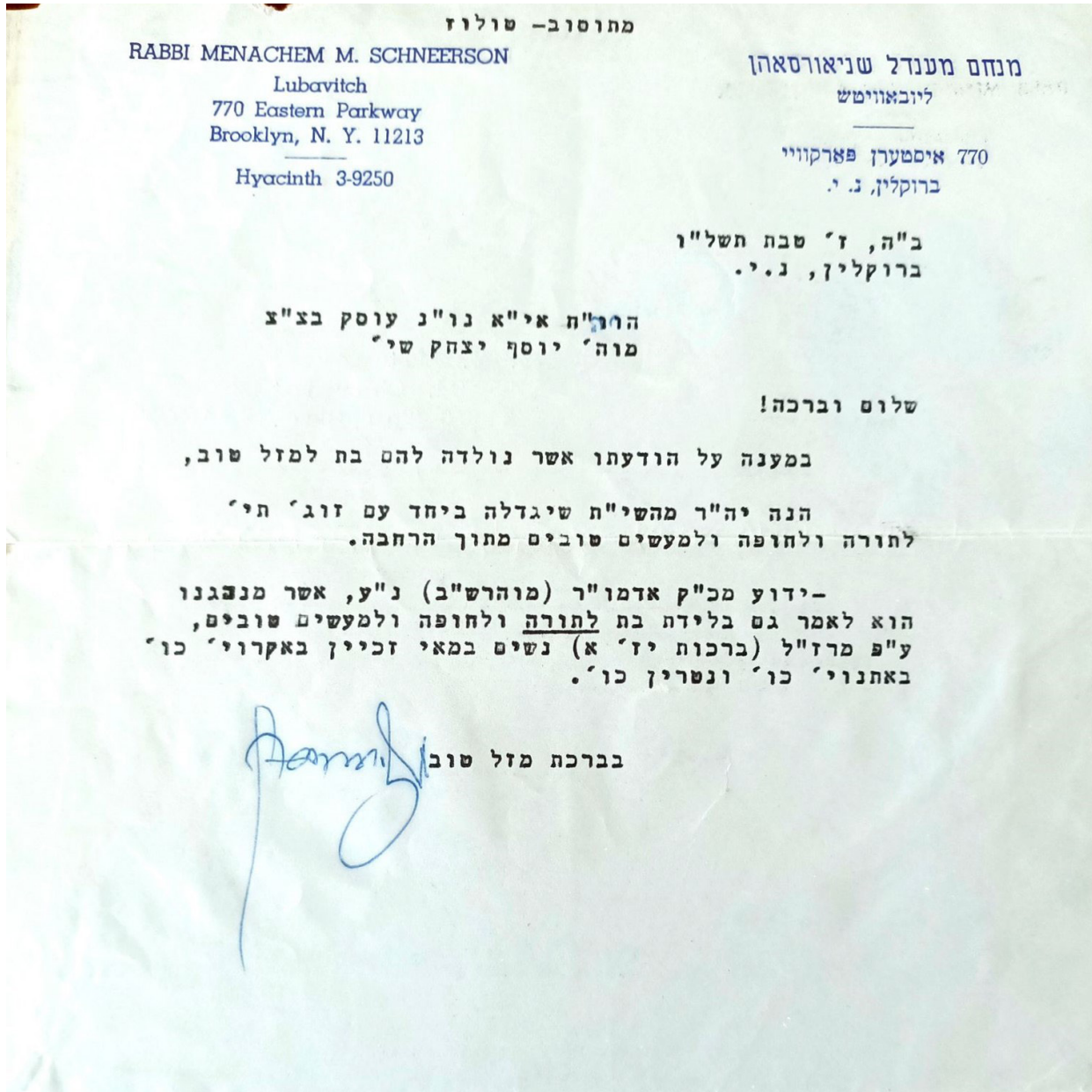
מכתב ברכה מהרבי לזקני הכלה משפחת חן, לרגל לידת אבי הכלה

מכתב ברכה מהרבי לזקני הכלה משפחת חן, לרגל ה"אפשרעניש" של אבי הכלה

מכתב ברכה מהרבי לזקני הכלה משפחת מטוסוב, בקשר להודעה אודות ההריון עם אם הכלה

מכתב ברכה מהרבי לזקני הכלה משפחת מטוסוב, לרגל לידת אם הכלה

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, אדר"ח אד"ש תשמ"א
ברוקלין

הרה"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ
כו' מו"ה יוסף יצחק שי'

שלום וברכה!

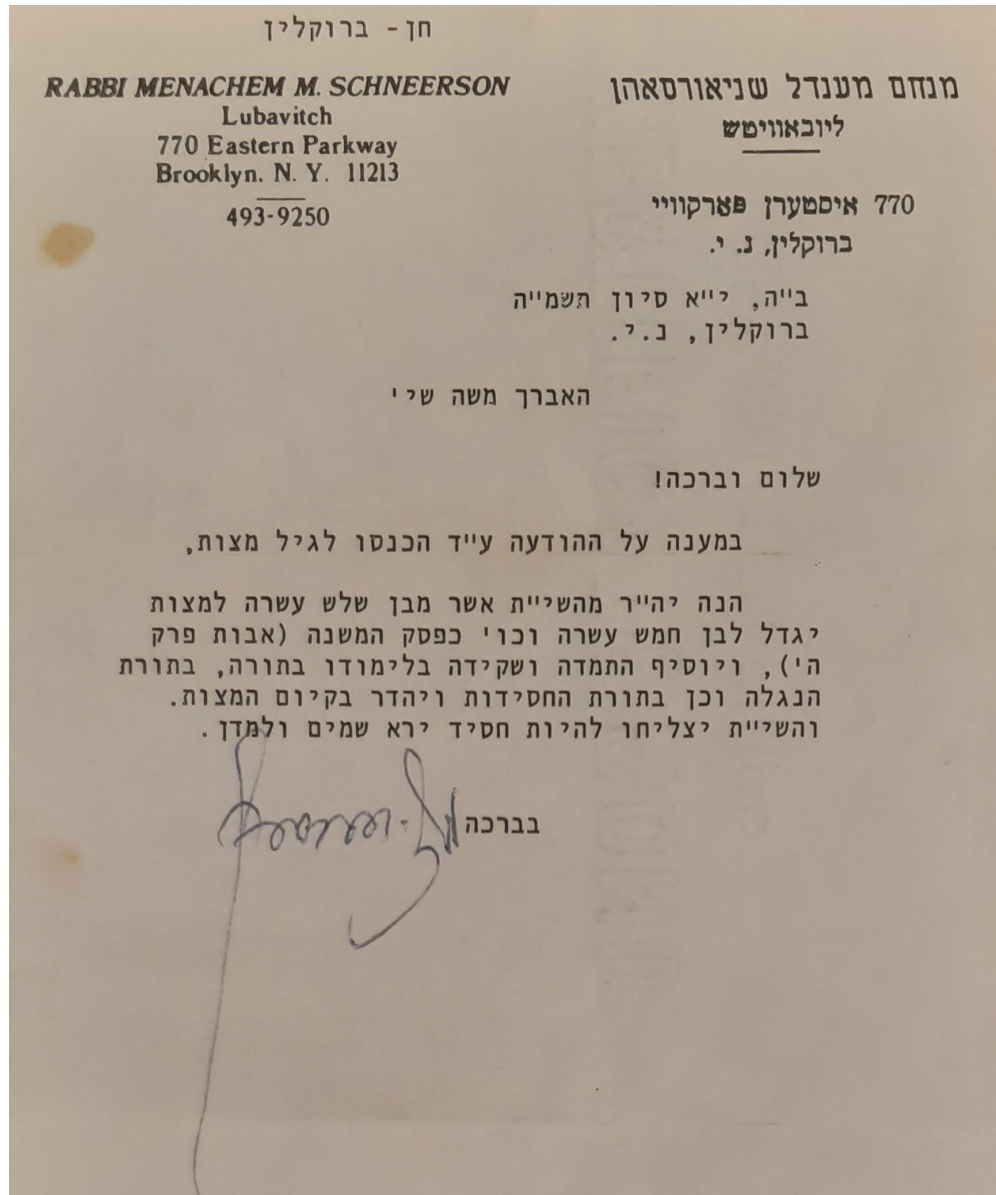
מאשר הנני קבלת הפ"נ מיום כ"ו אדר"ט
ודבר בעתו -

בסמיכות דסק"מ החודש בו ליהודים
היתה אורה ושמחה וששון ויקר - כפשוטו,
וככל דחז"ל בזה - כן תהי' לנו.

הפ"נ שבמכ' יקרא בעת רצון על הציון
הק'.

בברכה
אברהם
אברהם

מכתב מהרבי לרב יוסף יצחק מטוסוב.
בשולי האגרת הוסיף הרבי בכתי"ק "להצלחה ולבשורות טובות"

מכתב ברכה מהרבי לרגל בר המצווה של אבי הכלה

מטוסוב- טולוז

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.
בי"ה, ד' טבת תשמ"ח
ברוקלין, נ. י.

נחמה דינה ת"י

ברכה ושלוש

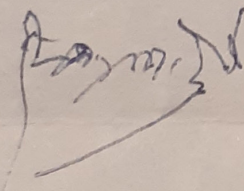
במענה למכתבה, בו כותבת אשר הגיעה לגיל
שנים עשרה שנה, היא עונת בת מצוה,

הנה יהי רצון שתקבל עליך עול מלכות שמים
ועול מצות בלבב שלם, והשם יתברך יצליחך בלימודך
ובהנהגה ותגדלי להיות ראוי לשם בת הב"ד, מתאימה
לרצון נשיאינו הקדושים זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע,

ותשפיע גם על החבירות ת"י שלך בזה, בדבור
ועוד יותר - על ידי היותך דוגמא חי של בת ישראל
המחונכת בדרכי החסידות.

וזה יביא לך אושר רוחני וגשמי.

בברכה

מכתב ברכה מהרבי לרגל בת המצווה של אם הכלה

השליחות
בטוֹלוֹז

דברים שסיפר הרה"ח ר' יוסף יצחק מטוסוב שי', השליח בטולוז וסב הכלה תחי'

פורסם ב"דער חסידישער דערהער" גיליון 84 (מנחם אב תשע"ט) באנגלית,
ומובא כאן בתרגום ללה"ק

הייתה לי הזכות לגדול בשליחות במרוקו. אבי הרב שלמה מטוסוב ז"ל היה אחד השלוחים הראשונים שנשלחו על ידי הרבי אחרי ההסתלקות של הרבי הקודם.

כחור, למדתי בברינואה. בתקופתי שם, זכיתי להיות מאד מעורב בפעילות של הפצת המעיינות בפאריז והערים שסביבה. אחרי שהייתי כמה שנים בברינואה, המשפיע הרב ניסן נמנוב התיר לי ולחבריי לעבור לישיבה ב-770, אבל כשהגענו לניו יורק, הרבי שלח אותנו בחזרה לברינואה כשלוחים, כי הרבי רצה שנישאר בצרפת להגביר את הפעילות בהפצה שם.

לפני יציאתנו לשליחות בצרפת, זכיתי להכנס ליחידות מיוחדת של "התלמידים השלוחים" לצרפת וקנדה בב' דר"ח מרחשון תש"ל. תוכן היחידות נדפס בלקוטי שיחות חלק י"ד עמוד 325 ואילך.

אחרי שנה ב-770, בקיץ תשל"ג, התחתנתי עם זוגתי מרת אסתר, בתו של הרב חיים הלל אזימוב ואחותו של הרב שמואל אזימוב, השליח של הרבי בפאריז.

במהלך השנים הראשונות בפאריז, הרב אזימוב בנה את העבודה של חב"ד בהצלחה רבה, "למעלה מן המשוער", ובהתבסס על ההוראות של הרבי, רבים מבעלי התשובה שלו נהיו שלוחים בעצמם.

את השנה הראשונה אחרי החתונה שלנו עשינו בקראון הייטס, שם למדתי בכולל. באותו הזמן, שמענו שמועה שהרבי רוצה לשלוח עוד שלוחים לערים אחרות בצרפת ולבסס את הפעילות החב"דית שם.

כשהזמן שלי בכולל עמד להסתיים (בקיץ תשל"ד), כתבתי לרבי שאני מאד רוצה להיות שליח של הרבי. בהתבסס על היכולות שלי והעבודה שעשיתי בעבר, הזכרתי שצרפת יכולה להיות אפשרות. צירפתי גם את ההצעות שקבלתי לשליחות במדינות אחרות, ושאלתי את הרבי האם להתעניין באחת הערים בצרפת.

הרבי ענה:

דין קדימה לצרפת וידבר עדי"ז עם הרבא"ג.

כלומר, צרפת היא בעדיפות ראשונה. ועלי לדבר עם הרב בנימין אליהו גורודצקי.

הרב בנימין גורודצקי נתמנה על ידי הרבי הקודם לעמוד בראש ה'לשכה', להיות המפקח של הפעילות החב"דית באירופה, אסיה וצפון אפריקה.

בתחילה, הרב גורודצקי אמר לי שהוא עדיין לא מוכן לשלוח שלוחים לערים נוספות בצרפת. הרבי המשיך להפנות אותי אליו כמה פעמים במשך החדשים הבאים, אבל הרב גורודצקי המשיך לדחות אותי.

כתבתי על כך לרבי והצעתי שאני יכול לנסוע בתור שליח "לאחת הערים בצרפת", ויש לי הצעות שה"קונסיטואר" יעסיק אותי. ה"קונסיטואר" הוא כמו ועד הקהילות היהודיות ומוכר על ידי הממשלה. זה נוסד במקור על ידי נפוליון, לארגן את יהדות צרפת, ויתכן שה"קונסיטואר" בעיר שבה אגור יסכים לי משכורת כי אני אתרום לקהילה באמצעות הפעילות שלי עם הנוער.

הרבי הקיף בעיגול את המילים "לאחת הערים בצרפת" וכתב שוב:

ידבר בכ"ז עם הרבא"ג שי'.

אחר כך הרבי הקיף את ההצעה שלי וכתב:

לקבל משרה מהקאנסיטואר מהו האויפטו?

מאוחר יותר הרבי נתן לי הוראות ברורות איך לעבוד עם הקהילה, אבל כאן הרבי אמר לי שזה לא מתקבל על הדעת לעבוד רשמית בתור שכיר שלהם, אם יש אפשרות לנסוע כשליח.

בשלב מסוים, הרב גורודצקי הציע לי לארגן עבורי שליחות בטהרן. טהרן היתה מקום נפלא ליהודים לפני המהפכה האיסלמית שפרצה ב-1979.

כתבתי את הסברא הזו לרבי והרבי ענה לי:

להתעניין ע"ד טהרן או צרפת.

הרב גורודצקי נתן לי מכתב מהקהילה בטהרן המבקשת ממני קורות חיים והרבה מידע עלי. הייתי צריך לפרט את כל המידע, לשלוח את זה לג'וינט בפריז והם יעבירו את זה לקהילה בטהרן.

הרב בנימין קליין הציע שאכניס את המכתב אל הרבי, עשיתי כפי שהוא אמר ובקשתי את הברכה של הרבי. הרבי ענה:

לפנות עוה"פ להרבא"ג.

בהמשך, כתבתי לרבי, בי"ז כסלו תשל"ג, את הדברים הבאים:

לכ"ק אדמו"ר שליט"א

בהמשך למענה כ"ק אדמו"ר שליט"א לי ביום ה' לדבר אודות טהרן עוד הפעם עם הרבא"ג שי' - דיברתי אתו, ואמר לי שלפי דעתו - מכיוון שכ"ק אדמו"ר שליט"א שולח אליו - הוא חושב ואומר את זה בדרך אפשר - שצריכים להפסיק בהתעניינות ע"ד טהרן מב' טעמים: א) כי זה ימשך הרבה זמן עד להבירור, ב) ואולי אז יהיה הבירור לפועל לשלילה.

ועל פי הנ"ל הנני לשאול חו"ד הק' של כ"ק אדמו"ר שליט"א - מה עלי לעשות?

כמענה על כך, הרבי הקיף בעיגול את המילים "שצריכים להפסיק בהתעניינות", וכתב בכת"ק:

הנ"ל, בכל אופן צריך לענות במכתב בנוסח עדן. ולפנות להרבא"ג אודות צרפת.

במהלך אותה תקופה הרב חזקוני הציע לי שליחות בפנמה ובוונצואלה. כתבתי לרבי, אבל לא קיבלתי תשובה גם למכתב הזה. בסוף שבט תשל"ה, בשיחה ארוכה עם הרב גורודצקי, הרבי אמר לו בצורה חדה וברורה שהגיע הזמן להרחיב את העבודה של ליובאוויטש ולהביא שלוחים גם לערים אחרות בצרפת. לאחר מכן הרב גורודצקי אמר לי שהרבי מדבר על חמש ערים (טלול, ליאון, מרסיי, ניס וגרנובול) והוא הציע כי מאחר שאנחנו מתכוונים להיכנס פנימה ליחידות, נפרט את הערים השונות ונבקש מהרבי לבחור.

היחידות שלנו, שהתקיימה באדר, זמן קצר לפני שנסענו לצרפת, היתה ארוכה יותר מעשרים דקות (!), משהו מאוד מיוחד בימים ההם, במיוחד לזוג צעיר.

הגשתי לרבי מכתב של חמישה עמודים בהם כתבתי שאלות על הערים, פרנסה ועוד. בין השאר, כתבתי שדיברתי על הכל עם הרב גורודצקי. הרבי לקח רגע ארוך לקרוא את המכתב שלי, הביט הלך וחזור על הדפים וסימן לעצמו דברים עם העיפרון שלו. לבסוף הרבי הרים את מבטו ואמר בחיוך רחב: כיון שאתה כותב שהתדברת (זיך צוזאמען גערעדט) עם הרב גורודצקי, תמשיך בהחלט לעשות כך בעתיד. לגבי פרנסה, הרבי אמר: כשתהיה בפאריז אצל המשפחה, תברר כמה אתה צריך כדי לחיות, תכתוב לכאן ולרב גורודצקי ונענה לך.

אחר כך הרבי התחיל לעבור על הערים שעליהן שאלתי. ראשית הרבי אמר לי שלא אעבור למרסל.

ואולם, הוא הוסיף:

במרסל יש יהודי בשם משה לחיאני, יהודי מיוחד, יהודי חם ואני מקבל ממנו מכתבים חמים. סע למרסל ותמסור לו ד"ש ממני.

כשהרבי אמר את שמו הנהנתי בראשי. "אתה מכיר אותו?", שאל הרבי.

"מהיכן אתה מכיר אותו?"

עניתי שאני מכיר אותו כילד במרוקו ואחר כך כשהייתי במרכז שליחות במרסל. הרבי חייך חיוך רחב.

"אם אתה מכיר אותו, זה רעיון טוב מאד ללכת לראות אותו, להביא לו ד"ש חם ולעודד אותו אודות פעולות פורים ופסח".

הרבי אמר שליאון היא לא רעיון טוב. מעניין, אך הרבי דילג על ניס.

"מה נשאר?", אמר הרבי, "גרנובול וטלול. מטלול אני מקבל מכתבים ונראה שזה מקום שאפשר וצריך לעשות בו עבודה. גרנובול היא גם אפשרות, אבל תבדוק מה קורה שם. תיסע לשני המקומות, ותכתוב את הרשמים שלך משני המקומות אליי ואל הרב גורודצקי".

הרבי סימן בידו לכיוון שלי, ואמר: "ותכתוב גם את דעתך".

הרבי בירך אותנו בהרבה ברכות להצלחה בשליחות, תוך הדגשה כמה פעמים שהעבודה שלנו תהיה בדרכי נועם ובדרכי שלום.

נסענו לצרפת, ביקרתי את משה לחיאני, הבאתי לו המון עידוד ואחר כך המשכתי לגרנובול ולטלול. כמו שהרבי הורה, אחרי הרבה התבוננות, כתבתי את הרשמים שלי לרבי עם המסקנה

שלנו שטולוז צריכה שליח באופן דחוף יותר.

ממש לפני פסח, קבלנו את תשובת הרבי:

ויהא נסיעתם לטולוז בשעה טובה ומוצלחת.

כמה חדשים אחרי שהגענו, וארגנו קייטנה "גן ישראל" עם למעלה ממאתיים ילדים וילדות, הרבי שלח מכתב מיוחד בתגובה למכתבים של הקהילה היהודית בטולוז, בו הודה להם על התמיכה שלהם בי וברעייתי (אגרת יא'תרעג, אגרות קודש חלק לא עמ' לא):

בי"ה. י"ד חשוון, ה'תשל"ו

ברוקלין נ.י.

לכבוד הנשיא הד"ר מ. גרינפוגל שי

והמזכיר הכללי מר מ. אמסלם שי

ביהכ"נ וקהלת טולוז יצ"ו

שלום וברכה!

מאשר אני קבלת מכתבם מה-32 לסעפטי, שנתקבל באיחור.

ות"ח על הבשורה הטובה מהפעולות המוצלחות של הרה"ח וו"ח אי"א בעל מדות ורב פעלים הרי"י מטוסוב וזוגתו, שיחיו, במחנם הט', ות"ח גם כן ובפרט בעד הסבר-פנים יפות שהראו להם, ובעד עזרתם לפעול ולעשות בהצלחה, אשר בעזרת ה' כבר הביאו פירות טובים בשטח החינוך ובעניני יהדות בכלל.

ולדכותיהו בודאי אין צורך להדגיש עד כמה גדול זכות הרבים, ביחד עם גודל האחריות לרבים. ואם בכל הזמנים והתקופות היתה הפצת היהדות צורך חיוני, על אחת כמה וכמה בתקופתנו, תקופה של טישטוש הערכים ומבוכה. הרי מובן כמה חיוני הוא להשריש אמונה חזקה והשקפת עולם חזקה בדור הצעיר. ומקרא מלא הוא "נר מצוה ותורה אור", שהתורה ומצותי מאירים דרך האדם בחיי היום-יום, הן בין אדם לחברו והן בין אדם למקום. וכבר נאמר בנוגע ליהודי הראשון (בפרשה דשבוע זה) "כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו ואת אחריו ושמרו דרך ה' לעשות צדקה ומשפט".

וגדול זכותם, בתוך כל חברי קהלתם שעושים בזה, ובודאי עוד יעשו יותר, שהרי תמיד יש מקום להוסיף בכל עניני טוב וקדושה תורה ומצותי. ויהי רצון שיעשו בכל האמור מתוך מנוחת הנפש ובשמחה ובטוב לבב.

בכבוד ובברכה להצלחה ולבשורות טובות

מ. שניאורסאהן

היתה לנו הזכות הגדולה מאד, בתחילת השליחות, לקבל מכתבים רבים והרבה מענות מהרבי וכן הוראות בשנים הבאות.

עם הברכות של הרבי, מוסדות חב"ד בטולוז ממשיכים להשפיע על אלפי יהודים והם לשם ולתפארת עם בית ספר, גני ילדים, מחנות קיץ, בתי חב"ד ויותר מעשרה שלוחים!

דברים שסיפרה מרת אסתר מטוסוב תחי', השליחה בטולוז וזקנתה של הכלה תחי', בעת "כינוס השלוחות העולמי" ה'תשפ"א

להביא אור וחמימות חסידית

כשהייתי צעירה, לפני שמלאו לי שמונה-עשרה שנה, נסעתי לרבי בפעם הראשונה. באותם ימים סיימתי את מסלול הלימודים בסמינר "בית רבקה" ביער שבצרפת, והייתי אמורה למצוא משרה בהוראה. במקביל, באותה תקופה עסקתי בהפצת יהדות בין גערות. זה היה בתקופה שאחי השליח הנודע הרב שמואל אזימוב ע"ה, פעל הרבה בין צעירים, רבים מהם סטודנטים, וכך קם ה'גרופ' המפורסם. ובד בבד, פעלתי בין הבנות, רבות מהן סטודנטיות.

כשנכנסתי ל'יחידות', באותו חודש תשרי, הרבי קרא את הפתק שלי ומיד אמר: את לא כותבת בנוגע לסמינר. בתחילה לא הבנתי את כוונת הרבי ועניתי, שכבר כתבתי שסיימתי את הלימודים בסמינר וכבר קבלתי תעודה. אך הרבי אמר – לא לזה הכוונה, כוונתי שאת צריכה ללמד בסמינר. תתקשרי מכאן (כלומר מניו יורק, לפני שאשוב לצרפת בסוף חודש תשרי) אל הרב שלאמע (מנהל הסמינר באותם ימים) ותאמרי לו שאת צריכה ללמד בסמינר.

לא ידעתי איך זה יהיה ומה וכמה עלי ללמד, אבל אם הרבי אמר, אז שמעתי וקיבלתי בלי לשאול שאלות. אלא שהרבי מצידו המשיך והסביר לי: כשתהיי מורה בסמינר, תהיה לך הזדמנות ללמד בכל הכיתות ואת תלמדי תלמידות שיבואו מכל העולם, והם יחזרו למקומות שמהם באו בכל העולם וביאו לשם את האור ואת החמימות החסידית (הרבי אמר "די חסידישע ליכטיקייט און די ווארעמקייט") שיקבלו בסמינר, וכך תהיה לזה השפעה על הכלל כולו בכל העולם כולו. והרבי המשיך: צריך שתעשי את זה לא בגלל ההוראה (הרבי אמר "ווייל מען הייסט"), אלא בשמחה ובטוב לבב.

ובאמת, כשחזרתי לפריז, התחלתי ללמד בסמינר כפי שהרבי הורה. וב"ה התלמידות שלי מאז הן היום סבתות לנכדים ומן הסתם גם לנינים.

אחרי שבוע שהתחלתי ללמד, היה לי את המתנה והסיפוק הכי גדול. קיבלתי מכתב מהרבי עם חתימת יד קודשו, כאשר הרבי הוסיף בכתב יד קודשו, "בברכת הצלחה רבה בעבודת הקודש חינוך על טהרת הקודש".

שיעורים לבנות בתקופת החופש

בתי גב' נחמה דינה חן שנמצאת אתנו בשליחות כאן בטולוז, סיפרה לי שקבלה הודעה ממישהי שבהיותה נערה היתה כאן (היום היא כבר אמא ב"ה והיא גרה בארץ ישראל), והיא כותבת לבתי

שכאשר ראתה בלוח את התאריך כ"ב שבט, היא נזכרה מיד שזה יום היארצייט של הרבנית מרת חי' מושקא ז"ל, וזה הזכיר לה את השיחות שהם למדו ביחד. אז אם אנחנו שואלים מה נשאר לה מהתקופה שהיתה קרובה לבית חב"ד, הנה התשובה – השיחות שהיא למדה. בענין זה יש לי סיפור מענין.

כאמור, כשהייתי צעירה התחלתי לעבוד עם בנות סטודנטיות בפריז. באירופה יש חופש של כשבועיים בתקופה של תחילת השנה האזרחית החדשה. בדרך כלל בימים האלה יש גם חופש ב"בית רבקה" והתלמידות לא נמצאות במוסד.

באחד הלילות באותה תקופה, הרב חזקוני ז"ל טלפן לבית הוריי בפריז ואמר לאבי הרב חיים הלל אזימוב ע"ה למסור לי שעלי לדבר עם הרב שלאמע, מנהל הסמינר בית רבקה, ולהציע לו לארגן בתקופת החופש שיעורים בסמינר עבור הבנות מה'גרופ' (גם הרבי היה קורא לקבוצות הצעירים שאחי קירב ה'גרופ', קבוצה, וכפי שאמרתי, בעוד שאחי קירב את הצעירים, אני עבדתי עם הצעירות), שחלק גדול מהן היו סטודנטיות באוניברסיטאות ובימים הללו היו בחופש. כל השנה היו שיעורים לבנות הללו בפריז בימי ראשון ועוד פעמיים בשבוע בערב, והרב חזקוני עורר בשם הרבי שצריך לנצל את החופשה בנוסף לשיעורים הקיימים, שיסעו ללמוד לכמה ימים בסמינר.

תחשבו רגע: שיחת הטלפון היתה עם מסר אלי, נערה בת עשרים, והתוכן הוא בקשה של הרבי למנהל מוסד שבעיצומו של חופש יפתח את הדלתות ויארגן תכנית לימודים לבנות סטודנטיות מתקרבות שהן עצמן בחופשה. הרב שלאמע יכול היה לתהות – למה הפניה לא הגיע אלי? הוא היה יכול לשאול – איך אמצא מורים ומורות באמצע החופש? ועוד הרבה תירוצים טובים להתחמק מביצוע ההוראה, אבל במקום להגיד תירוצים הוא נקט בגישה של 'לכתחילה אריבער'. ופשוט קיים את ההוראה בהידור.

אני זוכרת שבמשך שישה ימים, עם שבת באמצע, הרב שלאמע ואשתו ועוד מורות מהצוות ניהלו עבור הבנות הללו תכנית נפלאה של שיעורי תורה.

זו עוד דוגמה להמחשה עד כמה הרבי מייקר את נושא שיעורי התורה וכמה חשוב לנצל כל הזדמנות לכך. ואולי 'לכתחילה אריבער' כולל גם את זה שלפעמים צריך לארגן תוכניות ושיעורים גם לא לפי התכנית.

בוודאי שצריך לעבוד בצורה מסודרת והרבי בעצמו אמר וכתב הרבה פעמים שצריך שהכל יהיה מסודר ומתוכנן מראש, אבל גם אם כבר הכנו תוכנית לימודים ולוח חופשות לכל השנה, ברגע שמבחינים בהזדמנות להוסיף עוד תכנית ועוד שיעור, לא להימנע מלעשות את זה בנימוק שזה לא לפי התכנית אלא לקום ולעשות 'לכתחילה אריבער' מבלי לעשות חישובים האם זה כן לפי התכנית או לא, האם יש לי זמן או לא. אם מדובר בדברי תורה ובפעילות של קירוב יהודים ליהדות – קמים ועושים.

שיעור צריך להכין ולהזור עליו

סיפור נוסף של חויה אישית מהרבי - בדרך כלל לא סיפרתי על כך, אבל עכשיו זו תקופה שבה צריך לדעת ולפרסם את כל הדברים הללו.

לחודש תשרי תשל"ג, אחי הרב שמואל ע"ה לא בא בעצמו אל הרבי עם ה'גרופ' כפי שנהג שנים רבות אחרות, שהרי אז הסדר היה שהשלוחים לא הורשו להגיע אלא פעם בשנתיים בלבד, אבל אני כן נסעתי יחד עם הבנות של המתקרבות וכיון שאחי לא היה, כל הארגון של שהותם ב-770, בגשמיות וברוחניות, היה מוטל עלי. זו לא היתה משימה קלה מהרבה בחינות.

לא כאן המקום לפרט את כל מה שעברנו באותו תשרי. מה שכן חשוב לספר הוא שבין יום כיפור לסוכות נכנסתי ל'יחידות', ובאותה 'יחידות' הרבי שאל אותי האם סידרו שיעורי תורה עבור הבנות האורחות מה'גרופ', והרבי המשיך מיד ואמר – שאלתי וענו לי שהבנות לומדות, אבל ברצוני שילמדו ב"בית רבקה". מחר בבוקר תפני להנהלת "בית רבקה" ותבקשו שיסדרו שיעורים לתלמידות הללו בתוך "בית רבקה".

שוב: הרבי בחר שלא להעביר לי את ההוראה דרך המזכירות או בהוראה לבית רבקה אלא פשוט הטיל עלי לעשות והוסיף שזה צריך להיות מיידי – מחר בבוקר. ממש 'לכתחילה אריבער'.

בהמשך הרבי הוסיף וביטא את החשיבות שהוא מייחס לשיעורים ואמר שהבנות צריכות לדעת ששיעור צריך להכין ולחזור עליו, ואם לא עושים כך הרי זו ברכה לבטלה הרבי אמר "א שיעור גרייט מען צו און מען חזר'ט איבער, און אויב ניט – איז דאס א ברכה לבטלה".

עם בוקר פניתי לגב' חנה גורביץ מהנהלת "בית רבקה", וכבר באותו יום הבנות האורחות ישבו לשיעורים. בין מוסרי השיעורים היה המזכיר הרב גרונר שבאותם ימים היה מלמד ב"בית רבקה".

הדסים מהרבי למשתתפות ה'גרופ'

באותה 'יחידות' בין יום הכיפורים לסוכות תשל"ג, היה עוד דבר מיוחד:

הרבי אמר שאם זה אפשרי מצד הוויזה שיש לבנות, כדאי שהבנות ייסעו למונטריאול, לפעול בציבור הנשים, הבנות והילדים דוברי הצרפתית שם. הרבי הוסיף ופירט שהנסיעה תהיה באופן שזה לא יפריע לכך שבימי החג עצמו (הימים הראשונים של חג הסוכות) וימי שמיני עצרת ושמחת תורה, הבנות יהיו כאן ב-770. ואם כן, הנסיעה יכולה להיות בחול המועד.

הרבי סיים באמרו שאפנה לרב חזקוני לגבי ההוצאות וסידור כרטיסי הנסיעה, וסיים בברכה לשנה שמחה, "א פריילעכער יאר".

הרבי לא אמר לי טעם והסבר להוראה זו, אבל עד כמה שהבנתי הכוונה היתה להביא לציבור הספרדים דוברי הצרפתית במונטריאול את המסר שלימוד החסידות ודרכי החסידות שייכים לספרדים בדיוק כמו לאשכנזים.

עם צאתי מהיחידות הלכתי לרב חזקוני וסיפרתי לו על ההוראה של הרבי שהבנות ייסעו למונטריאול. גם הוא כמוכן לא שאל שום שאלות ולא אמר שמחר ישאל את הרבי מה ואיך לעשות, אלא עבר מיד למעשה בפועל, ואמר לי שאגש מיד – הכל היה באמצע הלילה, אחרי היחידות – למזכיר הרב בנימין קליין והוא יפנה אותי לסוכן נסיעות שיארגן את הכרטיסים.

הרב קליין רשם לי מיד מספר טלפון וכתובת של סוכנות נסיעות במנהטן. בעקבות דברי הרבי שזה יהיה בהתאם לוויזה של הבנות, הכנתי רשימה מסודרת של השמות, תאריכי הלידה והוויזה של הבנות, וקבעתי עם משרד הנסיעות לבוא אליו בבוקר של ערב חג הסוכות.

תשורה משמחת הנישואין גולדשמיד - חן

כאמור, אחי הרב שמואל ע"ה לא היה באותו תשרי, אבל אחותי רייזל שתחי' ובעלה השליח הרב לייבל רסקין ע"ה וילדיהם שיחיו כן היו אצל הרבי. בבוקר של ערב החג לקחתי את כל המסמכים ויצאתי ברכבת התחתית למשרד הנסיעות למנהטן. אני זוכרת שלקחתי אתי את שתי הבנות הגדולות של אחותי שהיו אז ילדות צעירות, כשאני אומרת לאחותי שהבנות יעשו קצת טיול ולה יהיה יותר קל לעסוק בהכנות לחג.

הנסיעה לא היתה קצרה וגם אחרי שסיימתי את הסידורים במשרד הנסיעות לא כל כך מיהרתי לחזור. וכך, כאשר חזרתי ויצאתי מתחנת הרכבת התחתית מול 770 כבר היתה שעת צהרים. והנה, ברגע שיצאתי מתחנת הרכבת לרחוב, קראו לי לבוא מיד ל-770. המזכיר הרב קליין עמד בחוץ ואמר לי – בואי מהר, הרבי מחכה לך. התרגשתי מאד ואמרתי – רגע, אגש לשטוף ידיים, אבל הרב קליין אמר – הרבי מחכה ומעכב את נסיעתו הביתה, אז תיכנסי מיד בלי שום הכנות ואני אשמור בינתיים על הילדות.

נכנסתי ל'גן עדן העליון'. הרבי עמד ליד השולחן ועל אחד הכסאות היה שק ניילון גדול מלא הדסים והרבי אמר לי – קחי את זה, תתני הדס אחד לכל אחת מהבנות בקבוצה, וממה שישאר תקחי לפריז ותתני לאלה שיש להם שייכות עם ה'גרופ'.

והרבי המשיך: יכולים להשתמש בזה לבשמים או כסגולה לרפואה שלימה. ואמר עוד שקודם לכן נתן ארבעה מינים לזוכה בגורל של ה'גרופ', והבנות יברכו על הלולב הזה, כי הבחורים עושים רק נענועים.

וכשכבר הייתי ממש ביציאה מהחדר, הרבי אמר לי: "זאסלט אויף זיך ניט פארגעסן" (ואל תשכחי על עצמך), כלומר שאקח גם הדס אחד לעצמי...

תראו עד כמה הרבי מייקר כל נערה יהודייה - אחרי חלוקת הד' מינים לחשובי העדה כנהוג, הרבי לא סיים את הענין והמתין עד שאשוב ל-770, כדי שגם בנות ה'גרופ' יקבלו הדסים...

"ילד מסתכל על אבא שלו"

לפני כחמישים וחמש שנה, עוד לפני נישואיי, נסעתי פעם בחופשת הקיץ להיות מורה-מדריכה במחנה קיץ לבנות שהקימו וניהלו השלוחים למילאנו, הרב גרשון מענדל ע"ה ותבדל"ח הרבנית מרת בתי' גרליק. במחנה היתה גם קבוצה של בנות מפייטסבורג, שם אחותה של הרבנית גרליק היתה מנהלת בית הספר, ובקשו ממני לבוא ללמוד עם הבנות ולחזק אצלן את החסידות ואת נקודת ההתקשרות לרבי.

באותם ימים אחותי הרבנית רייזל - תבדל"ח ט - ובעלה הרב החסיד ר' לייבל רסקין ע"ה כבר היו בשליחות בקזבלנקה, ויצא שפעם דברתי עם הרב גרליק על נושא חינוך הילדים של השלוחים במקומות כאלה כמו מילאנו שבאיטליה וקזבלנקה שבמרוקו, ושאלתי בדאגה: מה עושים? איך מחנכים ילדים חסידיים בסביבה כזאת?

ומיותר לציין שבימים ההם לא היה 'בית ספר נט' ובכלל לא היו בעולם סרטי וידאו.

אבל הרב גרליק ענה לי ברוגע ובביטחון: ילד מסתכל על אבא שלו.

מאז עברו יותר מחמישים שנה, כאמור, אבל העיקרון נכון. גם היום, כשיש הרבה אמצעים איך ללמד את הילדים בכל פינות העולם, עיקר החינוך הוא הדוגמה החיה שההורים נותנים. הורים

שלוחים צריכים להיות דוגמה של חיות, אומץ ורצון ללכת בדרך הזו של חיים של שליחות. אם האבא והאימא הם חסידים מקושרים לרבי ומסורים לעבודת השליחות, בעזרת ה' גם הילדים יהיו כאלה.

ב"ה זכינו, שכל ילדינו פועלים בשליחות הרבי, ואפילו עוד יותר ממה שאנחנו יכולים לפעול.

פניני רבי

נצחיות השפעות החתונה

א. בקובץ ה"ליקוטי שיחות" השבועי שהופיע לקראת שבת קודש פרשת יתרו תשמ"ח, הופיע בעמוד האחרון ההוספה הבאה:

"ז"ע הגיע לידינו ביכל כתב יד מעתיק הכולל דרושי ומאמרי כ"ק אדמו"ר האמצעי, ולתועלת הרבים מועתק הרשום שם (דף פו, ב):

הטעם שמעמידין החתן תחת החופה ביום חתונתו, כי החופה הוא בחי' מקיף, וכל מה שיעסוק בעבודת ה' עד ימי חייו נמשך לו ממקיף בעת הזאת, ולכן צריך לקשר מחשבתו בה' או, שע"י כן ימשיך ממקיף או כו', וד"ל. תקע"ח".

וראה זה פלא, אשר בשבוע שלאחר מכן, ביום רביעי פרשת משפטים, הסתלקה אשת נעורים של רבינו, הרבנית הצדקנית מרת חי' מושקא ע"ה ז"ל.

שלילת "ששה חדשים בשמן המור"

ב. משפחה מחסידי פולין שהתגוררה בניו יורק, אחד מבניהם התקרב לחסידות חב"ד בבחורות, למד ב"בית חיינו", והפך לחסיד מן המניין. בהגיעו לפרקו הוא השתדך עב"ג.

קודם לכן השתדכה גם אחותו, וכיוון שבקרב אותו חוג היה נהוג שבין השידוך ובין החתונה יש פרק זמן של כשנה לערך, נקבעה חתונתו של האח לאחר חתונת האחות, כך שגם חתונת האח הייתה אמורה להתקיים כעבור כשנה מעת בואו בקשרי השידוכין.

באותו עת נכנס הבחור החתן אל הרבי ל"יחידות", ובמענה לשאלת הרבי מתי אמורה להתקיים חתונתו, השיב החתן שטרם נקבע מועד, אולם החתונה תיערך בעוד כשנה, תוך שהוא מסביר לרבי את הרקע לדברים, ואשר לא מקובל אצלכם "לעקוף" את השמחה הראשונה.

אולם הרבי לא הסכים לכך, וביקש מחתן לפעול שאחותו הכלה וחתנה ייכנסו ל"יחידות", וברצונו לשוחח עמם בנושא. האח הצליח לפעול זאת, וכעבור משך זמן הגיעה אחותו עם חתנה ל"יחידות".

במהלך הדברים ביקש הרבי לשכנעם לקצר משמעותית את הזמן שבין השידוך והחתונה, אולם הם עמדו על כך שבחוג שלהם מקובל שיש פרק זמן ארוך בין השידוך והחתונה, וזאת בין היתר כדי להתארגן באופן המתאים לכל צרכי החתונה.

הרבי לא קיבל את דבריהם ואמר להם: בעבר אכן היה מקובל אשר "ששה חדשים בשמן המור, וששה חדשים בבשמים", והקניות וההתארגנות לחתונה אכן דרשו פרק זמן ארוך; אולם כיום, ציין הרבי, יש בניו יורק את חנות הכלבו "מייסיס" הידועה, שם ניתן להיכנס ביום אחד ולרכוש את כל צרכי הבית, ואין שום סיבה לדחות את החתונה זמן רב.

משאמרו החתן והכלה לרבי כי קשה עליהם לשנות את המקובל בחוג החסידות ובמשפחתם, הציע הרבי, אשר הם יקבעו מועד לחתונתם כראות עיניהם, ולאחר קביעת המועד שלהם, יקבע האח החתן החב"דניק את מועד חתונתו – לתקופה מוקדמת יותר, וכך לא ייחשב הדבר כאילו האח עוקף את אחותו, שכן מועד החתונה של האחות נקבע קודם...

וכך אכן הם עשו, והאח החב"דניק התחתן קודם לאחותו, בפרק זמן קצר מהשידוך לחתונה, כרצון הרבי.

עשרות שנים של נחת

ג. הרה"ח ר' אברהם יצחק וזוגתו מרת רבקה ששונקין שיחיו השתדכו, לאחר היכרות של פגישות ביניהם שנערכו בארץ הקודש בקיץ שנת תשכ"א. בהיותם באה"ק טרם בא השידוך לפועל, ולאחר מכן, כאשר מרת ששונקין חזרה אל משפחת הוריה, משפחת השליח הרב שלום פויזנר מפייטסבורג, היא הייתה ב'יחידות', וב'יחידות' הרבי אישר את הצעת השידוך. הרבי גם אמר לה, אשר עליהם לקבוע את תאריך החתונה למועד בו הדבר לא יפריע לסדרי הלימודים שלו ושלה.

השידוך יצא לפועל אפוא, כאשר החתן בארץ הקודש והכלה בארצות הברית. את שנת תשכ"ב עשתה מרת ששונקין, אז פויזנר, בשליחות במילאנו שבאיטליה, כמסייעת לפעילות אחותה מרת בתי' תחי' ולהבל"ח בעלה הרב גרשון מענדל ז"ל גרליק.

כיוון שהכלה לא ראתה את החתן עוד מלפני סגירת השידוך, כתבה מרת ששונקין לרבי בתחילת החורף, אשר היות והיא נמצאת במילאנו, בקירבה יחסית לארץ הקודש, והחתונה תתקיים רק עוד זמן רב בחודש תמוז, כהוראת הרבי שלא להפריע ללימודים, הרי שהיא מבקשת את הסכמת הרבי לנסוע לארץ הקודש ולפגוש את החתן, כך שבימי החנוכה יוכלו לקיים את מסיבת הווארט וכו'.

באגרת קודש (באנגלית) הרבי ענה לה אשר הדבר לא רצוי, ויש להימנע מכך. בהמשך הדברים הרבי מבטיח לה אשר היא תזכה לחיות עשרות עשרות שנים יחד עם בעלה, ולרוות מצאצאיהם רוב נחת חסידי.

לפועל יצא, שמרת ששונקין לא ראתה את חתנה כשנה לערך, מעת הפגישות לפני השידוכין, ועד יום נישואיהם.

כל הזכויות שמורות

ד. בי"ד כסלו תשי"ד, במלאת חצי יובל לנישואי הרבי והרבנית, ישבו חסידים ב-770 והתוועדו, ובראשם הרה"ח ר' בן ציון שמטוב.

במשך הזמן, פרש אחד המתוועדים והלך לביתו, ובדרכו עבר ברחוב קינגסטון. בפנינת רחוב פרוזידנט הוא פגש ברבנית הצדקנית מרת חנה ע"ה, שהתגוררה במקום, והחסיד שהיה מקורב לבית רבי, סיפר לרבנית כי ב-770 מתוועדים כעת לרגל היום, בראשות הרב שמטוב, והרבנית נהנתה לשמע הדברים.

בינתיים, ב-770 ניגש אחד המסובים, הרב פנחס אלטהויז, לחדרו של הרבי, ודרש שכר שדכנות בשם דודו שדכן בית רבי הרב אליהו חיים אלטהויז, שהרבי יתוועד לרגל היום. ואכן הרבי התוועד משך זמן.

בסיום ההתוועדות הלך הרבי לביתו, כאשר בדרכו עבר דרך בית אמו. כשהרבי פגש באמו, אמרה לו הרבנית בשמחה, שמעתי שר' בענטשע התוועד לרגל היום... השיב לה הרבי: אני התוועדתי והרב שמטוב מקבל את הקרעדיט?...

כשעוסקים בשידוכין במרץ – הקב"ה עוזר

ה. ב'יחידות' שהיתה להרה"ח ר' שלמה ווישצקי ז"ל מכפר חב"ד, לרגל יום הולדתו, הנה כנהוג בימים ההם, הוא הזכיר בפתק שהגיש לרבי כי יש לו התלבטות מה לעשות בחודשי הקיץ הקרובים לבוא (כמדומה שהשאלה היתה האם להדריך בקעמפ שיש בו מיוצאי רוסיה).

באותה שעה הוא היה כבר בחור מבוגר יחסית, וכשהרבי הגיע לענין זה בפתק, הרים הרבי את עיניו הק', הביט בו ושאל: און וואס איז וועגן א שידוך?

כיון שבאותה שעה לא היתה הצעה רצינית על הפרק, ר' שלמה לא ענה על השאלה.

והרבי המשיך ושאל: ס'איז ניטא קיין הצעות? ור' שלמה לא ענה.

והרבי המשיך: דאס הייסט אז ס'איז דא הצעות, אבער ניט הצעות מתאימות? ור' שלמה הנהג.

והרבי המשיך ואמר: אין א שידוך דארף מען טאן, און טאן במרץ, און אז מ'טוט - העלפט דער אויבערשטער. [=בענייני שידוכין צריכים לפעול, ולפעול במרץ, וכאשר פועלים - הקב"ה עוזר].

ובירכו ואחר כך אמר: ובנוגע לימי הקיץ, יבחר בדבר זה שכנראה על ידו יתקרב ענין השידוך. וכך הוה.

הקב"ה יסתדר

ו. הגב' הדסה לוי מניו יורק דאגה אודות שידוך לבנה המבוגר. בהיותה ביחידות בעניין זה, הרבי אמר לה, "דער אויבערשטער האט געפראוועט גרעסערע ניסים פון דעם" ... [=הקב"ה כבר פעל ניסים גדולים מאלו]

ואכן, לאחר זמן קצר בנה בא בקשרי השידוכין.

לאחר תקופה קצרה, הגיע אחיה הר' זלמן מרדכי ריבקיין, ואף הוא בהיותו ב'יחידות', ביקש מהרבי ברכה לשידוך עבור בתו הבוגרת.

הרבי אמר לו, "מ'דארף זאגן א פאר קאפיטלאך תהילים, און נעמען א שדכן בר פועל".

ואכן, הוא פעל כהוראת הרבי, ובתו השתדכה תוך תקופה קצרה.

אבי יתומים

ז. בראשית שנות ה'תש"ל, בת ממשפחה מקורבת לחב"ד, שהייתה ל"ע יתומה, נפגשה לקראת שידוך עם בחור חב"די מקראון הייטס, ממשפחה מיוחסת.

הדברים היו נראים תחילה שמתקדמים לקראת שידוך, אולם לאחר הפגישות וכו', הבחור החליט ברגע האחרון שההצעה אינה מתאימה עבורו, והוא הודיע שאינו מעוניין לסגור שידוך זה. מובן שהדבר גרם לאותה נערה יתומה עגמת נפש רבה.

כעבור זמן לא רב, הציעו לבחור זה הצעות שידוכין נוספות. הוא כתב לרבי בשאלתו באיזה הצעה להתקדם, אולם הרבי לא הגיב. כעבור ימים אחדים הוא כתב לרבי פעם נוספת, וגם הפעם הרבי לא הגיב על מכתבו.

משעבר זמן והוא לא נענה, הוא ביקש מסכו, שהיה מקורב לבית רבי, לברר אצל הרבי מדוע הרבי אינו משיב על הצעות השידוכין שלו.

הסבא שאל בכך את הרבי, והרבי ענה, אשר ידוע לו שבכתובת זו וזו, והרבי ציין את כתובתה של הנערה עמה נפגש נכדו, גרה נערה שלא השתדכה...
רק כעבור שנה ומחצה, כאשר אותה נערה באה לבסוף בקשרי השידוכין, איפשר הרבי לאותו בחור להתקדם בשידוכין!...

מדוע פסקו השידוכין

ח. הרה"ח הרב משה שי' קוטלרסקי, סגן יו"ר ה"מרכז לענייני חנוך", כאשר כבר עסק בפעילות המל"ח, הנה בתקופה מסויימת הוא שלח ידו גם בענייני שידוכין. בסייעתא דשמיא הוא ראה הצלחה בפעולות אלו, ועלה בידו לסדר באותה תקופה כמה וכמה שידוכים.
אולם בשלב מסוים אירע שמספר שידוכים שעסק בהם לא עלו בידי, וכך הוא עזב את העיסוק בנושא זה. היה זה בעיניו לפלא, שלאחר שהביא לפועל בהצלחה ובאופן טוב מספר שידוכים – העסק 'נתקע' ללא הסבר מתקבל על הדעת.
שנים לאחר מכן התברר לו פשר הדבר:

אחד מקרוביו של הרב קוטלרסקי היה ב'יחידות' אצל הרבי, והרבי שאל אותו מה בתוכניתו לפעול בנוגע לשידוך אחד מצאצאיו שעמד אז על הפרק. קרוב המשפחה ענה לרבי, שבדעתו לפנות בקרוב אל הרב קוטלרסקי, העוסק בשידוכין, שיטפל בשידוך משפחתי זה.
כשהרבי שמע זאת, הוא פרש את ידיו ואמר בתמיהה: האם לר' משה יש אפשרות לעסוק גם בענייני שידוכין?

כאשר הרב קוטלרסקי חישב את התקופה בה היה אותו קרוב ב'יחידות', התברר לו שבדיוק באותה העת הוא פסק מלראות הצלחה בעסקי השידוכין...

יותר מדאגת אב לבניו

ט. הרה"ח הרב אפרים פיקרסקי, התחתן בשנת תשכ"ז, עם רעייתו, בתו של הנגיד הר' שמואל אייזיק פופאק ז"ל. לפני החתונה, הוא נכנס ליחידות ביחד עם כלתו. כנהוג, הם מסרו לרבי פתק בו כתבו אודות ההכנות לחתונה וכו'. בין הדברים הם כתבו, אשר לאחר חיפוש מתאים, הם מתכווננים לשכור דירה קטנה בקרן הרחובות לעפערטס פינת קינגסטון, בקומת הכניסה של הבניין.
כאשר הרבי הגיע לפסקה זו במכתבם, שאל הרבי, אתם כותבים שהדירה היא בקומת הכניסה, האם לבניין יש גדר?

והוסיף הרבי ואמר בנימה של עובדה, הרי כיוון שהדירה ממוקמת בכיוון זה, יוצא שבמשך רוב שעות היום לא ייכנס אור שמש אל הדירה...

החתן והכלה הבינו, שלמרות שהרבי לא אמר במפורש שהדירה אינה מתאימה, הרי מהשאלה ומהקביעה של הרבי אין דעתו נוחה שהם ישכרו דירה זו.

הם חיפשו אפוא דירה אחרת, ומצאו דירה יקרה יותר, בבניין דירות בקרן הרחובות ברוקלין ופרזידנט, בקומה השנייה. הם כתבו על כך לרבי, והרבי הביע את הסכמתו לדירה זו.

כאשר הם נכנסו לדירה זו, התברר כי היה בכך 'רווח' נוסף: מעת לעת בסעודות ליל שבת, היו

מתארחים בביתם בחורים, והיו מתוועדים ומנגנים כו'. כאשר הרבי היה הולך בדרכו מ-770 לביתו בלילות שבת, הוא היה פונה כדרכו שמאלה בקרן הרחובות איסטערן פארקווי וברוקלין, הולך ישר עד פינת הרחובות יוניון וברוקלין, אז היה באופן קבוע חוצה באלכסון את הרחוב בין יוניון ופרזידנט, חוצה שוב את רחוב פרזידנט באלכסון, וממשיך לביתו בבית מספר 1304 ברחוב זה.

ואירע מספר פעמים, שכאשר הרבי היה מגיע לקרן הרחובות ברוקלין ופרזידנט בליל שבת, והיה שומע את קולות הניגונים הבוקעים מביתם של משפחת פיקרסקי, היה נעצר לרגעים אחדים ומאזין לקולות השירה.

[והוסיף באוזני הרב פיקרסקי: בעיני ובעיני כלתי הדירה מצאה חן; הורי ראו את הדירה ומצא חן בעיניהם, וכן גם חמי וחמותי, אבל בעיני הרבי הדירה לא התאימה עבורנו; מי הוא אפוא שדואג לנו יותר מכל?...]

חתונה – דווקא ביום היארצייט

י. אחת מחתונות צאצאיו של הרה"ח לימא שי' מינקוביץ' מקראון הייסט, היתה אמורה להתקיים ביום היארצייט של אחד הסבים. לכן הדפיסו בהזמנות שהחופה תיערך אחרי צאת הכוכבים, בכדי שהאב יוכל להשתתף בשמחת החתונה ללא ספקות.

כשהחתן והכלה נכנסו אל הרבי ל'יחידות' לפני החתונה, והרבי ראה את ההזמנה, שאל הרבי לפשר הדבר שהחופה מתקיימת לאחרי צאת הכוכבים, והחתן והכלה ענו כי זהו יום היארצייט של הסבא.

נענה הרבי ואמר שאדרבה, כדאי כן לערוך את החתונה בדווקא ביום היארצייט של הסבא, שכן הרי אז מגיעים הנשמות של הקרובים.

בעקבות דברי הרבי הוצרכו הצדדים להדפיס הזמנה מתוקנת עם ציון שעת החופה, שהתקיימה כדברי הרבי לפני השקיעה.

הצופה מראשית אחרית

יא. בחור אחד מאנ"ש הוצע לו שידוך מסויים בראשית שנות הלמ"ד. הוא נפגש עם המדוברת ובמקביל הוא כתב על כך לרבי, אך לא זכה למענה. כיוון שכך הוא ירד אפוא מכל הנושא והמשיך לעסוק בהצעות שידוכין אחרות.

לפועל, כעבור מספר חודשים הגיע מענה מהרבי עם ברכה להצעת השידוך הראשונית שנכונה ההצעה.

הדבר נודע לידידיו של אותו בחור, ובהשפעתם חרף כל הסיכויים הוא חזר והשתדך עם ההצעה הראשונה...

כבוד השווער ככבוד האב

יב. כאשר הרה"ח ר' בצלאל ראטער, כיום מתושבי שכונת קראון הייסט, עמד לפני חתונתו, הוא ערך את ההכנות לקראת החתונה, וסיכם עם ראש הישיבה הרב מרדכי מענטליק ועם הרב אליהו יאכיל סימפסאהן על הכיבודים שהם יכובדו בעת החופה.

חמיו של הרב ראטער לא היה מחסידי חב"ד, הוא היה מקורב לגאון רבי אליעזר סילבר, ממנהיגי החוגים הליטאים בארצות הברית, ונשיא אגודת הרבנים בארצות הברית וקנדה. חמיו של ראטער תיכנן לכבד בסידור הקידושין את הרב סילבר, אך חתנו המיועד דעתו מאוד לא הייתה נוחה מכך, שהרב סילבר שהיה מראשי הרבנים הליטאיים יהיה מסדר הקידושין שלו, והדבר גרם לאי נעימות בינו ובין המיועד להיות חמיו.

בצר לו, הוא נכנס לרבי ושפך את לבו בפני הרבי על הסיטואציה הלא נעימה שהוא נקלע אליה. אולם הרבי אמר לו: בצלאל, ראשית, בכלל החתן והכלה אינם צריכים כלל להתערב בכל עניינים אלו; שנית, עם השווער צריכים לנהוג כבוד כפי שנוהגים עם האבא, לכן הנח לכל העניין הזה. ואכן, בעקבות דברי הרבי, היה הרב סילבר לפועל המסדר קידושין בחתונתו.

חתונה בחודש חשוון

יג. הרה"ח הרב יהודה קולאשר, לאחר צאתו את מסך הברזל עם בני משפחתו, היה משוחח מפעם לפעם בטלפון עם יו"ר המזכירות הרב חדקוב בעניינים שונים.

באחת משיחות הטלפון, היה זה לקראת שלהי שנת תשל"ב, הוא דיבר עם הרב חדקוב אודות שידוכי אחת מבנותיו והנעשה בעניין זה. תוך כדי שמע הרב קולאשר כי הרבי מאזין אף הוא לשיחת הטלפון, וכאשר הרב קולאשר דיבר אודות בתו, הגיב הרבי, מדוע שהיא לא תבוא לנו יורק, אשר בימים הקרובים אמור להיערך ההתכנסות של נשי חב"ד, ורצוי שהיא תשתתף אף היא בכנס.

בעקבות דברי הרבי, הרב קולאשר נסע לחצרות קדשנו כבר בחודש אלול, ובתו השתתפה בכנס של נשי חב"ד. בהיותה שם הציעו לה את האברך הר' קוגאן, ותוך ימים ספורים היא באה עמו בקשרי השידוכין.

בעשרת ימי תשובה, נכנס הרב קולאשר ליחידות, ואמר לרבי שהם מתחבטים באשר לקביעת תאריך החתונה, שכן בכל מקרה החתונה אמורה להיערך לא לפני חודש כסלו, ואין ביכולתו להישאר זמן רב בארצות הברית, ומאידך, לחזור לארץ ולשוב לחתונה תוך שבועות אחדים, זו הוצאה כספית גדולה מאוד עבורו. ולכן מכורח הנסיבות הוא ייאלץ להישאר בניו יורק עד החתונה בחודש כסלו.

הרבי אמר לו, מדוע החתונה נערכת כה מאוחר ולא לפני כן? הרב קולאשר השיב לרבי שבחודש חשוון הלא אין עורכים חתונות, כפי המופיע ב"ספר המנהגים". הרבי הגיב: מי אמר שבחודש חשוון לא עורכים חתונות? שהחתונה תהיה בחודש חשוון! ואכן כך אירע, וחתונתם התקיימה בחודש חשוון.

א פינטעלע

יד. תושב קראון הייטס הר"ר שלום דובער גולדשמיד ז"ל (היה מניצולי פרעות תרפ"ט, נפטר בחשוון תשע"ב), היה תלמיד בתות"ל ב-770, והרבי הורה לו ללמוד אומנות השחיטה, בהיות אשר אביו וסבו ממשפחת גולדשמיד בדנייפרופטרובסק עסקו גם הם במלאכת השחיטה.

הוא אכן למד מלאכת השחיטה, ונעשה שוחט בבית מטבחים בברוקלין. כעבור זמן ראה שבעל בית המטבחים לא מקפיד על דיני הכשרת העופות, וביקש לייצר ולשווק עופות בעצמו. היה זה בשנת תש"ט לערך.

הוא שאל על כך את הרבי והרבי השיב לו בחיוב, והרבי הוסיף אשר יש מעלה גדולה בכך שהוא ייכנס לבתים יהודיים רבים עם זקן מלא, וזה יעשה רושם חיובי על המשפחות להם הוא מוכר את הבשר הכשר. הרבי ביקש ממנו, שבהיותו בבתים אלו ישוחח עם הילדים הקטנים, וירשום את אשר הוא שומע מהם.

באחד הבתים בהם ביקר, שאל את הילד שבבית מה הוא לומד, והשיב שלומד א"ב, הוא ביקש שיקריא לו את הא"ב, והילד התחיל לקרוא אלף, בית, בית וכו'. שאל אותו ר' ש"ב, מה ההבדל בין הבית לבית, ששניהם נראים אותו דבר וקראת בצורה שונה, השיב הילד שזהו "עם פינטעלע" וזהו "בלי פינטעלע".

ר' ש"ב גולדשמיד היה כותב את אשר היה שומע לרבי, וגם דיווח על סיפור זה. כעבור שנתיים בקיץ תשי"א, השתדך ר' ש"ב עם זוגתו רבקה (לבית וויינברג), ובהיות שרצו שכ"ק אדמו"ר יהיה מסדר הקידושין שלהם, ביקש החתן מכלתו שתקבל ע"ע לחבוש פאה, שכן היה זה מהתנאים לסידור הקידושין ע"י הרבי.

תחילה התנגדה לכלתו לכך, אולם לאחר מכן התרצתה לזה. ביקש ר' ש"ב אפוא להיכנס יחד עם כלתו אל הרבי, ולהודיע על ההחלטה לרבי, וכי הם מבקשים שהרבי יסדר הקידושין. אולם לפועל ר' ש"ב נכנס לבדו ליחידות, וסיפר כי תחילה לא הסכימה לכך, אך כעת כלתו מסכימה לחשוב פאה. הרבי שאל אותו, "ההסכמה שלה הייתה "עם פינטעלע"?..."

[בספר "מקדש ישראל" עמוד 102 מופיע התמונות מסידור הקידושין שלהם, בי"א אלול תשי"א].

בשולי הדברים יצויין עוד, כי הר' שלום דובער הנו בן-דודו של המשפיע הרב נחום גולדשמיד ז"ל. ר' שלום בער הנו בנו של הר"ר משה גולדשמיד הי"ד מהרוגי תרפ"ט. הר"ר משה היה אחיו של הר"ר יצחק גולדשמיד ז"ל, השוחט מיקטרינוסלב, אביו של הרנ"ג.

השבע ברכות הראשון בישיבה

טו. כידוע, בחב"ד נוהגים אשר הסעודה האחרונה מסעודות ה"שבע ברכות" של שמחת חתן וכלה, נערכת בישיבת "תומכי תמימים".

הפעם הראשונה שחתן ערך שבע ברכות בישיבה, הייתה בחתונתו של הרה"ח הר' שלום לייב אייזנבאך.

הוא התחתן בשנת תשכ"ד עם זוגתו למשפחת גערליצקי ממונטריאול. החתונה נערכה בקנדה, מקום מגורי הכלה, ובאמצע ימי השבע ברכות הם נסעו לאה"ק, מקום מגורי אם החתן. לפני חתונתם, נכנס הרב אייזנבאך ליחידות, ובמהלך הדברים אמר לרבי את התוכנית לעריכת השבע ברכות.

הרבי אמר לו, אשר השבע ברכות האחרון צריך להיערך בישיבה, ואכן הוא קיים זאת בישיבה בכפר חב"ד, שם למד. היה זה אפוא הפעם הראשונה בה נערכה סעודת השבע ברכות של חתן כלה בישיבה, ומאז הפך הדבר למנהג קבוע בכל שמחת חתן וכלה.

אשרי המאמין

טז. שמעתי מחמי הגה"ח הרב יוסף יצחק שי' הבלין:

בשנת תנש"א ראה אור על ידי מכון "היכל מנחם", הספר "שערי אמונה – תשובות וביאורים ביסודות ועיקרי האמונה", מתורת הרבי.

עם הופעת הספר, מיהר הגה"ח הרב יוסף יצחק הבלין, ראש המכון ועורך הספר, לשלוח את הספר החדש אל הרבי, כאשר הוא מצרף לספר מכתב לרבי בו כותב כי בוודאי הספר יגרום נחת רוח לרבי.

המזכיר הרב בנימין קליין הכניס לרבי את הספר והמכתב. לאחר מכן סיפר הרב קליין לרב הבלין, כי מיד כשהוא הכניס את הספר לחדרו הק', הרבי לקח את הספר בידו, והחל לעלעל בספר. תחילה הרבי עיין בשער הספר ובעמוד אודות חברי המערכת, אחר כך הרבי פתח באקראי באחד העמודים, ונפתח בנושא שכותרתו "גאולה ואתחלתא דגאולה".

הרבי עיין במשך כמה רגעים על פני שלושה עמודים בנושא זה, לאחר מכן הרבי סגר את הספר, וכתב על המכתב המצורף שהיה כתוב בו "בוודאי יגרום נחת רוח" – "גרם נחת רוח רב".

הרב קליין הוסיף וסיפר, אשר ספר זה נשאר על שולחנו הק' של הרבי למשך שבועות ארוכים. בין עמודי הספר הרבי הניח מפית, ובמשך כמה שבועות ניתן היה לראות כי המפית מתקדמת בין העמודים, כלומר שהרבי עיין לסירוגין בכל הספר.

כי בשמחה ובבטחון תצאו

יז. שמעתי מחמי הגה"ח הרב יוסף יצחק שי' הבלין:

כמה שנים לאחת נישואיהם של מורי-חמי הרב הבלין עם זוגתו תחי' מרת איידל גולדא, בשנות הלמ"ד, החל חמי לחוש כאבים עזים בראשו שלא פסקו משך זמן.

באותה תקופה אירעו לו קשיים נוספים, והוא כתב על כל זאת לרבי וביקש את ברכתו הקדושה לרפואה ולהצלחה.

במענה על כך כתב לו הרבי: אין בעיות בכלל, כי אם חוסר בטחון בה' כדרוש, והעיקר לעבוד את ה' בשמחה ובטוב לבב.

משכך, השתדל חמי הרב הבלין ליישם כדרוש את דברי הרבי במענה הק', ואכן תוך זמן קצר פסקו לחלוטין כאבי הראש, וגם שאר העניינים הסתדרו ב"ה אף הם.

וירא כי אין איש

יח. שמעתי מחמי הגה"ח הרב יוסף יצחק שי' הבלין:

באחת הפעמים אשר עורך ה"אלגעמיינער זשורנאל", הר' גרשון בער ג'ייקובסון, זכה להיות

ב'יחידות' אצל הרבי, הרבי פנה אליו ושאל אותו מדוע אין הוא מראיין אף פעם את הרבי לעיתון? ...
ר' גרשון בער השיב לרבי, שכן בראיון נהוג לשאול גם שאלות 'קשות' ואישיות, ואין זה מהכבוד והעניין לשאול ו'לראיין' כך את הרבי. הרבי אמר לו, בכל זאת, הנך יכול לשאול.
ר' גרשון בער שאל אפוא את הרבי, מדוע הרבי נוהג שלא להתייעץ עם אחרים בכל הנהגתו הציבורית, בשונה ממה שראינו גם אצל רבותינו נשיאינו בדורות קודמים שנהגו להתייעץ עם אחרים?

הרבי השיב לו, אשר אצל משה רבינו מסופר שכאשר הוא הכה את המצרי, "ויפן כה וכה וירא כי אין איש ויך את המצרי ויטמנהו בחול", והרבי שאל, מה משמעות הכתוב שאין איש, הרי עובדה שאנשים ראו זאת וסיפרו למלך פרעה עד שמשה נאלץ לברוח.

אלא ביאר לו הרבי, שמשמעות "וירא כי אין איש", שמשה התפלא הייתכן שאיש מצרי מכה איש עברי, ובכל זאת "אין איש", אף אחד לא מתערב לסייע ולהציל את האיש העברי, ובגלל שראה "כי אין איש" לכן הוא התערב בעניין זה להצילו.
והנמשל מזה מובן בהנהגתו של הרבי...

מסירות הנפש של אברהם אבינו

יט. שמעתי מחמי הגה"ח הרב יוסף יצחק שי' הבלין:

כאשר הר' אלכסנדר בן נון, ממפקחי "רשת אהלי יוסף יצחק" בשנותיה הראשונות, היה ביחידות, נתגלגלו הדברים והרבי שאל אותו על גודל מסירות הנפש של אברהם אבינו, מה ששואלים את השאלה הידועה, הלא כל אחד כאשר הקב"ה היה מתגלה אליו ומצוה עליו לעקוד את בנו, היה ממלא זאת תיכף, ומה הרבותא של אברהם אבינו.

הר' בן נון ביקש להשיב את התשובות הידועות, אשר מעלתו של אברהם אבינו הייתה שעשה זאת בזריזות, ושהיה הראשון שפתח את הצינור וכו'.

אך הרבי הגיב לו, שיש לומר שהחידוש במסירות נפש של אברהם הוא במה ש"וישכם אברהם בבוקר", שהביטול של אברהם אבינו היה כה חדור במציאות שלו, עד שרצונו של הקב"ה נעשה לרצון שלו ממש.

כלומר, העובדה שהוא ידע שבנו הולך להיעקד מחר, לא מנעה ממנו להירדם, אף שבטבע הגוף הגשמי כאשר אדם יודע מדבר שכזה הרי זה מרעיד את כל חושיו וכוחותיו, אולם בגלל שרצונו של הקב"ה נעשה לרצונו של אברהם, היה ביכולתו לישון בלילה לפני העקידה, "וישכם אברהם בבוקר".

הידור מופלא לפסח

כ. שמעתי מחמי הגה"ח הרב יוסף יצחק שי' הבלין:

הרה"ח הרב יוסף פרמן ע"ה, מנהל מאפיית המצות בכפר חב"ד, כאשר היה מגיע אל הרבי לחצרות קדשנו לחודש תשרי, היה זוכה לקבל בעת חלוקת "כוס של ברכה" בקבוק 'משקה' עבור המאפייה.

כך היה הדבר במשך מספר שנים, אולם שנה אחת הוא עבר ב"כוס של ברכה", הרבי לא מסר עבורו בקבוק כרגיל.

הוא חרד על כך, שמא יש עליו 'קפידא' או תרעומת מהרבי, והוא העלה על הכתב לרבי את חששו. אולם הרבי ביקש למסור לו, שבראש השנה האחרון הרבי קיבל על עצמו 'הידור' נוסף, כנוהגו לקבל 'הידור' חדש מידי ראש השנה, והוא – שלא לערב ענייני 'חמץ' עם ענייני 'מצה' בשום צורה, ולכן הרבי נמנע מלמסור את ה'משקה' החמץ בשייכות למאפיית המצות...

אמירת מאמר "החודש הזה" תשכ"ט

כא. שמעתי מאבי-מורי הרה"ח הרב מנחם מענדל שי' וואלף:

לקראת חודש ניסן תשכ"ט, סיים הרה"ח הרב מיכאל ליפסקר את שליחותו במרוקו. כאשר סיים את השליחות, שלחו עמו בני הקהילה במרוקו ספר תורה, שהוא יביא זאת כהוקרה אל הרבי. הרב ליפסקר הגיע לבית חיינו בליל ראש חודש ניסן ומסר את הספר למזכירות עבוד הרבי. למחרת בבוקר, לפני התפילה, הרבי הכניס את ספר התורה אל ארון הקודש ב'זאל הקטן'.

בקריאת התורה של ראש חודש קראו בספר החדש, והרבי עלה לרביעי, כרגיל. כאשר הכניסו את ספר התורה לארון הקודש, הרבי עודד רגעים ארוכים את שירת "שישו ושמחו בשמחת תורה". לאחר שהרבי יצא את בית הכנסת ונסתיימה התפילה, הבחין אבי שי', אז מתלמידי התמימים ב"בית חיינו", בתכונה מיוחדת במבוא הכניסה של 770. המזכירים נכנסים ויוצאים, וניכר היה כי מתכוננים לדבר מה.

הרב וולף הבין כי דבר מיוחד עומד להתרחש. הוא הלך מהרה לחדרו בפנימיית 749, והביא את מכשיר ההקלטה שהיה ברשותו. כאשר חזר ל-770, ראה את הרבי יוצא מחדרו הק' לעבר הזאל הקטן.

תיכף התחוללה מהומה בזאל, והרבי ניגש לעבר השולחן אשר בצד המערבי של בית הכנסת, וביקש לשבת תחת החלון הפונה לחצר. אולם הדוחק שנתעורר היה גדול, והרבי לא היה יכול להגיע אל המקום.

הרבי פנה אפוא לבחורים ואמר, שבאם לא יהיה סדר הוא יחזור לחדרו. כעבור רגעים אחדים הצליח הרבי להגיע אל השולחן, ופתח ואמר מאמר דיבור המתחיל "החודש הזה לכם". הרב וולף דילג על גבי השולחנות והניח ליד הרבי את מכשיר ההקלטה, וכך הוקלט מאמר זה.

"מרגלי החרש" של הרבי

כב. שמעתי מאבי-מורי הרה"ח הרב מנחם מענדל שי' וואלף:

כמנהל הוצאת הספרים קה"ת בארץ הקודש, אבי שי' מבקר רבות במסגרת עבודתו בכריכות ספרים ברחבי הארץ, בהם נדפסים ספרי קה"ת. כאשר היה מבחין בספרים חדשים שנכרכו באותם כריכות, היה שולח אותם אל הרבי.

בין מנהלי הכריכות היה הכורך מר רמי הדסי, בעלי "כריכית רמי" בירושלים, יהודי מסורתית שהיה קרוב אל הרבי, והיה שומר עבוד הרב וולף ספרים בעלי ערך כדי שישלחם אל הרבי.

בחודש כסלו תשמ"א יצא לאור הספר "פניני החסידות", מבחר פירושים מכל ספרי החסידות על התורה, בעריכתם של הרב שלום דוב קובלסקי, הרב יצחק הכהן פייגנבוים והרב שלום חיים פרוש. כאשר הרב וולף היה ב"כריכיית רמי" סמוך להופעת הספר, הוא לקח את הספר ושלחו תיכף אל הרבי על ידי נוסע.

לרגל י"ט כסלו אותה שנה נודמן לרב וולף לנסוע לחצרות קדשנו יחד עם הוריו, הרה"ח הרב אפרים וולף ותבדל"ח זוגתו מרת פסיא תחי', שהיו נוסעים מידי שנה בתקופה זו לחצרות קדשנו. בהיותו בהתוועדות י"ט כסלו, הבחין הרב וולף כי בשורת המכובדים היושבת מאחורי הרבי על במת ההתוועדות, יושב גם הרב קובלסקי מעורכי "פניני החסידות", ובידו שקית עם ספר. בין שיחות הקודש, ובעיקר אחר אמירת המאמר, היה נהוג כי אישים שונים היו ניגשים ומשוחחים קצרות עם הרבי, לבשורות טובות או לברכות, והיו מהם שהיו מגישים לרבי מנחת שי, ספרי קודש או דברי ערך אחרים.

בין שיחה לשיחה, ניגש הרב קובלסקי אל הרבי והגיש לרבי את הספר החדש "פניני החסידות" שערך. הרבי חייך לעומתו חיוך רחב, ואמר לו שמשום מה הספר הגיע כבר לידי... הרב קובלסקי היה מופתע, ותהה בפני הרבי: איך יכול להיות שהרבי כבר קיבל את הספר, הלא זהו ספר חדש ממש שהופיע זה עתה, מי יכל להקדימני בזה?... הרבי ענה לו: יש לי 'מרגלי חרש' והם שלחו לי את הספר...

ה'ימי מלך' בחדר הרבי

כג. שמעתי מאבי-מורי הרה"ח הרב מנחם מענדל שי' וואלף:

בשלהי שנת תשמ"ט הופיע הכרך הראשון של סדרת הספרים "ימי מלך", מתולדותיו של הרבי, בעריכת הרב מרדכי מנשה לאופר. הרב וולף שהיה באותם ימים בחצרות קדשנו, לרגל שמחת הבר-מצווה של בנו הרב בנימין (כיום השליח ורבה של הנובר בגרמניה). בבוקר ערב ראש השנה, הגיע הספר הטרי לחצרות קדשנו על ידי אחד הנוסעים, והרב וולף מיהר למסור את הספר למזכיר הרב קליין עבור הרבי.

לאחר שהרבי קיבל את הפדיונות נפש מהחסידים, ולפני שיצא אל האוהל הק', הרב קליין הכניס את הספר החדש אל הרבי.

כאשר הוא מסר זאת, הרבי לקח את הספר והחל לעיין ולדפדף בספר. מתוך העיון שאל הרבי את המזכיר, "זה הכל"? הרב קליין ענה שזהו רק ההתחלה.

כאשר הרב קליין יצא את חדרו הק', עיין הרבי בספר החדש למשך כעשרים דקות, ולאחר מכן נסע אל המקווה.

ספר זה היה נמצא בחדרו הקדוש של הרבי משך זמן, כאשר הספר היה מונח על המיטה שהייתה בחדר.

"הרבי החיה אותי"

כד. שמעתי מאבי-מורי הרה"ח הרב מנחם מענדל שי' וואלף:

באחד הלילות בהם התקיימו יחידות בחורף תשכ"ה, היה זה ליל חורף מושלג וסוער, ואחדים מהתמימים נשארו ב'זאל הקטן' לראות ולשמוע מהנעשה בין הבאים ליחידות.

לקראת השעה אחת וחצי אחר חצות, נפתחה דלת המבואה של 770 בסערה, ואל מבוא הכניסה נכנס יהודי גדל גוף, שעם הכנסו ניכר היה שהוא שרוי במתח גדול, וכי הוא מבקש למצוא מרגוע ומנוחה לנפשו.

התמימים שהיו ב'זאל' והבחינו בסערת נפשו, ניגשו תיכף אליו. הוא הסכים לומר להם רק זאת, אשר הוא מגיע זה עתה מקליבלנד אוהיו, והוא חייב להיכנס תיכף ומיד אל הרבי.

הבחורים ניגשו אל המזכיר הרב חדקוב ואמרו לו שהגיע יהודי זה עתה ומבקש להיכנס אל הרבי. הרב חדקוב ניגש אליו ואמר לו כי זהו בלתי אפשרי, שכן יש רשימת ממתנים של שבועות ארוכים ואין זה סדר שאפשר להיכנס תיכף אל הרבי. אך היהודי בשלו, "אני חייב להיכנס עכשיו אל הרבי, ואני ייכנס היום אל הרבי!"

חילופי דברים בין המזכיר והאורח התנהלו בקול גבוה, והרבי בחדרו הק' שמע כי מתנהלים חילופי דברים. כאשר אחרון הנכנסים ל'יחידות' יצא כעבור זמן קצר, נכנס הרב חדקוב אל הרבי. הרבי שאלו לפשר חילופי הדברים, והרב חדקוב סיפר כי הגיע יהודי ואומר אשר הוא חייב להיכנס תיכף ומיד אל הרבי.

הרבי הורה שהיהודי ייכנס אליו. הוא נכנס לחדרו הק' של הרבי ושהה שם כרבע שעה. כאשר יצא מן החדר, הוא פשט את ידיו לרווחה ואמר בפני הבחורים רק זאת, "אוי, ער האט מיר אופגילעבט" [=הוא החיה אותי], ולא יסף. הוא יצא את 770 אל הרכבת התחתית, והמשיך לדרכו.

ויתור על מגביות – שלא לפגוע ביהודי

כה. שמעתי מאבי-מורי הרה"ח הרב מנחם מענדל שי' וואלף:

במשך שנים ארוכות, היה הרה"ח הרב חיים דובער חן ז"ל (אביה-זקנה של הכלה) הממונה באה"ק על אסיפת המגביות והמעמדות עבור "קופת רבינו" וכיוצא בזה. הממונים בריכוזי אנ"ש השונים היו אוספים את הכספים איש איש במקומו, ומעבירים זאת אליו, והוא היה מסדר את הרשימות ומעביר את הכספים לידי הרה"ח הרב אפרים וולף, בא-כוחו של הרבי בארץ הקודש.

בחלוף השנים נחלש הרב חן, וחלישותו הביאה לכך שאסיפת הכספים ורישומם כו' נעשתה באופן בלתי מסודר. בשנת תשמ"ח לערך, אחדים מאנ"ש ביקשו להיות לו לעזר, והציעו אשר מספר אברכים צעירים יסייעו בעדו, כדי שאסיפת הכספים והרישומים ייעשו באופן מתאים ומסודר.

הם הציעו זאת לרב אפרים וולף, והוא מצידו כתב לרבי ודיווח על מצבו של הרב חן ועל ההצעה שעלתה על ידי האברכים.

הרבי הגיב במענה שתוכנו, אשר כיוון שבאם יציעו זאת לרב חן הוא יכול לחוש אשר מתייחסים אליו כמי שנחלש ואין בכוחו לסדר באופן טוב את אסיפת הכספים וזה יצער אותו, לכן עדיף להשאיר את המלאכה כפי שהיא עד עתה, למרות שהדבר יגרע באיסוף כספי המעמד.

כך אכן היה, עד לפטירתו של הרב חן בשנת תשמ"ט, שהוא היה הממונה היחיד על איסוף הכספים והרישומים השונים של כספי המעמדות.

בדרכי הסבא

כו. שמעתי מאבי-מורי הרה"ח הרב מנחם מענדל שי' וואלף:

הרה"ח הר' חיים ברוך הלברשטאם שי', מנאמני בית רבי, הנו כידוע "צאנזער אייניקעל", צאצא ישיר לאדמו"ר בעל ה"דברי חיים" מצאנז. תקופה מסויימת לאחר נישואיו עסק ר' חיים ברוך לפרנסתו במסעדת "עס און בענטש" שהפעיל בסמיכות ל"בית חיינו", ביחד עם שותפו לימים בניהול "מרכז שידורי חב"ד" הרה"ח ר' שלום בער שי' הבר.

כעבור זמן היה אביו רבי מאיר הלברשטאם זצ"ל, האדמו"ר מטשאקאווא בני ברק, ביחידות אצל הרבי. בין הדברים התאונן כי בנו עוסק לפרנסתו בעסקי מסעדה וכו' ואין זה לכבוד משפחת הלברשטאם. הרבי הגיב בתמיהה, וכי מה הבעיה בכך, והלא "אונזער זיידע אויכעט געהאט א קרעטשמע" [=גם לסבא שלנו היה מסעדה]...

הרב הלברשטאם לא הבין את כוונת דברי הרבי, שכן לא מצא אצל אבותיו במשפחת הלברשטאם מי שהפעיל מסעדה, אך הרבי הבהיר לו תיכף כוונתו, שהלא אברהם אבינו עסק בהכנת אורחים והגיש מזון לכל מאן דבעי...

עד כסא המלכות

כו. שמעתי מגיסי הגה"ח הרב יעקב גולדשמיד, אשר שמע את הדברים מר' יהושע בוק, תושב שכונת הר נוף בירושלים, חתנו של בעל המעשה הרה"ח שלום העכט:

מנהג טוב עשה ר' שלום העכט לעצמו, אשר בכל שנה לקראת חג הפורים היה מלקט ספרים חדשים שיצאו לאור במשך השנה, והיה מביא ספרים רבים כ"משלוח מנות" לרבי בכל פורים. הרבי היה מסתכל בכל אחד מהספרים, והיה מסדר אותם בערימות, וכך הוא היה זוכה לשהות זמן ממושך לצד הרבי בכל פורים. כשהילדים שלו גדלו קצת הוא הביאם יחד עמו כאשר הם מחופשים בתחפושות שונות, לרגל היום.

בחג הפורים באחת השנים בתו הקטנה הייתה מחופשת ל"אסתר המלכה". כשנכנסו בתו התיישרה על כסא בחדר הרבי, ומיד אביה אמר לה שבחדר הרבי לא יושבים. אולם הרבי הגיב תיכף ואמר: הרי היא אסתר המלכה וחייבת לשבת על כסא מלכות...

להבריה את הגבול

כח. האדמו"ר רבי משה מרדכי מקופיטשניץ, בנו של האדמו"ר רבי אברהם יהושע מקופיטשניץ, נפטר בחג הפסח תשל"ו, והלווייתו התקיימה בחול המועד פסח בבורו פארק, מקום מגוריו.

כיוון שהוא היה אדמו"ר הנערץ על רבים, וכן שנפטר בגיל צעיר יחסית, וכן שהלווייתו הייתה בחול המועד, השתתף קהל אלפים בלווייתו.

בין המלווים היה גם הרה"ח הרב שמריהו גורארי מתל אביב (אחיו של הרב שניאור זלמן גורארי, שהיה גיסו – חתן האדמו"ר רבי אברהם יהושע), אשר הגיע לחצרות קדשנו לחג הפסח.

לאחר הפסח נכנס הרב גורארי ל'יחידות', והרבי שאלו האם הוא השתתף בלווייתו של האדמו"ר מקופיטשניץ, והוא השיב בחיוב. הרבי אמר שהוא שמע שהיה בלווייה קהל גדול, והרבי אמר אשר יש בזה עניין נעלה, לפי שכאשר עוברים את הגבול ממדינה למדינה, הנה במקום הגבול נמצאים אנשי המכס אשר בודקים בכליו של העובר את הגבול, וכן בודקים את תעודותיו באם אין הוא מבוקש על עבירות שונות וכו'.

אך כל זה, הסביר הרבי, הרי זה רק כאשר עוברים את הגבול יחידי, אבל באם עוברים את הגבול בכנופיא גדולה, אזי "מ'שמוגלט זיך דורך" [=מבריחים את הגבול] ולא מפשפשים בציציותיו. והנמשל מובן...

לאחר שהרב גורארי יצא מה'יחידות', הוא אמר לעצמו שבוודאי הרבי אמר לו דברים אלו כדי לעוררו לעניין זה. כאשר חזר לאה"ק, הוא בא אל הרב אפרים וולף, מנהל ישיבת "תומכי תמימים" באה"ק, וביקש לתרום הקמת "זאל" חדש ומפואר לישיבה בלוד, ובתמורה הוא מתנה אשר לאחר מאה ועשרים שלו, הוא מבקש שכל תלמידי הישיבה ישתתפו בלווייתו, כדי שיהיה בה קהל גדול. לאחר מכן, הוא פנה גם אל הנהלת ישיבת "תורת אמת" בירושלים, תרם לישיבה בניית חדר חדש, וגם עמם התנה שלאחר מאה ועשרים שלו ישתתפו תלמידי הישיבה בלווייתו.

הרב גורארי נפטר כידוע בליל יום הכיפורים תשמ"ה, בבית חיינו, בעת אמירת "כל נדרי". בהלווייתו שהתקיימה למחרת יום הכיפורים, 'בשם השם', השתתף גם הרבי, שהלך ללוותו עד רחוב קינגסטון, וכן אלפי חסידים ואורחים ששהו במחיצת הרבי, אף הם הגיעו לכבד את זכרו וללוותו בדרכו האחרונה.

כאשר פתחו את צוואתו, מצאו כתוב שהוא מבקש מבני משפחתו שיסדרו שבלווייתו ישתתף קהל גדול.

להראות הפלפול להורים

כח. הרה"ח הרב מנשה חדד, בהיותו תלמיד בבית חיינו בשנת תשל"א, הוא למד ב'חברותא' עם הגה"ח הרב אליהו יוחנן גורארי'.

בהזדמנות, אמר לו חברו הרב גורארי', כי יש ברשותו פלפול תורני שכתב, אך אין לו היכן לפרסם זאת (היה זה לפני עידן הקובצים התורניים היוצאים לאור תמידין כסדרן).

הטב חדד אמר לו, שהוא מכיר בארץ הקודש את העורך של הירחון התורני "אור תורה" (היוצא לאור עד היום), והוא יכול לשלוח לו את הפלפול. הרב גורארי' מסר את הפלפול התורני שכתב לרב חדד, וזה שלח זאת בדואר לארץ לפרסום בירחון.

זמן מה לאחר מכן, נכנס הרב גורארי' ל'יחידות' אצל הרבי, בקשר עם יום הולדתו. בהיותו ב'יחידות', שאל אותו הרבי האם הוא ראה את הפלפול שכתב שפורסם ב"אור תורה"?

הרב גורארי השיב בשלילה, שכן לא הוא ולא חברו הרב חדד לא עקבו האם הפלפול אכן פורסם בקובץ.

הרבי אמר לו, שייכנס למזכירות ושם ימסרו לו את הקובץ התורני, כדי שהוא יוכל להראות זאת להוריו...

נשיא – מיו"ד שבט תש"י

ל. איזה זמן לאחר הסתלקות כ"ק אדמו"ר הרי"צ ומנוחתו כבוד באוהל הק', עוררו ברשויות על זה איזה עניין וטענה כלפי מקום הקבורה.

לצורך הביורור נקרא על ידי הרשויות מטעם אגודת חב"ד הרה"ח הרב שלמה אהרן קזרנובסקי. בדיון הוא נשאל מי הוא העומד בראשות תנועת חב"ד כיום, והשיב אשר הרבי הוא העומד בראשות התנועה.

הוא נתבקש על ידם להשיב במדוייק, ממתי במדוייק עומד הרבי בראשות התנועה? הוא לא ידע מה להשיב במדוייק על כך, והתקשר לשאול במזכירות. במזכירות שאלו על זה את הרבי, והרבי אמר אשר המענה הוא – מיו"ד שבט תש"י.

הידיד הטוב ביותר

לא. אחד מאגרות הקודש המפורסמים של הרבי, המלמדים אודות עניינו של רבי, היא אגרת ב'עו (נדפסה באגרות קודש כרך ז עמוד ריג). באגרת זו, שנכתבה בהשגחה פרטית בי"א ניסן תשי"ג, כותב הרבי:

"...במענה על מכתבו מט"ז אדר, בו מעורר ע"ד נוסח הזמנה שקבל מהרה"ח הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ כו' מוה"ר בן ציון שי' שם טוב שד"ר, אשר הנ"ל מתברך שבנו יהי' ירא שמים וחסיד ולמדן כפי כוונתי ורצוני. ובמילא הוקשה לו מהו התוכן לקשר איחול משאלות לב יהודי בכוונת ורצון בשר ודם.

הנה ידוע דתפלה היא עבודה שבלב וכמאמר רז"ל (תענית ב' ע"א), וצריכה להיות בדבור, ובמילא צריך שיהי' פיו ולבו שוין למען שתועיל התפלה. כן מובן מנוסח תפלתינו שכל שיפרט אדם תפלתו הרי זה משובח, ולא שיסתפק בתפלה כללית, שלכן מתפללים י"ב אמצעיות, ולא בקשה כוללת, וגם בברכות אלו גופא כמה פרטים מפורטים בכל אחת מהן, ובמילא אחד אשר אינו סומך על עצמו שיוכל לפרט תפלתו כדבעי מאיזה סיבה שתהי' ולפי דעתו נמצא אחד מידידיו הרוחש ומאחל לו כל טוב באמת, ויש לו הבנה במבוקשו יותר מפורטה ועמוקה, הרי הוא מנסח תפלתו ובקשתו שמתפלל שתתמלא בקשתו כפי כוונת ורצון פלוני..."

באגרות הקודש לא מצויין מי הוא נמען אגרות זו. ממוען אגרת קודש זו הנו לא אחר מאשר הגאון רבי משה שטרנבוך, כיום ראב"ד העדה החרדית בירושלים, אשר באותם ימים התגורר בלונדון.

זכה הרב שטרנבוך, אשר בעקבות מכתב התמיהה שהוא כתב לרבי על הנהגת הרב שמטוב, כתב הרבי אגרת קודש זו, בה הרבי מגדיר את יחסו לכל אחד מן החסידים כ"אחד

רועה נאמן

לב. מספר הרב יעקב בידרמן, השליח הראשי באוסטריה:

בשנות הלמ"ד היה בחור ממונטריאול שהכרתיו היטב שהתקרב לחב"ד והיה רשום בתו"ת, אשר איכשהו התדרדר לדיוטא למטה מתחתונה, והחל סוחר בחומרים אסורים, עד אשר ירד מדחי אל דחי רח"ל.

ויהי היום, והמשטרה תפסה אותו מציף את רחובות ברוקלין במגוון מטעמי חומרים למיניהם, עד שנחשב שם לסוחר מפורסם, ועל מעשים אלו הושיבוהו אחר כבוד בבית הסוהר. ובהגיע שבת קודש זעק הרבי בפארבריינגען מנהמת ליבו בכאב רב: "היתכן יושב יהודי בבית האסורים ואין איש נותן על לב... איך בכלל אפשר לשבת להתוועד בעת שיהודי נמצא בצרה ושיביה? איה העסקנים והרבנים, ומצוות פדיון שבויים מה תהא עליה? התבטאויות חריפות כאילו מדובר בצדיק הדור שנתפס על דברי תורה... בו בזמן שהלה היה בדיוטא תחתונה.

באותה שבת בהיותי נער כבן 16, למדתי מה זה מבט של הרבי על בנו יחידו של הקב"ה.

יתירה מכך: יודע אני מחוויה ישירה שגם הרבי אישית סבל ממנו, ובדידי הווא עובדא. בימים ההם גרה אחותי מרת מיכלא בלסובסקי ע"ה, בכתובת 1307 פרוידנט סטריט מול בית הרבי במספר 1304. לילה אחד קורא לי גיסי לחלון וצועק תראה מה עושה פלוני, ונגלה לעינינו מחזה מבעית, אשר פלוני עומד מול דלת בית הרבי ובטוב ליבו בסם הולם באגרופיו בכל עוז כמוכה שיגעון על פתח הבית...

כדאגת אב לבניו

לג. בראשית שנות הכ"ף החל ללמוד בישיבת "אושען פארקווי" תלמיד בשם מענדל בלאכמן, בן למשפחה מרקע לא חב"די (הוא אחיו של השליח הר' חיים בלאכמן). הוא התאקלם בישיבה היטב, וזכה ליחס טוב מהחברים ומהצוות, בראשות ראש הישיבה הרב יוסף מנחם מענדל טננבוים. למרות שלימודיו הסדירים היו בסניף "אושען פארקווי", הרי שהוא היה מגיע מעת לעת ל-770, לתפילות ולהתוועדויות הרבי.

כמה שבועות לאחר בואו לישיבה, ניגש אליו הרב טננבוים ואומר לו: הייתי אצל הרבי, והרבי ביקש למסור לך אשר הוא הבחין כי לאחרונה הנך יורד במשקל, וכי הוא משער שסיבת הירידה במשקל היא לפי שאינך אוכל לחם, שכן הנך מבקש לחסוך את הנטילת ידיים וברכת המזון בארוחות. הרבי מבקש אפוא שתראה לאכול לחם בארוחות, וכך תעלה בחזרה במשקל.

התברר לרב טננבוים, שאכן הוא ירד במשקל, והיה זה בעקבות שהוא לא אכל לחם, שכן הוא ביקש לחסוך את הנטילת ידיים וברכת המזון... ובכל אלו הבחין הרבי, למרות שהוא לא דיבר עם הרבי כלל בכל אותה תקופה!...

בעקבות דברי הרבי לרב טננבוים, הקפיד הרב טננבוים לוודא אשר הנער בלאכמן יאכל לחם בארוחות, ויעלה בחזרה במשקל...

מיהו חבר אמיתי?

לד. באחד מבתי חב"ד בארצות הברית, ביקש השליח המקומי לקשר את אחד ממקורביו לשמירת תורה ומצוות, והוא חפץ שמקורב זה יסע ויפגש עם הרבי ב'יחידות'. אולם למקורב זה לא אצה הדרך, ואמר לשליח שהדבר לא דחוף לו, ובהזדמנות כאשר יקלע לרגל עסקיו לניו-יורק, הוא יכנס אל הרבי. כעבור זמן הוא אכן הגיע לניו יורק, וידידו השליח תיאם שיכנס אל הרבי ל'יחידות'.

הלה הגיע ל-770 בשעת לילה, המתין שעה ארוכה בין הממתינים הרבים, וכעבור זמן הגיע זמנו להיכנס אל הרבי. בהיכנסו, שאל אותו הרבי, האם אני יכול לסייע לך בברכה או בעניין כלשהו? אך הלה השיב שאין לו בקשה מיוחדת, הוא מסודר בעסקים ובמשפחה, ורק הגיע אל הרבי על פי עצת ידידו, לערוך היכרות עם הרבי ולומר שלום, ותו לא.

אך הרבי הוסיף ושאלו, באם אתה כבר כאן, אולי הנך רוצה לשאול משהו? והלה השיב, שאם כי הוא לא הגיע עם שאלה מסויימת, אולם בזמן ההמתנה הממושכת התעוררה אצלו התמיהה והפליאה הבאה: מדוע כל האנשים הללו באים אל הרבי באמצע הלילה וממתינים שעה ארוכה? מה הם מוצאים ברבי?

הרבי השיב לו: הם מגיעים אלי - שכן אני "חבר טוב" שלהם...

הוסיף ה'מקורב' בפליאה ושאל את הרבי, גם אני חבר טוב וגם לי יש ידידים רבים, ובכל זאת לא ממתינים אצלי חברים רבים באמצע הלילה לשוחח עמי?...

השיב לו הרבי: היודע הנך מה הפירוש להיות "חבר טוב"? חבר טוב הוא כזה שכאשר אתה משוחח עמו - שום דבר בעולם לא קיים עבורך, אלא רק החבר עמו אתה משוחח; האם גם אתה 'חבר' שכזה?...

המקורב הבין אפוא, שהרבי הבהיר לו בתשובה זו לא רק מהי ההגדרה האמיתית של 'חבר', אלא מהו אמיתית עניינו של 'רבי'---

בנים יחידים

לה. לאחר נישואיהם, התגוררו הרב אברהם יצחק ומרת שרה רבקה ששונקין במושב ברוש שבדרום הארץ, ועסקו בחינוך, בבית ספר של רשת "אהלי יוסף יצחק" שפעל ביישוב לילדי עולים חדשים. הרב ששונקין היה מדווח לרבי מעת לעת על פועלם כמורים בבית הספר.

באגרת ששיגר הרבי למרת ששונקין בכ"ח חשון תשכ"ה, כותב לה הרבי (התוכן, בתרגום מאנגלית): למרות שבעלך כבר כותב ומדווח לי בפרטיות על מצב התלמידים אצלכם, אני מבקש שגם את תכתבי לי בפרטיות בנפרד, שכן, לעיתים הבעל והאשה רואים את אותו המקרה בניואנסים שונים מעט, לכן, למרות שבאופן כללי אני כבר יודע אודות המקרה והתלמיד, אני מעוניין גם לראות את הדברים מנקודת המבט ומהניואנסים שלך...

[ולהעיר, שדברים בתוכן דומה כתב כ"ק הגאון המקובל רבי לוי יצחק זצ"ל באגרת קודש לרבי ולרבנית חי' מושקא, בה' טבת תרפ"ט, שבועות ספורים לאחר חתונתם (בתרגום מאידיש):

"חיו יחד חיי נחת שלווה והשקט, תהיו שבעי רצון ועונג זה מזו וזו מזה תמיד בכל עת. תלכו יחד תמימי דעים, ורוח אחד לשניכם, כאיש אחד ממש בכל דבר ודבר כל ימיכם לעולם, ונשבע מכם רוב נחת ועונג בגשמיות וברוחניות.

רק בנושא אחד רצוני שכן תהיו כאנשים נפרדים, והוא - בנוגע לכתיבת מכתבים אלינו לעתים קרובות ככל האפשר. בענין זה אל תסמכו זה על זה, ואל תצאו ידי חובת זה על ידי זה. כתבו הרבה ככל האפשר ולעתים קרובות ככל האפשר, בלי שום "רשמיות" [

קיפול הטלית אחר הבדלה

לו. מספר גיסי הרה"ח ר' דוד יצחק שי' סלאווין:

לפני כמה שנים שבתנו בבית הדודים מזכיר הרבי בנימין קליין ז"ל, וזוגתו תבדל"ח מרת לאה תחי'.

בבואי לביתם במוצאי השבת, לפני הבדלה, נפניתי לקפל את הטלית שלי. כשראה הדוד הרב קליין שאני מקפל את הטלית לפני הבדלה, אמר לי, שבהזדמנות מסויימת הרבי אמר לו אשר המנהג הוא לקפל את הטלית במוצאי השבת לאחר עריכת הבדלה.

בשפה ברורה

לו. בראשית שנות ה'תש"ן, נכנסו נכדי ר' ישראל ארי' לייב אחיו של הרבי. בין הדברים הורה הרבי לאחד הבנים אשר כדאי לו ללמוד את השפה הרוסית.

אולם למעשה העניין לא יצא אל הפועל באותה תקופה.

כמה שנים לאחר מכן, במסגרת שירותו במדינת ישראל, הוא הוצרך לנסוע למוסקבה בשליחות מטעם המדינה. כתנאי קודם למעשה הוא נדרש ללמוד את השפה הרוסית, ולכן שליחות זו התעכבה עד ללימודו את השפה.

אז הוא התבטא, שלו הוא היה לומד את השפה הרוסית בגיל צעיר יותר לפני מספר שנים בעת שהרבי הציע לו זאת, הרי שהלימוד היה מגיע לו יותר בקלות, וכן שהעיכוב בתפקידו היה נמנע.

אני ה' רופאיך

לח. זמן לא רב לאחר שהרה"ח הרב גרשון מענדל גרליק יצא עם זוגתו מרת בתיה לשליחות למילאנו, הוא החל לסבול מכאבים קשים ברגליו. ר' גרשון מענדל, למרות כאביו וסבלו, לא כתב על כך לרבי מאומה, אולם זוגתו הייתה כותבת על כך.

כאשר הוא נסע באותה עת לחצרות קדשנו, אמר לו הרבי, שאם כי אתה לא כתבת לי על הבעיות ברגליים, אולם אשתך כתבה לי, והרבי הפנה אותו אל הד"ר זליגסון, רופא בית הרב, שיבדוק אותו.

הד"ר זליגסון בדק את הרב גרליק והורה לו להימנע מלאכול לחם, והדבר יביא לשיפור במצבו. משחזר הרב גרליק לביתו, אשתו נכחה לראות שאכן חלה הטבה משמעותית במצבו, והיא שאלה אותו לפשר הדבר.

הרב גרליק סיפר לה שעל פי הוראת הרבי הוא התייעץ בד"ר זליגסון, וזה הורה לו שלא לאכול לחם, ואכן אין הוא אוכל לחם.

הרבנית גרליק השתוממה ושאלה אותו, הלא מאז ומעולם אינך אוכל לחם, ומה התחדש עתה? השיב לה בעלה, עד עתה סתם כך לא אכלתי לחם, אולם עכשיו אני לא אוכל לחם בגלל שזו הוראה מהרבי, ולכן השתפר מצבי!...

גדר הסתפקות במועט

לט. בישיבת "הדרום" ברחובות שימש במשך שנים כמגיד שיעור יהודי תלמיד חכם וירא שמים, בשם הרב אורי מלצר ז"ל. הרב מלצר היה בן החוגים הליטאיים, ובתור בחור הוא חינך עצמו לחיי צמצום וסגפנות ולהסתפקות במועט.

בתקופת בואו בקשרי השידוכין, הוא החליט עם כלתו להקים את ביתם על ברכי השקפה זו, ולחיות חיים של יגיעה בתורה מתוך חיי צמצום ודוחק, זאת בהתבסס על דברי המשנה במסכת אבות (פרק ו' משנה ד), "כך היא דרכה של תורה, פת במלח תאכל, ומים במשורה תשתה, ועל הארץ תישן, וחיי צער תחיה, ובתורה אתה עמל".

באותה תקופה, בהשפעת אחד ממכריו הוא נכנס אל הרבי ליחידות, והיה לו שיחה חשובה עם הרבי בענייני השקפה יהודית ודרך חיים.

בשיחה זו הרבי אמר לו, אשר עניין וגדר "הסתפקות במועט" בימינו, זה לא עניין של לחיות חיים של דוחק וצער, אלא לראות מה הסטנדרט של רמת החיים בקהילה שלו, ולחיות בדרגה אחת למטה מכך...

הרב מלצר קיבל את עצת והדרכת הרבי בעניין זה, ולימים כאשר היה מספר על כך היה מתבטא, אשר הדרכת הרבי הזו הצילה את חיי הנישואין שלו.

הרבי ימצא הדרך לענות

מ. שמעתי מהרב הראשי לרוסיה הרב בערל לאזאר שי', בהתוועדות "שבע ברכות" לבנו אחיינינו השליח לקרים הרב יחזקאל לאזאר, גיס החתן, בש"פ ויקרא תשע"ו, ב'בית רבינו 770" ברמת שלמה:

כידוע מזה שנים נוהג הסדר, אשר ל"שבת סליחות" מגיעה לשבות באוהל הק' קבוצה גדולה של בעלי בתים וגבירים מקורבים מרוסיה, בראשות השליח הראשי ורבה של רוסיה הרב בערל לאזאר. במסגרת ביקור זה, עורכים עבורם סיור ב-770, ספריית אגו"ח, מוסד JEM, מוזיאון צבאות ה', ועוד.

לפני מספר שנים, בעת ביקור הקבוצה במוסד JEM, הם חלפו על פני עמדות העבודה השונות, ובין היתר חלפו על העמדה בה מכינים את מכשירי ה'אייפוד' ומטעינים אותם במראות קודש. אחד מהבעלי בתים הנכבדים בקבוצה, מר א. ממוסקבה, התעניין במיוחד בנעשה בעמדה זו, ואחר שאל האם הוא יוכל לרכוש 'אייפוד' עם כל המראות קודש שניתן להשיג בתרגום לרוסית.

אם כי באותה עת טרם סופק שירות זה, אולם לבקשת אותו גביר הכינו עבורו אייפוד עם מראות הקודש ברוסית, והוא שילם על כך. הרב לאזאר, שהיה עד להתרחשות זו, התפלל מאוד, שכן הוא הכיר היטב את הגביר, וידע שמצד מצבו באותה עת באידישקייט, הוא היה רחוק מעניינים אלו, אך הוא שתק ולא אמר מאומה.

כעבור חודשים אחדים, הרב לאזאר עולה על טיסה במוסקבה, והנה להפתעתו ולהשתאותו הרבה, הוא רואה אשר במטוס יושב גם גביר זה, ומנצל את ההשחות בטיסה לצפייה במראות הקודש מהרבי בשפה הרוסית אשר ב'אייפוד'!...

הרב לאזאר ניגש אליו אפוא ושאלו לפשר הדברים, והגביר סיפר: אכן, כשהוא קנה את ה'אייפוד' בשעתו, לא היה לו בכך עניין מיוחד, והיה זה כגחמה של רגע. אולם לאחר זמן הוא אמר לעצמו, אם כבר קניתי זאת ושילמתי במיטב כספי, נראה מה יש במכשיר.

הוא בדק כה וכה, והנה בהשגחה פרטית הוא צפה בתוכנית "עין בעין" אשר במגזין השבועי "תורת חיים", בה רואים את הגביר מר דוד מינץ עובר לפני הרבי בחלוקת הדולארים. בקטע אחד רואים אותו עובר ומבקש מהרבי ברכה לעסק כל שהוא, והרבי מורה לו שלא לעשות עסק זה, ובקטע נוסף, כשנה לאחר מכן, הוא נראה עובר שוב בחלוקת הדולארים, ומודה לרבי על עצתו זו שמנעה ממנו הפסד כספי גדול.

מספר אפוא הגביר לרב לאזאר, שבאותו זמן בו הוא צפה בקטע זה, גם הוא התלבט באשר לעסקה גדולה אם לעשותה או לא, ולא ידע את אשר לפניו. כאשר הוא צפה בקטע זה בו הרבי מורה למינץ שלא לעשות את העסק, הוא ראה בכך גם מענה עבורו. הוא משך ידיו אפוא מעסק זה, וכעבור זמן קצר נוכח לראות שבכך הוא ניצל מנזק כספי גדול.

ראיתי אפוא, מספר הגביר, שהרבי מכוון את דרכי על ידי המראות קודש, ומאז אני צופה בכך כל אימת שמתאפשר לי...

הרב לאזאר שמע את הדברים בהשתאות רבה, שכן הוא לא שיער עד אותו זמן, את גודל ההשפעה של הרבי על גביר זה, ושמר את הדברים בליבו.

כעבור משך זמן, הגיע הרב לאזאר לביקור בארץ הקודש, ובמהלך הביקור הוא פגש בנגיד החסידי ר' לוי לבייב, נשיא איגוד הקהילות בחבר העמים. ר' לוי שאל את הרב לאזאר לנעשה עמו ועם פעולותיו, והרב לאזאר, בידעו את ההיכרות שיש לר' לוי עם הגביר האמור, סיפר את כל הסיפור לר' לוי, בידעו כי הדבר יגרום לר' לוי לשמחה על כך שמכרו הגביר א. מתקרב עוד לרבי ולליובאוויטש.

כאשר ר' לוי שמע את הסיפור מהרב לאזאר, נענה ואמר שגם הוא עצמו נמצא כעת בסיטואציה זו, אשר הוא ניצב בפני עסקת ענק שהוא מתלבט רבות אם לבצעה או לא; עתה, כאשר הוא שומע את ההשגחה פרטית שאירעה עם ידידו הגביר ממוסקבה בעסקיו, בעקבות דברי הרבי עשרים וחמש שנה קודם לכך לדוד מינץ – הוא רואה בכך גם הדרכה והוראה עבורו שלא לעשות עסקה זו!...

וסיים הרב לאזאר, אכן, הרבי ימצא את הדרך לענות!...

